

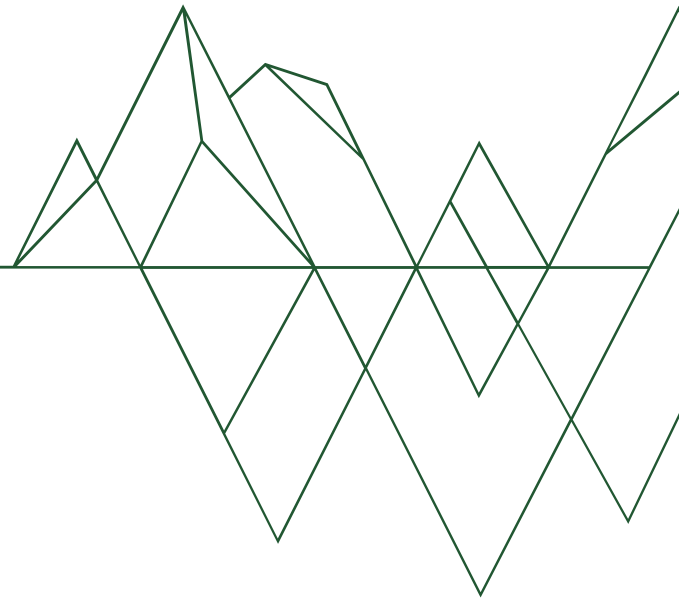

Sunndal kommune

Årsberetning og årsregnskap 2023

Sunndal kommune

19.03.2024

Kommunedirektørens innledning

2023 ble et år med store oppgaver for kommunen. Det kom anmodning om bosetting av nye 180 flyktninger. Etter vellykket bosetting av 200 flyktninger i 2022, bestemte vi oss for å bidra også i 2023. Oppsummert har vi gjennomført 206 bosettinger i 2023. Det skyldes dyktige og arbeidsomme medarbeidere i alle tjenester.

Tjenesteproduksjon

Tidlig på året startet vi med å identifisere kritiske suksessfaktorer for å bidra til bosetting. Boliger kunne bli en knapp faktor. Til sammen har kommunen investert i 17 boliger siste år. I tillegg har innbyggerne sørget for å bidra til at det ble boliger til alle. I tillegg måtte det ansettes flere medarbeidere etter stor arbeidsbelastning i 2022. Til sammen har antall årsverk økt med 56 i 2023.

Rekruttering er utfordrende i alle tjenester. Det ble fokusert på tiltak for å beholde, utvikle og rekruttere medarbeidere. Noen av tiltakene ble iverksatt i 2023, og arbeidet videreføres og utvides i 2024. Arbeidsmarkedet er stramt, og det er stor konkurranse om arbeidskraften. Dette skyldes den demografiske utviklingen med færre arbeidsaktive i forhold til innbyggere over 67 år.

For første gang måtte det leies inn vikarbyrå for å dekke opp sommerferien i helsetjenestene. Behovet for innleie fortsatte ut året. Alle kommuner opplever dette, og det fokuseres både på rekruttering, tjenesteutvikling, velferdsteknologi, digitalisering og arbeidsfordeling. Turnover i kommunen er 10,5%, landsgjennomsnittet er 13,2%.

Arbeidet med nytt helsetun startet i 2023. Dette blir det største og mest komplekse byggeprosjektet i kommunens historie. Det skal bygges for framtida, og det vil være en positiv faktor når det gjelder rekruttering av helsepersonell. Planen er nytt helsetun i 2027/28.

Ny sentrumsbarnehage er kommet langt i planleggingen, og i 2025/26 vil den stå klar til å ta imot 132 barn. Dette vil øke Sunndals attraktivitet for småbarnsfamilier, og gi attraktive arbeidsplasser for barnehagepersonell.

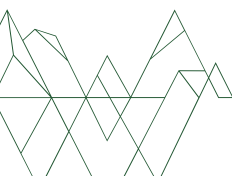
Befolkningen

I årene fram til og med 2021 hadde kommunen et gradvist synkende folketall, med både fødselsunderskudd og negativ netto flytting. Dette har endret seg vesentlig i 2022 og 2023 med en kraftig oppgang knyttet til flyktingestrømmen, særlig fra Ukraina. Folketallet vokste med 117 innbyggere i 2023 til 7227. Bakgrunnen for veksten er trist, men for kommunen er det positivt med en folketallsvekst bl.a. fordi vi trenger mer arbeidskraft. Usikkerheten er imidlertid stor knyttet til om vi får beholde de nye innbyggerne og om utviklingen framover i flyktingetilstrømmingen.

Økonomisk utvikling og måloppnåelse

Netto driftsresultat ble positivt med 5 mill kr. I hovedsak skyldes dette økt integreringstilskudd som følge av bosettingene. Også for de øvrige utviklingsmålene er det aller meste gjennomført. Dette gir en god utvikling og tjenesteyting til våre innbyggere.

Årsverk og sykefravær

Det ble utført 740 årsverk i 2023, og totalt antall ansatte var 828.

Gjennomsnitt stillingsstørrelse er 90,2%, og med det nest best i Norge. Gjennomsnittsalder for medarbeiderne er 45 år, og antall år ansatt er 15.

Sykefraværet var 8,1%, som i 2022. Gjennomsnittet i kommune-Norge er 9,9%. Det arbeides aktivt med arbeidsmiljøet i kommunen. De fleste tjenestene har etablert HMS-grupper bestående av leder, tillitsvalgt og verneombud som har regelmessige møter med HMS-oppgaver.

Etisk standard, likestilling og diskriminering.

Kommunen har «Ethiske retningslinjer». Disse ligger til grunn for både ansatte og folkevalgte sin rolleutøvelse. Gode mellommenneskelige forhold, respekt samt språk og væremåte som ikke støter noen unødige er forankret i de etiske retningslinjene. De sier også at uttidig oppførsel og mobbing ikke kan aksepteres.

Kommunen legger IA-avtalen til grunn for sitt arbeid. Det søkes å finne muligheter for midlertidig tilrettelegging sammen med den ansatte.

Det er stort fokus på partssamarbeid gjennom involvering og samarbeid på flere arenaer og nivå i 2023, og utviklingen er positiv.

Kommunen praktiserer likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Avslutning

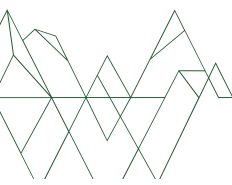
Det ble stort press på tjenesteproduksjonen i 2023, og våre innbyggere merket nok dette i form av press på skolene, barnehagene og ventetid i helsetjenestene. Det ble møtt med stor forståelse, og vi opplever at det er oppslutning om valg og prioriteringer som måtte gjøres.

Det er vanskelig å finne store nok – og gode nok – ord for å takke hver medarbeider for innsatsen. Det er imponerende dyktige og innsatsvillige medarbeidere i alle tjenester. Hjertelig tusen takk til hver og en!

Tusen takk til ordfører og folkevalgte for samarbeidet, sammen gjør vi Sunndal til en god kommune for våre innbyggere.

Sunndal er vill og vakker – både inni og utpå!

Randi Dyrnes
kommunedirektør

Ordførerens kommentar

2023 ble et år preget av krig og konflikt. Den brutale krigen i Ukraina gikk inn i sitt andre år etter Russlands invasjon. Hamas' blodige terrorangrep i Israel den 7. oktober førte så til israelsk invasjon i Gaza, og forferdelige lidelser for den palestinske befolkningen. Dette har satt sitt preg på Sunndal kommune. I 2023 bosatte vi rekordmange flyktninger, i tråd med enstemmige vedtak i Kommunestyret. Vi fikk hele 206 nye sunndalinger, de aller fleste fra Ukraina, og mange kvinner og barn. I tillegg er Sunndal vertskap for Sunndal mottakscenter, et privat drevet asylmottak. Kommunen har ansvar for å yte tjenester til alle som oppholder seg i kommunen, også for asylsøkere som er midlertidig innkvartert.

Dette la stort press på kommunens tjenester. Først og fremst på Innvandrertjenesten, men også på Helsetjenesten, Barnehagetjenesten, Grunnskoletjenesten og NAV. Disse tjenestene fikk tilført ekstra ressurser for å kunne yte nødvendige tjenester, men det var mye som skulle på plass, ikke minst hoder og hender. Det røynt på. Derfor ba Kommunestyret administrasjonen om å rapportere framdriften i, og konsekvensene av bosettingen i hvert kommunestyremøte. Derfor sa Kommunestyret nei da vi før sommeren fikk spørsmål om å bosette enda flere. Jeg er trygg på at jeg har hele Kommunestyret med meg, når jeg sier at vi er fulle av respekt for alle dere som jobbet på i kommunens tjenester for at vi skulle lykkes med bosettingen. Og for frivillige og lokale bedrifter som trådte til og støttet opp.

Den høye bosettingen la også stort press på det lokale boligmarkedet. Formannskapet og Kommunestyret la derfor fullt trykk på planleggingen og godkjenningen av nye tomter og boligprosjekter. Som følge av dette, fikk kommuneadministrasjonen en investeringsramme på over 50 millioner til nye kommunale boliger i 2023. Formannskapet ba også administrasjonen om å rapportere framdriften i boligbyggingen, og arbeidet med å tilrettelegge for nye boliger, i hvert Formannskapsmøte. Et arbeid som blant annet resulterte i byggingen av tolv nye kommunale leiligheter i løpet av året, at flere nye boligområder ble regulert, og at nye boligprosjekter ble planlagt i hele kommunen.

Av andre store politiske saker i 2023, vil jeg nevne fire viktige utviklingsprosjekter. Vedtaket om bygging av ny sentrumsbarnehage med plass til 132 barn. Oppstarten av arbeidet med bygging av nytt Helsetun. Igangsettingen av arbeidet med å renovere og modernisere vann- og avløpssystemet i kommunen. Og oppstarten av arbeidet med å oppgradere Sande Stadion og idrettsanleggene i Fagerhaugan Idrettspark. Sjelden har Sunndal kommune satt så mye utbygging i gang på én gang. Viktig arbeid for å rust kommunen for framtida.

De senere årene har Sunndal kommune satset også på heltid. Dette er solid forankret i Kommunestyret. Hele, faste stillinger skal være hovedregelen i alle kommunens tjenester. Ansatte og tillitsvalgte har lagt ned et omfattende arbeid for å få dette til, blant annet gjennom nye turnuser og ny organisering av arbeidet. I 2023 passerte den gjennomsnittlige stillingsstørrelsen i kommunen 90%, og blant kommunene var Sunndal av de beste i landet. Kommunestyret vet at slik endring er krevende. Framover blir det viktig at kommunen bruker rett kompetanse på rett sted, og at de som jobber med brukerne ute i førstelinjene får være med å utvikle lokale løsninger og gode tjenester.

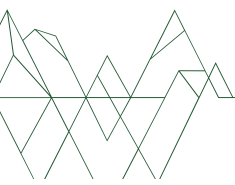
Vekst og utvikling krever folk. Gode hoder og arbeidshender. Så også i kommunen. I et stramt arbeidsmarked, er rekruttering krevende arbeid. Sommeren 2023, måtte kommunen for første gang siden 2016 leie inn personell fra vikarbyråer. Dette er et varsku om hvordan framtida kan bli. Rekruttering er derfor et av de viktigste innsatsområdene for Kommunestyret. Måltrettet arbeid for å

beholde, mobilisere, utvikle og rekruttere nye ansatte. Her har folkevalgte, kommuneadministrasjonen og tillitsvalgte felles interesser. Skal vi lykkes, må vi evne å samarbeide godt.

Så var det kommunevalg i 2023. Gjennomføringen av valg betyr mye jobb for både folkevalgte og valgmedarbeidere. Valget i 2023 ga også store utskiftninger i politikken i Sunndal. Sytten av de tjuesju medlemmene i kommunestyret er nye. Jeg gratulerer alle nye folkevalgte med vervet. Dere gjør en viktig innsats for folkestyret og lokalsamfunnet vårt. Selv er jeg glad for å være gjenvalgt som ordfører og takker for tilliten.

På vegne av Kommunestyret, takker jeg alle ansatte i kommunen for solid innsats i 2023.

Ståle Refstie
ordfører

Den politiske virksomheten

Politisk organisering og sammensetning

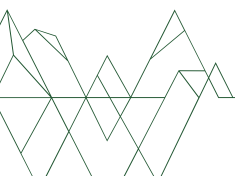
[Kommunestyret](#) er det øverste beslutende organet i kommunen.

[Formannskapet](#), [oppvekst- og omsorgsutvalget](#) og [Teknikk-, miljø- og kulturutvalget](#) er likeverdige utvalg med vedtaksmyndighet og innstillingsrett til kommunestyret, alle med 11 representanter.

[Kontrollutvalget](#) forestår det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning.

På kommunens hjemmesider Under Styrer, råd og utvalg finnes mer informasjon om oppgaver, medlemmer, innkallinger og protokoller til kommunestyret, hovedutvalgene, [eldrerådet](#), [rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne](#), [ungdommens kommunestyre](#) og kontrollutvalget.

Den politiske sammensetningen i kommunestyret etter valget 2023 er som følger:

Parti	Repr.
Ap	11
Frp	3
H	5
KrF	1
Rødt	1
Sp	3
SV	2
V	1
Totalt	27

Møter og behandlede saker

Kommune-TV

Alle politiske møter overføres på nett, og ligger også tilgjengelig som opptak. Dette bidrar til økt innsikt i saksbehandling og den politiske aktiviteten i Sunndal og bidrar således til en styrking av lokaldemokratiet.

Interpellasjoner

Interpellasjoner er forespørsel fra en folkevalgt til ordføreren som gjelder prinsipielle spørsmål, krever et omfattende svar og gir muligheten for debatt og vedtak. Det var fremmet 11 interpellasjoner i 2023 (3 i 2022).

Åpne spørsmål til kommunestyret

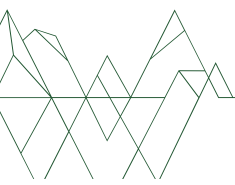
Alle som er bosatt i Sunndal kommune kan på vegne av seg selv eller andre innbyggere stille spørsmål i kommunestyret. Det ble ikke fremmet noen innbygger spørsmål i 2023, mot ett i 2022.

Møter og saker i 2023

Nye utvalg ble konstituert etter kommunestyrevalget i september 2023. Ledere for utvalg hhv før og etter valget.

Kommunestyret og utvalg	Antall medl.	Leder (parti)	Antall møter 2023	Antall saker 2023	Antall saker 2022
Kommunestyret	27	Ståle Refstie,(AP)	9	111	116
Formannskapet	11	Ståle Refstie,(AP)	8	54	70
Oppvekst- og omsorgsutvalget	11	Janne Merete Rimstad Seljebø/Bjørn Røkkum	7	35	28
Teknikk-, miljø- og kulturutvalget	11	Bjørn Røkkum/Hilde Furre	7	49	42
Valgstyret	11	Ståle Refstie,(AP)	6	12	17
Ungdomsrådet	7	Ivan Njdoli	7	7	7

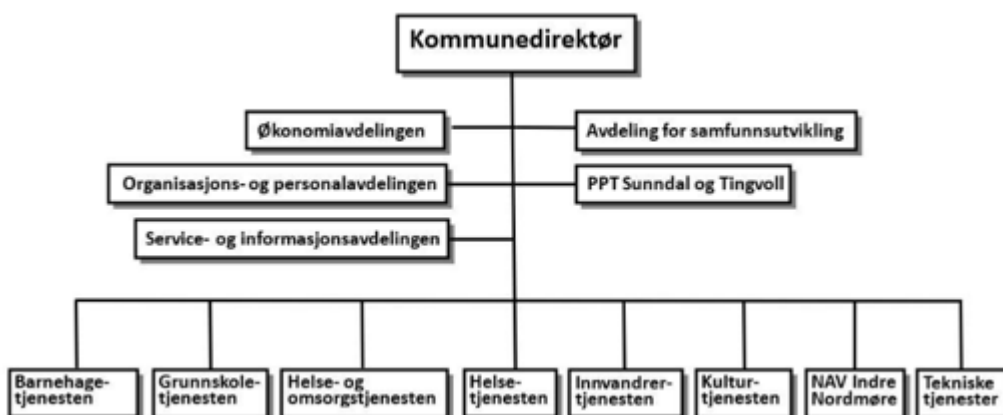
Kommunestyret og utvalg	Antall medl.	Leder (parti)	Antall møter 2023	Antall saker 2023	Antall saker 2022
Eldrerådet	7	Arne Drøpping	6	6	5
Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	6	Hilde Blikås/Lill-Elin Vangen	6	7	2
Kontrollutvalget	5	Halvard G Hagen/Knut Solbu	6	52	48
Administrasjonsutvalget	10	Jonny Meland/Stig Rune Andreassen	3	5	7
Totalt			65	338	342

Organisasjon og medarbeidere

Organisasjon og medarbeidere

Sundal kommune sin administrasjon er organisert i 5 stabsavdelinger og 8 tjenester med følgende organisering:

Årsverk pr tjeneste og stab

	2023	2022
Kommunedirektørens staber	37	34
Grunnskole-tjenesten	160	145
Grunnskole-tjenesten	160	145
Barnehagetjenesten	104	103
Innvandrertjenesten	29	21
Kulturtjenesten	25	22
Helsetjenesten	113	94
NAV Indre Nordmøre	16	14
Tekniske tjenester	66	59
Totalt	740	684

Ansatte		Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	
Andel kvinner	Andel menn	Kvinner	Menn
81,5 %	18,5 %	89,3 %	94,0 %

Sykefravær

	Antall ansatte 31.12.2023	1. tertial 2023	2. tertial 2023	3. tertial 2023	Total 2023
Kommunedirektørens staber	33	1,8	1,6	1,1	1,5
Grunnskoletjenesten	177	6,5	2,7	6,2	5,4
Barnehagetjenesten	113	9,7	7,5	14,9	10,7
Innvandrertjenesten	32	5,0	1,6	3,4	3,2
Kulturtjenesten	31	3,7	3,3	9,3	5,6
Helsetjenesten	130	7,3	5,2	9,0	7,4
Helse- og omsorgstjenesten	233	12,5	11,7	12,5	12,5
NAV Indre Nordmøre	17	2,7	5,9	3,3	4,0
Tekniske tjenester	66	5,6	4,8	5,7	5,4
Korttidsfravær 1 - 16 dager		3,0	1,5	3,0	2,7
Langtidsfravær 17 dager og over		5,2	4,9	6,1	5,4
Totalt	832	8,2	6,4	9,4	8,1

Sykefraværet ligger noe høyere i 3. tertial enn samme tertial i fjor. Med det så endte sykefraværet på samme nivå som i 2022 med 8,1%. To tjenester har spesielt høyt fravær, helse- og omsorgstjenesten og barnehagetjenesten. I øvrige tjenesteområder er fraværet på et greit nivå.

Heltidskultur

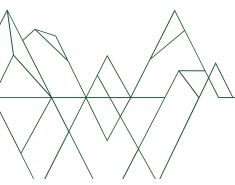
Heltidskultur har vært et prioritert satsningsområde i flere år. Ledere, tillitsvalgte, medarbeidere og stabsfunksjoner har bidratt til endring i hvordan man tenker rundt organisering av tjenester og arbeidstid. Det er skapt en større forståelse for nødvendigheten av heltidskultur.

Ved ledige stillinger bidrar både jobbanalyse og heltidstankegang til at vi får lyst ut hele stillinger. I dagens arbeidsmarked med kamp om både folk og kompetanse er dette også et viktig rekrutteringstiltak.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse på kommunenivå var pr 1.desember 2023 på 90,2%. Denne har økt fra 87 % på samme dato i 2022. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for den faste arbeidsstokken er i realiteten noe høyere da bl.a. studentstillinger, og nødvendig deltid (bl.a. delvis permisjon) vil trekke i negativ retning.

Rekruttering

Arbeidet med rekruttering er økende og har også vært omfattende i 2023. Totalt har det vært 99 utlysninger – 21 flere utlysninger enn året før. Samlet var det 790 søknader – 60 søknader flere enn året før. Av disse var det 64% kvinnelige og 31% mannlige søkere. For de øvrige 5% var dette ikke oppgitt. Det har i 2023 vært en økning på antall menn som har søkt jobb i kommunen. Det har vært jobbet aktivt med rekruttering – vi har blant annet deltatt på rekrutteringsmesse i Trondheim, karrieredag i Surnadal, besøkt Sunndal ungdomsskole og Sunndal vidaregåande skole, romjulistreff for aldersgruppen 21-30 år med mer.

Likestilling

Kommunen arbeider bevisst for å fremme likestilling. Vi er opptatt av at ansatte skal få muligheter til å utvikle seg ved å tilrettelegge for kurs, etter- og videreutdanning, og ønsker at ansatte på best måte kan kombinere arbeid og familieliv. Et av målene i lønnspolitikken er lik lønn for likt arbeid, og i utlysningstekster innenfor aktuelle stillinger, oppfordres menn spesielt til å søke.

Sunnal kommune skal ivareta alle ansatte, samt ta et samfunnsansvar med hensyn til å behandle alle likeverdig uavhengig av funksjonsevne, kjønn, religion, politisk ståsted, seksuell orientering eller etnisk bakgrunn.

Universell utforming av bygg og uteområder står sentralt i alle byggeprosjekt i kommunen.

Sunnal kommune har høy kvinneandel, noe som er typisk for kommunesektoren. De store fagområdene innenfor oppvekst og helse og omsorg, er tradisjonelt kvinnedominerte yrker. Arbeidet med heltid og større stillinger har et viktig likestillingsperspektiv, da det i hovedsak er innenfor disse yrkene det er deltidsstillinger. Vi ligger som nummer 2 av alle kommunene i Norge når det gjelder gjennomsnittlig stillingsstørrelse i 2023. Med en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 90,2%, er ufrivillig deltidsarbeid marginalt.

Lønnsinnplassering fastsettes i henhold til gjeldende tariff, og en stillings ansvar, kompleksitet og kompetansekrav. Arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene skal ved lønnsforhandlinger og ansettelser påse at dette er vurdert etter kjønnsnøytrale kriterier og normer.

Inkludering og mangfold

Sunnal kommune skal skape og utvikle seg som en attraktiv arbeidsplass, øke trivselen blant ansatte, og styrke virksomhetens omdømme og konkurransekraft.

Kommunen jobber derfor kontinuerlig for å være en inkluderende og mangfoldig arbeidsplass. Alle uavhengig av funksjonsevne, kjønn, religion, politisk ståsted, seksuell orientering eller etnisk bakgrunn skal bli anerkjent, verdsatt og respekteres for den de er - Sunnal kommunes verdier viser til dette.

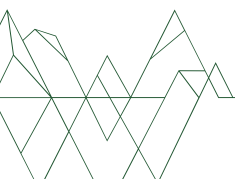
Å ha et mangfoldig arbeidsmiljø vil bidra til økt kreativitet, effektivitet og innovasjon. Kommunen er heldig og i vår ansattgruppe er det et stort mangfold. Innenfor kommunens tjenesteområder er det brukere med ulik bakgrunn, og for å ivareta disse brukerne er det derfor praksis å rekruttere ansatte med ulik språkkompetanse og erfaring fra ulike kulturer.

Kommunen tar imot blant annet språkpraksis og arbeidspraksis for omskolering.

Verdigrunnlag og etikk

Sunnal kommunes visjon er *Kraftsenteret mellom fjord og fjell*

Visjonen har sin bakgrunn i vår vakre og vilde natur og den sentrale rollen kraft har for oss både før og nå.

For det første var oppbyggingen av Sunndal kommune tuftet på vannkraftutbygging rundt 1913. Og i dag er vi fortsatt en kraftkommune som både forbruker og produserer mer kraft enn de fleste andre kommuner.

Vår visjon speiler således både vår historie, vår særegne natur, kulturen og vårt mål om å være et kraftsenter for folk og næringsliv i regionen.

Sunndal kommunes verdier er:

<p>Respekt</p> <p><i>Vi skal vise respekt for hverandre og være lojale mot beslutninger.</i></p>
<p>Omsorg</p> <p><i>Vi skal ha omsorg for våre kolleger og brukere.</i></p>
<p>Ansvar</p> <p><i>Vi tar ansvar for at oppgavene våre løses slik at det skaper tillit til kommunen.</i></p>

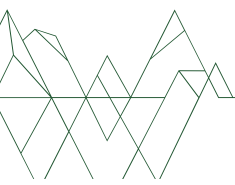
Lover, regler og interne rutiner regulerer hvordan kommunen forvalter sitt samfunnsansvar. Gjennom å kjenne til og etterleve reglene kan folkevalgte og ansatte sikre at beslutninger blir så riktige, rettferdige og gjennomtenkte som mulig, og bidra til den allmenne tilliten til kommunen.

Sunndal kommune har egne etiske retningslinjer vedtatt av kommunestyret i 2007, sist endret i 2021. Revisjon av retningslinjene startet i 2023 og skal vedtas i kommunestyret før sommeren 2024. De etiske retningslinjene omfatter både ansatte og folkevalgte.

Nyansatte blir gjort kjent med retningslinjene, og de er også et tema under folkevalgtopplæringen. Ellers bidrar andre lover, forskrifter og reglement til høy etisk standard.

Ledelse i Sunndal kommune er basert på fire grunnverdier: ansvar, medbestemmelse, brukerorientering og helhet. Ledere i Sunndal kommune har et overordnet ansvar for å skape en kultur for etisk refleksjon og bevissthet blant de ansatte. HMS-gruppene skal sørge for å sette av tid til diskusjon om etikk og etiske dilemmaer i sine avdelinger.

Både som myndighetsutøver og tjenesteyter skal enhver ansatt ta hensyn til innbyggernes interesser, tilstrebe likebehandling, være imøtekommende og opptre med respekt for den enkelte, uavhengig av hvordan den enkelte selv opptrer. Den enkeltes integritet og menneskeverd skal respekteres og seksuell, religiøs, etnisk eller annen form for diskriminering eller trakassering skal ikke forekomme.

Miljø og samfunnsansvar

Kommunedelplan for naturmangfold

Kommunestyret har vedtatt at det skal utarbeides en natur-, miljø- og klimarapport for hele Sunndal med spesielt fokus på vann, luft, jord og arts mangfold. Dette ble fulgt opp våren 2021 da det ble søkt på midler fra Miljødirektoratet om å utarbeide kommunedelplan for naturmangfold. Oppstart av planarbeidet var høsten 2021 og kommunedelplanen ferdigstilles i løpet av 2024. Kommunen får nå bistand fra Miljøfaglig Utredning AS som holder til i Tingvoll for å få en godt faglig forankret kommunedelplan for naturmangfold som vil være et godt kunnskapsgrunnlag i årene fremover.

Bekjempelse av gyro i Drivaregionen

Prosjektet for bekjempelse av gyro i Drivaregionen pågikk for fullt i 2022. I tillegg til bevaringsarbeidet, var 2022 var det første året med kjemisk behandling. I Driva og Litldalselva ble det brukt klor som hovedkjemikalie, mens i Usma ble det brukt rotenon. På lokasjoner hvor det ble brukt rotenon, ble det foretatt evakueringsfiske på forhånd. Det ble videre innsamlet rogn og melke til genbank fra Drivalaks, Litldalsørret og Usmalaks- og ørret. Sjøørreten i Driva blir saltbehandlet og flyttet på oversida av sperra for å gyte. Per i dag er det Usmalaksen står det står dårligst til med, mens de øvrige bestandene har greit belegg på genbanken pr. nå. Videre stamfiske vil fortsette i 2023. I 2023 ble det gjennomført fullskala behandling i Drivaregionen, prosjektet møtte utfordringer i starten grunnet flom i enkelte vassdrag, men behandlingen er totalt sett vurdert som vellykket. Grunnet funn av gyro nedstrøms Magalaupet i Oppdal ble det gjennomført klorbehandling her i september i fjor, behandlingen vurderes også her som vellykket.

Klimabudsjett og -regnskap

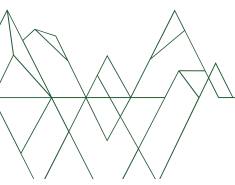
Sunndal kommune la frem sitt første klimabudsjett høsten 2022. Klimabudsjettet gjelder for den kommunale driften og er et styringsverktøy som vil systematisere arbeidet med klima og øke gjennomføringsevnen på klimatiltak. Arbeidsgruppa bestod av ansatte fra Helsetjenesten, Tekniske tjenester, økonomiavdelingen og avdeling for samfunnsutvikling. Fokusområdene for budsjettet var energiforbruk, maskiner og utstyr som går på drivstoff, transport og tjenestereiser. Dette ble videreført i 2023, og kommunen sikter på videreutvikling i tiden som kommer. Det er fortsatt nybrottsarbeid og klimabudsjettet vil utvikles for hvert år vi opparbeider oss erfaring. Energi- og klimaregnskap for kommunens virksomhet har vært laget siden 2019. Det blir rapportert på direkte og indirekte utslipp.

Klimanettverk Nordmøre

Sunndal er en av åtte kommuner som er med i nettverket, i tillegg til representanter fra Statsforvalteren og fylkeskommunen. Nettverket jobber for å oppnå klimagassreduksjoner i kommunene, bidra til økt kompetanse om klimatiltak og dele problemstillinger, erfaringer, kunnskap, gode ideer og praktiske løsninger i sammenheng med dette.

Klimasamarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune

I 2023 har Sunndal kommune deltatt i referansegruppe for utvikling av håndbok og mal for klimabudsjett. Selv om arbeidet har vært ledet av Møre og Romsdal fylkeskommune, har utviklingen av håndbok og mal blitt gjort av kandidater ved et internship-program ved Campus Kristiansund.

Frem til våren 2024 har Sunndal kommune også deltatt i kurs i naturbaserte løsninger, dette har gitt verdifull kunnskap ut i de forskjellige tjenestene i Sunndal kommune.

Klimasnu- og klimasatsmidler:

Avdeling for samfunnsutvikling søkte vinteren 2024 midler fra Klimasnu for å kunne gjennomføre en analyse av tilgjengelig næringsareal i Sunndal kommune. Dette er viktig med tanke på forespeilede investeringer hos blant annet Statkraft, det er viktig å sikre arealnøytralitet selv om man søker utvikling. Kommunen har per mars måned ennå ikke fått svar på søknaden. I 2023 ble en elektrisk feiebil tatt i bruk hos tekniske tjenester, feiebilen ble innkjøpt ved hjelp av midler fra klimasats. Klimasnu- og klimasats er for kommuner som blant annet vil redusere nedbygging av natur, redusere klimagassutslipp og omstille seg til lavutslippssamfunn.

Bibliotek og bærekraft

Sunndal folkebibliotek er en av fire kommuner i fylket som deltar i prosjektet «Bibliotek og bærekraft i Møre og Romsdal». Fylkeskommunen har fått tilskudd fra Nasjonalbiblioteket og sammen med fire kommuner skal bibliotekene jobbe mer strategisk med bærekraft. Sunndal folkebibliotek starter offisielt prosjektet i 2023, men arrangerte juleverksted (bærekraftsmål 10 – Mindre ulikhet) og hadde kakebord og suppe på torget som ble knyttet til bærekraftige lokalsamfunn og god helse og livskvalitet (bærekraftsmål 11 og 3).

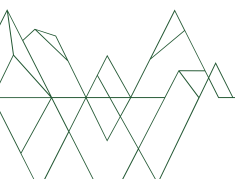
Energi- og klimaregnskap

Vi lager energi- og klimaregnskap for den kommunale virksomheten. Kommunen rapporterer for blant annet indirekte, og direkte utslipp. Rapporteringen går ut på virksomhetens energiforbruk og klimagassutslipp (i tonn CO₂-ekvivalenter) tilknyttet bruk av drivstoff, tjenestereiser og kjølegasser. Dette er et løpende arbeid, og fagfelt som er i stor utvikling, kommunen søker å følge denne utviklingen for å sikre gode, effektive, og ikke minst enkle og forståelige energi- og klimaregnskap.

Miljøtiltak

Nedenfor er et utdrag av gjennomførte eller pågående miljøtiltak i kommunen.

Tiltak	Resultat og kommentar
Svanemerket sentrumsbarnehage	Barnehagen er under planlegging. Bygget er prosjektert til å bygges i massivtre. Kommunen har satt en del krav til entreprenør, men entreprenøren kan også velge visse tiltak for å sikre godkjenning for svanemerket. Solceller på bygget er medtatt selv om dette ikke har en økonomisk gevinst. Det er strenge krav knyttet til svanemerket, og det er et premiss at bygget skal ha minst 15 % lavere energiforbruk enn kravet i teknisk forskrift, kommunen ønsker enda lavere forbruk enn dette.
Opprettet gjenbrukskanal for møbler og materiell	Gjenbruksmesse for kommunens ansatte og øvrige innbyggere ble gjennomført i 2023, prosjektet var en stor suksess. Intern gjenbruk av kontormøbler og annet utstyr i alle kommunens tjenester. Fokus på gjenbruk og reparasjon fremfor å kjøpe nytt.
Elsykel til postombringing hos Aktiv hverdag	El-sykel er innkjøpt og er foreløpig i sporadisk bruk.

EL-biler, EL-feiebil og EL-roboter	Tekniske tjenester har de siste 3 årene handlet inn 6 EL-biler og en EL-feiebil for å erstatte fossile kjøretøy. Det er i tillegg handlet inn flere EL-roboter for å slå kommunale plener o.l. Helse- og omsorgstjenesten opererer i dag med 21 EL-biler.
Varmvannstanker i sportshallen – overgang til fjernvarme	Det har blitt byttet til nye varmtvannstanker i Sunndal sportshall, disse er energieffektive, og drives ved hjelp av fjernvarme.
Renovasjon av eksisterende bygg	Renovasjon av enkelte kommunale bygninger for å bli mer energieffektive.
Lager gjenbruksprodukt. Produserer tennbriketter av innsamlede aviser og talgrester	Dette blir gjort hos Øran Aktivitetshus. Det er gode tilbakemeldinger på tennbrikettene.
Redusert reiseaktivitet gjennom bruk av IKT-løsninger	Det er oppnådd redusert reiseaktivitet av ansatte gjennom effektiv bruk av IKT-løsninger. Dette er et løpende arbeid man alltid kan bli bedre på.
Samkjøring til møter og andre arrangementer	Løpende arbeid. Ansatte bruker stort sett felles bil når det er mulig.
To el-sykler kjøpt inn av Barnehagetjenesten	Til bruk til turer i nærområder.
Miljøvennlige brøytestikker	Tekniske tjenester har gått over til å kjøpe miljøvennlige brøytestikker som også produsert lokalt. Den viktigste miljøgevinsten er at de er resirkulerbare.
Gjenvinning av skogsavfall	Tekniske tjenester har et prosjekt gående hvor gjenvinning av skogsavfall og jord er i fokus. Målsetningen er at avfallet skal gå tilbake til driften.
Fokus på å velge lokale entreprenører	Tekniske tjenester har fokus på å velge lokale entreprenører selv om det i noen tilfeller er billigere å velge eksterne.

Innkjøp og samfunnsansvar

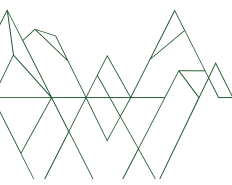
Samfunnsansvar og bærekraft er ett av hovedmålene i Sunndal kommunes innkjøpsstrategi. Som delmål defineres vår rolle med bla å nå FNs bærekraftsmål og velge løsninger som i sin helhet både minimerer klima- og naturkonsekvenser og fremmer gode sosiale vilkår.

Kommunen har høyt fokus på å gjennomføre miljøvennlige innkjøp. Kravene er med i alle relevante anbudsrunder og rammeavtaler som kommunen inngår i.

Gjenbrukskanalen som ble etablert i 2022 er aktivt i bruk. Det er ukentlig omdisponering av utstyr.

Sunndal kommune arrangerte gjenbruksmesse i september. Alle kommunale bygg ble tømt for overskuddsmøbler og utstyr. Dette ble plassert på Villabyen barnehage. Det var mulig for både kommunale enheter, flyktninger, frivillige organisasjoner og innbyggere å besøke messen. Arrangementet ble en stor suksess, med både tv- og radiodekning, samt gode omtaler i lokalavisene. Det var store mengder utstyr som ble omdisponert. Alt fra kjøkkenutstyr, møbler, plastjuletrær, barnevogner mm.

Det har vært gjennomført omdisponering av kjøretøy på flere områder. Dette både for korte perioder og på permanent basis. Omdisponering medfører at flere tjenester fikk dekket behov for

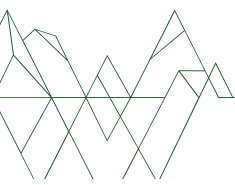
kjøretøy. Videre er det kjøpt inn en elbil som 3-4 funksjoner har sambruk av. Dette for å minimere anskaffelse av antall biler.

Når det gjelder samfunnsansvar vises dette i mange ulike dimensjoner i kommunen. Alt fra deltakelse i Inkluderende Arbeidsliv (IA), omfattende seriøsitetsskrav i innkjøpsprosesser for å hindre arbeidslivskriminalitet og sosial dumping, rutiner for etterlevelse av lov og forskrift i ulike sammenhenger, eierskapsmelding som gir retningslinjer for kommunens eierskap og samarbeid mv. Som et offentlig lokalt forvaltningsorgan vil samfunnsansvaret alltid være en vesentlig del av kommunens formål og aktivitet.

Sundal kommune inngikk kontrakt med Trollheim AS på vaskeritjenester i 2023. Dette som en reservert kontrakt, noe som innebærer at virksomheter med funksjonshemmede eller vanskeligstilte personer kan delta i konkurransen.

Det har vært gjort ett stort arbeid knyttet til forberedelse av anbudskonkurranse av ny sentrumsbarnehage som skal være svanemerket. Svanemerke bygge har høy kvalitet og lav miljøbelastning og er gode valg både for klima, inn klima og sirkulær økonomi. Videre bidrar Sundal kommune til å nå flere av FNs bærekraftsmål.

1.januar 2024 trådte skjermede krav for å vektlegge klima og miljøhensyn i offentlige anskaffelser i kraft. Norgesmodellen er etablert med nasjonale seriøsitetsskrav for offentlige anskaffelser for å bekjempe og forhindre arbeidslivskriminalitet og sosial dumping - Formålet er å sikre sunnere konkurranse og et mer seriøst arbeidsliv. Sundal kommune har startet arbeidet med forberedelser for å få de nye kravene godt etablert i våre anskaffelsesprosesser.

Internkontroll og avvik

Internkontrollrapport

Kommunelovens § 25-1 krever at kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Den skal være systematisk og tilpasses vår størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Sunnal kommune har satt av ressurser til å systematisere arbeidet med internkontroll.

Dokumentasjonen av overordnede styrende dokumenter og rutinebeskrivelser er i all hovedsak lagt i kvalitetssystemet Compilo. Kvalitetssystemet er et hjelpemiddel som beskriver arbeidsoppgavene på de ulike tjenestene og hvordan disse skal utføres. Det har vært gjennomganger og fokus på bruk av Compilo både når det gjelder avviksmeldinger, risikoanalyser og dokumentasjon av arbeidsprosesser.

Alle staber/tjenester har hatt gjennomgang av internkontrollaktiviteten. Det kommer tydelig frem at organisasjonen er i modning og at mye er skjedd det siste året når det gjelder forståelse for systemet og utvikling av egne kontrollrutiner. Det er utarbeidet sjekklister både til sentrale funksjoner og interne sjekkpunkt. Dette arbeidet videreføres for å lage en standard for alle staber/tjenester som støtte i internkontrollarbeidet.

Det er foretatt egenvurdering i alle staber/tjenester knyttet opp mot punktene i kommunelovens §25-1.

Flere av enhetene har i tillegg til stab/tjenesteleder egne ressurser som følger opp internkontroll. I tillegg er det satt av en sentral ressurs som vil bistå der det er ønskelig.

De aller fleste melder om at avvikskulturen er forbedret de siste årene. Dette skyldes både større fokus og trygghet rundt avviksmelding. Det meldes videre om at det jobbes aktivt med å bli bedre samt å øke kvaliteten på avvikene. Alle enheter beskriver at det har vært lærings- og forbedringsarbeid som følge av avvikene.

Ros-analyser og risikovurderinger er godt innarbeidet hos flere enheter.

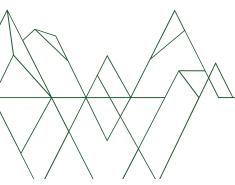
Det har i 2023 vært brukt mye ressurser knyttet til kontrollutvalgets gjennomføring av en forvaltningsrevisjon av kommunedirektørens internkontroll. Både som bistand til gjennomføringen av selve revisjonen og i etterkant knyttet til funn. I tillegg hadde kommunedirektøren satt mye fokus på dette området, bl.a. å utpeke en egen saksbehandler som har arbeidet med dette som en vesentlig del av sin stilling.

Kvalitetsverktøyet Compilo har hatt høyt fokus i året som har gått, både fra en egen systemadministrator, men også fra utpekte superbrukere i tjenestene som har vært delaktig i mye av arbeidet.

- Rundt 450 ansatte har deltatt på opplæring i bruk av Compilo. Opplæringen har vært gjennomført pr avdeling/enhet så ett stort geografisk område er dekket.
- Så godt som alle mellomledere med roller i Compilo har fått tilbud om opplæring i avviksbehandling og dokumentrevisjon.
- Planlegging av kurs for superbrukere Compilo i egen kommune og nabokommunene. Det er viktig med kompetanse for å jobbe godt videre med internkontroll.
- 2-dagerskurs for systemadministrator i Oslo.

Alle staber/tjenester har svart ut overordnet sjekkliste ved hvert tertial. Sjekklisten består av temaene:

- *Etterlevelse av rutiner og kjennskap til lovkrav og rutiner*
- *Innbygger og brukervedvirkningsprosesser*

- *Medvirkning fra ansatte og 10-faktorundersøkelser*
- *Medarbeidersamtaler, kvalitetsutvalg, vernerunder og HMS-grupper*
- *Opplæring i egen tjeneste og opplæringsplan.*
- *Bruk av Compilo, risiko/sårbarhetsanalyse og risikobildet i egen tjeneste)*

Svarene viser at viser helt klart at veldig mye som er satt i system i Sunndal kommune og at det er en positiv utvikling på flere av områdene.

Arbeidet med å implementere og systematisk bruk av Compilo er godt i gang. Så godt som alle bekrefter at Compilo er implementert og systematisk i bruk. Dette ser vi også ut fra avviksstatistikken og aktivitet rundt bruk at Compilo.

Flere av tjenestene har god erfaring og praksis for å gjennomføre ROS-analyser, de mindre har lite og ingen praksis og erfaring. Det er i gjennomført opplæring i ROS med alle superbrukere. Det er gjennomført 9 ROS-analyser i 2023. Temaer som har vært analysert er bl.a. forsvarlighetsvurderinger av turnuser innen habilitering, brannsikkerhet i flere bygg og behov for vaksinasjon av utsatte ansattgrupper.

Statlige tilsyn

Tilsynsmyndighet	Omfatter tjenesteområde	Tema	Status
Arbeidstilsynet	Helse og omsorgstjenesten	Muskel og skjelettplager og psykiske plager-stedlig tilsyn	Avvik er lukket og tilsynet er avsluttet.
Statsforvalteren	Helsetjenesten	Landsomfattende tilsyn med habilitering/opplæring i barne- og avlastningsboliger.	Avvik blir lukket våren 2024. Tett dialog med Statsforvalteren.
Mattilsynet	Avdeling for samfunnsutvikling	Planter og plantevernmidler	Tilsynet er avsluttet.
Statsforvalteren	Avdeling for samfunnsutvikling	Kontroll med tilskuddsforvaltningen for UKL (Utvalte kulturlandskap i jordbruket) og VAR (Verdensarvområder)	Tilsyn er avsluttet.

Avviksrapportering

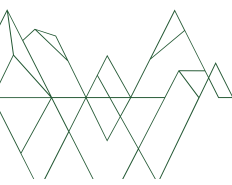
Kvalitetssystemet Compilo

Sunndal kommune bruker det elektroniske kvalitetssystemet Compilo. Compilo består av flere elementer og sikrer blant annet at vi har et system:

- som gir alle medarbeidere og ledere lett tilgang til nødvendige styringsdokumenter, prosedyrer, rutiner og retningslinjer
- for risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser)
- for rapportering, behandling og oppfølging av avvik

Prosedyrer for avviksmeldinger i Compilo

- Alle ansatte i Sunndal kommune har rett og plikt til å rapportere avvik
- Avvik meldes når man ser brudd på nasjonale og/eller lokale lover, retningslinjer og prosedyrer

- Vi har fire overordnede avvikskategorier: «Tjeneste/bruker», «Organisasjon/internt», «HMS» og «Personvern/Informasjonssikkerhet GDPR». Avvik kan meldes på en eller flere kategorier, og leder kan endre kategori hvis aktuelt.
- Avvik rapporteres på alvorlighetsgradene «Lav», «Middels» og «Høy», alvorlighetsgradene avgjøres etter bestemte kriterier i systemet. Leder skal gjøre en selvstendig vurdering av alvorlighetsgrad og kan omklassifisere.
- Den som rapporterer skal også foreslå tiltak/løsning.
- Alle avvik går automatisk til nærmeste leder. Ved HMS-avvik blir i tillegg verneombudet i det aktuelle verneområdet varslet, og ved GDPR-avvik er det kommunens kontaktperson for personvern som varsles i tillegg.
- Leder skal lese og lukke avviket så snart som mulig og senest innen 21 dager. Avvik som ikke er lukket innen 21 dager går automatisk videre til neste leder.

Avviksrapportering 2023

Alle tjenestene har hatt en økning i antall meldte avvik i Compilo. I 2023 ble det meldt 1425 avvik totalt, en økning på 26% siden 2022 og hele 108% siden 2021.

Det har vært stort fokus på avviksrapportering. Mange i organisasjonen har vært på kurs og fått opplæring, samt at det har vært gitt informasjon i ulike kanaler. Dette har medført en god utvikling i rapporteringskultur - flere tør melde eller tar seg tid til å melde avvik. Det er ikke mange alvorlige avvik. Og kommuneledelsen ser på dette i første rekke som et forbedringsverktøy hvor ledelsen og de ansatte får riktig fokus. Avvikene tas opp i ledergrupper og HMS-grupper. Ikke alle avvik kan enkelt løses, men danner grunnlag for prioriteringer, bl.a. i Økonomi- og handlingsplan.

Antall avvik:

Enhet	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Barnehagetjenesten	15	47	65
Grunnskoletjenesten	19	49	174
Helse- og omsorgstjenesten	461	730	713
Helsetjenesten	160	218	310
Tekniske tjenester *	6	10	72
Innvandrertjenesten	1	7	9
Kulturtenesten	3	27	34
NAV Indre Nordmøre **	0	1	2
Kommunedirektørens staber	20	36	45
SUM	685	1125	1425

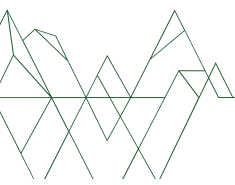
Rapporterte avvik pr kategori i 2023:

Enhet	Tjeneste/ bruker	Organisasjon/ Internt	HMS	Personvern/ Informasjons- sikkerhet GDPR
Barnehagetjenesten	11	17	45	1
Grunnskoleltjenesten	46	41	127	1
Helse- og omsorgstjenesten	532	156	144	9
Helsetjenesten	216	112	47	7
Tekniske tjenester *	17	8	48	2
Innvandrertjenesten	4	3	1	2
Kulturtjenesten	7	16	19	0
NAV Indre Nordmøre **	2	1	1	0
Kommunedirektørens staber	14	29	6	14
SUM	849	383	438	36

Merknad: et og samme avvik kan meldes på flere kategorier

Tekniske tjenester benytter i tillegg til Compilo også et fagsystem for tekniske avvik og driftsoppfølging

NAV Indre Nordmøre benytter det statlige rapporteringssystemet for sin avviksrapportering

Samfunns- og befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling 4. Kvartal 2023

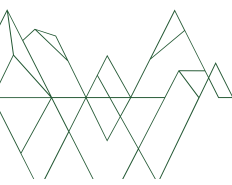
	2020	2021	2022	2023
Folketall ved inngangen av kvartalet	7 036	6 956	6 932	7 110
Fødte	54	59	43	49
Døde	80	69	76	84
Fødselsoverskudd	-26	-10	-33	-35
Innvandring	27	57	359	537
Utvandring	16	23	8	44
Innflytting, innenlands	145	178	244	303
Utflytting, innenlands	206	229	381	644
Netto innvandring og flytting	-50	-17	214	152
Folkevekst	-80	-24	178	117
Folketallet ved utgangen av kvartalet	6 956	6 932	7 110	7 227

Folketallsutviklingen har vært helt spesiell i de to siste årene på grunn av flyktingenbosettingen, og da særlig fra Ukraina. Kommunen har hatt en meget stor bosetting i 2022 og 2023. I tillegg påvirkes folketallet av at ukrainere har blitt registrert som bosatt allerede ved ankomst fordi de har kollektiv beskyttelse. Dermed har ut og innflytting av flyktingemottaket også delvis påvirket våre tall disse to årene.

Fødselstallene har vært fallende over mange år og har de siste årene variert mellom 40 og 60 pr år. I 2023 ble det registrert 49 fødsler. Antall døde har ikke variert fullt så mye og endte i 2023 på 84. Det gir et negativt "fødselsoverskudd" på 35. Særlig fødselstallene vil være dimensjonerende for barnehage og skole i årene som kommer.

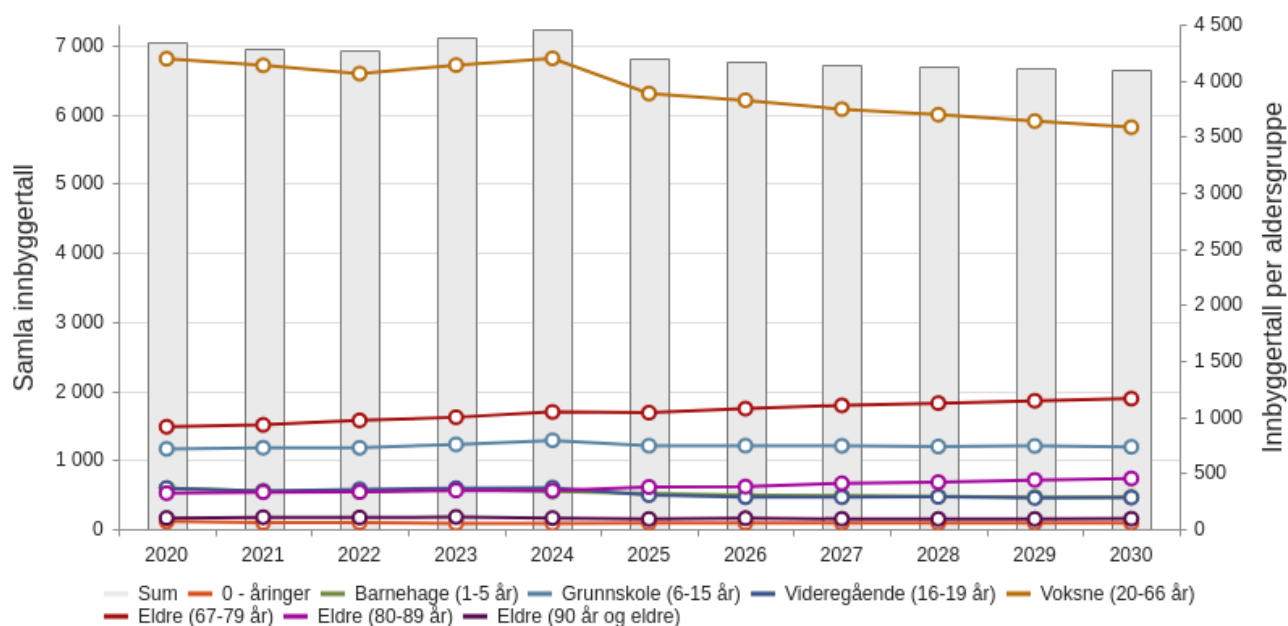
Netto tilflytting har som nevnt vært kraftig økende de to siste årene og var da på hhv 211 og 152. Samlet har vi hatt en folkevekst på nesten 4% siden 2020. Ser vi bort fra bosetting og beboere på flyktingemottaket ville kommunen hatt et fallende folketall i perioden. Akkumulert fødselsunderskudd er på 104 personer. Netto utflytting i 2020 og 2021 var på et snitt på 34. Hvis en framskriver dette ville utflyttingen i 4 årsperioden vært på ca 135, dvs en samlet nedgang på ca 240 personer.

I planleggingssammenheng er usikkerheten både knyttet til hvor varig bosettingen av flyktingene vi har mottatt vil bli, samt hvor stor tilstrømmingen vil bli i perioden som kommer og hvordan dette vil slå ut lokalt.

Befolkningsutvikling samlet

Befolkningsutvikling - samla innbyggertall

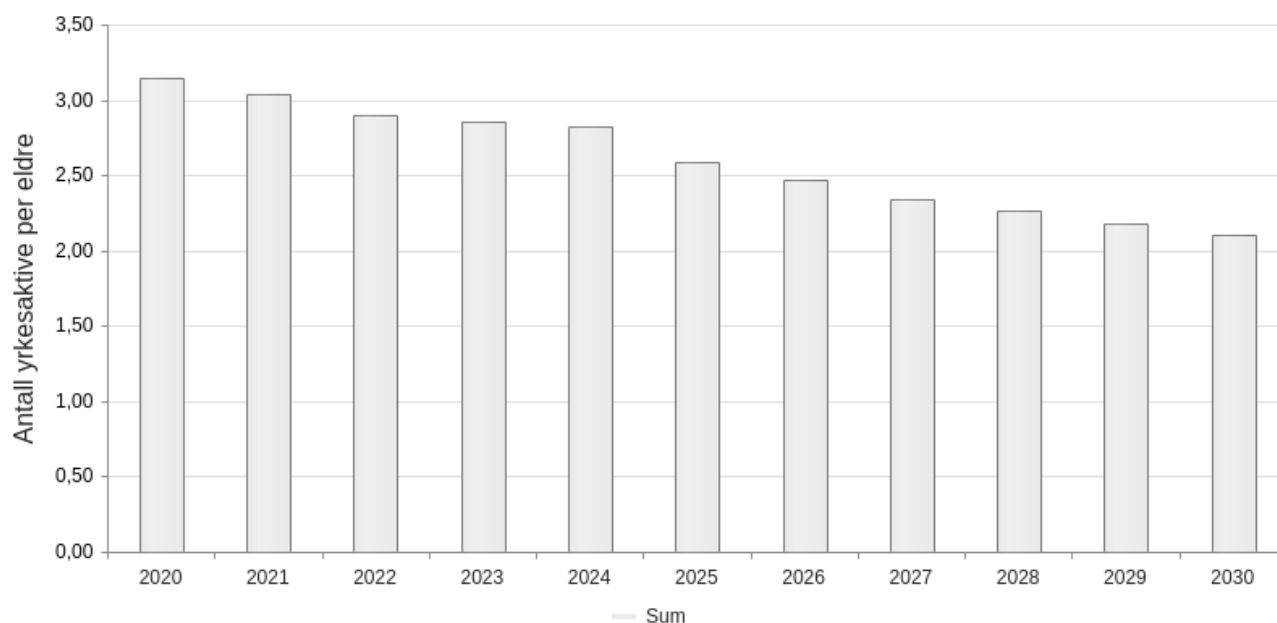

Aldersgrupper	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0 - åringer	67	56	58	51	51	55	55	54	54	54	54
Barnehage (1-5 år)	364	339	331	354	335	316	304	299	293	286	285
Grunnskole (6-15 år)	715	725	724	755	791	743	744	742	736	741	733
Videregående (16-19 år)	365	338	355	364	369	303	284	284	287	277	281
Voksne (20-66 år)	4194	4135	4061	4137	4197	3883	3823	3744	3695	3638	3583
Eldre (67-79 år)	912	929	969	997	1044	1038	1074	1103	1123	1144	1163
Eldre (80-89 år)	320	329	331	344	342	375	379	408	418	438	451
Eldre (90 år og eldre)	99	105	103	108	98	90	97	91	90	90	92
SUM	7036	6956	6932	7110	7227	6803	6760	6725	6696	6668	6642

Oversikten viser utviklingen både samlet og i aldersgrupper fra 2020 og fram til 2023, samt videre framskriving til 2030. Framskrivningen tar ikke høyde for den spesielle situasjonen som krigen i Ukraina har medført. Veksten vil skje i de eldste aldersgruppene, mens det særlig for yrkesaktive forventes å bli utfordring med å opprettholde befolkningsnivået.

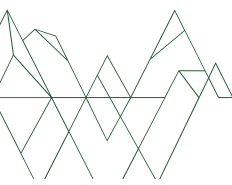
Befolkningsutvikling - aldersbæreevne

Befolkningsutvikling - aldersbæreevne

Aldersgrupper	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Voksne (20-66 år)	4194	4135	4061	4137	4197	3883	3823	3744	3695	3638	3583
Eldre (67-79 år)	912	929	969	997	1044	1038	1074	1103	1123	1144	1163
Eldre (80-89 år)	320	329	331	344	342	375	379	408	418	438	451
Eldre (90 år og eldre)	99	105	103	108	98	90	97	91	90	90	92
SUM	1331	1363	1403	1449	1484	1503	1550	1602	1631	1672	1706
Aldersbæreevne	3.15	3.03	2.89	2.85	2.82	2.58	2.46	2.33	2.26	2.17	2.10

Denne statistikken viser forholdet mellom innbyggere over 67 år i forhold til innbyggere i aldersgruppen 20-66 år (yrkesaktive). I 2013 var det ca 3,5 yrkesaktiv pr innbygger over 67 år. Dette sank fram til i år til 2,86. SSB sin framskriving antyder at dette vil falle ytterligere mot 2030 til 2,1 og videre til 2042 ned til 1,6.

Rapportering på kommunens hovedmål

Hovedmål 1 - En attraktiv og mangfoldig kommune med stabilt folketall rundt 7 000 innbyggere i 2030

Newtonsenteret er populært

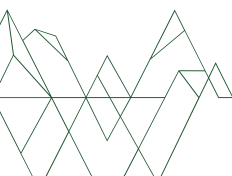
Strategier

Prioriterte strategier

- Legge til rette for trivsel, integrering og inkludering i samarbeid med næringsliv og frivillige
- Markedsføre og framsnakke Sunndal som en god kommune å bo og arbeide i

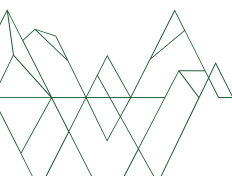
Øvrige strategier

- Gode oppvekstmiljø for alle barn og unge
- Moderne skoler og barnehager med god kvalitet
- En trygg, aktiv og meningsfull pensjonisttilværelse
- Jobbe aktivt for å opprettholde og videreutvikle tilbudet ved Sunndal vidaregåande skole
- Et variert boligtilbud med attraktive tomter og boliger for ulike behov og livsfaser
- Videreutvikle Øratorget som sosial møteplass og med ulike aktivitetstilbud

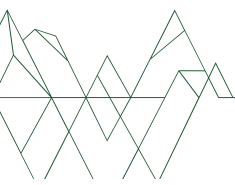

Oppdrag for å nå mål i 2023

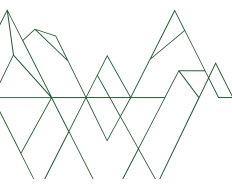
Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Etablere en bærekraftig barnehagestruktur	Starte prosjektering av sentrumsbarnehage. Tilpasse tilbud til etterspørsel.	Planlegging av ny sentrumsbarnehage er kommet godt i gang. Målsettingen er ferdigstilling innen 31.12.2025. Sunndal kommune vil med dette ha en kapasitet på om lag 340 plasser.
Gjennomføre "Kompetanseløftet"	Styrke den spesialpedagogiske kompetansen i barnehage- og skole. Organisere samarbeidsstrukturer i Laget rundt barnet. Forebygge utenforskap gjennom forebyggende arbeid og inkluderende praksis. Gjennomføre "Kompetanseløftet" - statlig satsing for spesialpedagogikk og inkluderende praksis i barnehager og skoler.	Overordnet mål er å styrke den ordinære opplæringa. Felles kompetanseheving for å sikre lik praksis på alle skoler. Det er etablert et samarbeid med PP-tjenesten som vil bli mer regelmessig til høsten-23. Videreutdanning inne spesialpedagogikk er prioritert både fra Utdanningsdirektoratet gjennom kompetanse for kvalitet, og kommunen. Oppvekstreformen krever en overordnet plan for forebygging av omsorgsplikt og atferdsvansker. Godt i gang med plan i et tverrfaglig samarbeid. Kompetanseløftet gjennom oppvekstnettverk Nordmøre i utviklingsarbeidet Læringsløype Læringsmiljø.
Innføre barnevernsreformen	Ferdigstilling av tverrfaglig plan forebyggende arbeid barn og unge, samarbeid mellom kommuner i Indre Nordmøre barnevernsamarbeid	Vedtatt av kommunestyret 07.02.2023
Jobbe aktivt for å opprettholde og videreutvikle tilbudet ved Sunndal Videregående skole	Etablere møtearena mellom SVGS, kommune og næringsliv	Følges opp av Sunndal næringssselskap (SUNS) som i henhold til tjenestekjøpsavtalen har ansvar for samarbeid skole/næringsliv. Dette arbeidet følges opp videre også i 2024, med revidert og vedtatt tjenestekjøpsavtale med SUNS for 2024.
Kultursamarbeid med Surnadal og Tingvoll- kartlegging av mulige samarbeidsområder	Etablere en arbeidsgruppe der alle tre kommuner er representert	Dette har ikke kommet skikkelig i gang.

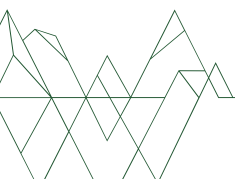
både organisatorisk og på plan/aktivitet		
Legge til rette for et variert botilbud i kommunen	Samordne aktører og ha fokus på tilrettelegging, bl.a. i planarbeidet, herunder oppdatere og revidere aktuelle reguleringsplaner som muliggjør boligbygging	Det er både lagt til rette for og kommunen har anskaffet mange boliger i 2023. Et samfunnsoppdrag som videreføres i ordinært arbeid framover.
Legge til rette for trivsel, integrering og inkludering i samarbeid med næringsliv og frivillige	Samarbeid med SVGS om tilbud til elever som ikke får søkt innen 1.marsHa større fokus på de eldre barna og tett samarbeid med frivillige organisasjoner. Arrangere møte mellom næringsliv og deltagere med videregående utdanning og kort tid i introduksjonsprogrammet	Klasser med grunnleggende norskopplæring for elever med fullført grunnskole ble startet opp på videregående. I påvente av oppstart har de deltatt på norskopplæring ved Sunndal voksenopplæring. Egne klasser for ungdom mellom 16 og 18 år startet opp våren 2023 i forbindelse med oppstart av avdeling for enslige mindreårige. Eget møte mellom næringsliv og deltagere ble erstattet av jobbmacth, et tett samarbeid mellom NAV og introduksjonsprogrammene i Sunndal, Tingvoll og Surnadal.
Markedsføre og framsnakke Sunndal kommune som en god kommune å bo og arbeide i	Avsette ressurser til markedsførings- og omdømmearbeid. Nært samarbeid med utviklingsaktører og næringsliv. Helhetlig, samlende presentasjon av kommunen, felles med privat næringsliv	Sunndal næringssselskap (SUNS) jobber med dette i henhold til tjenestekjøpsavtalen. Arbeidet er kommet i gang. Møter med aktuell leverandør for en TV produksjon om Sunndal er gjennomført. Arbeidet fortsetter i 2024. SUNS har ansvaret for gjennomføring.
Samarbeid skole og næringsliv.	Gjøre de ulike programmene i Ungt entreprenørskap kjent for Sunndalsskolen. Flere program blir prøvd ut. Fortsettelse og videre utvikling av "Ungt entreprenørskap" i samarbeid med Sunndal Næringssselskap og næringslivet. Gjøre de ulike modellene kjent for Sunndalsskolen.	Prosjektet Entreprenørskapsarbeidet i Sunndal er godt etablert, og det jobbes etter visjonen om å inspirere unge til å tenke nytt og skape verdier. De fleste aktivitetene er gjennomført. Innovasjonscamp over tre dager er et god eksempel på en aktivitet med god gjennomføring, med tilsammen 73 deltagere. Målet er barn og unges kreativitet og skaperlyst. Næringslivet og kommunen er oppgaveeiere og mentorer. Vårt lokalsamfunn og hospitering på videregående skole er også aktiviteter som får gode tilbakemeldinger. Fra 1.8.23 er det etablert et samarbeid med Storvik om "Prøvepraksis" som et supplement til yrkesvalg. "Prøvepraksis" har som

		mål å stimulere elever som ønsker en mer praktisk skoledag, og som på sikt kan kvalifisere til fagbrev.
Samordnede og koordinerte tjenester til brukere med rus og psykisk helseutfordringer	Samordnede og koordinerte tjenester til brukere med rus og psykisk helseutfordringer	Ansatt prosjektmedarbeider med midler fra helsedirektoratet
Styrke det frivillige arbeidet	Etablere frivilligsentral. Bygge driften på et godt samarbeid med frivilligheten og andre aktuelle tjenester.	<p>1. april åpnet vi Sunndal frivilligsentral med Anita Røhjell Lehne som daglig leder. Dette har svart til forventningene, og da ikke minst for frivilligheten. Det er allerede etablert mange kontaktpunkt mellom sentralen og ulike lag og organisasjoner.</p> <p>Også biblioteket har mye samarbeid med frivilligheten, det være seg ulike arrangement eller tilbud om lokaler/fasiliteter.</p> <p>Som kommune, er det viktig at vi støtter frivilligheten. Et tiltak der er kommunens abonnement på Tilskuddsportalen. Den må vi bli flinkere til å bruke. Derfor er frivilligheten invitert til nytt kurs om bruken av portalen.</p>
Ta godt imot nyinnflyttere, boligløsninger	Gjøre en god jobb med vedtatte bosettinger mht integrering og boliger	179 bosatt etter anmodning fra IMDI. De fleste bosatt i private leide boliger. Utfordringer med kollektiv transport gjør at det er utfordrende med bosetting langt fra sentrum i forhold til fritidsaktiviteter og jobb.
Utvikling av arealer ved Holten og Villabyen barnehager	Starte planlegging/reguleringsarbeid av alternativ bruk av nåværende barnehagearealer. Aktuelt som boligarealer.	Reguleringsplan tilknyttet Villabyen barnehage er sluttbehandlet i kommunestyret i sak 43/23. Reguleringsarbeid av området tilhørende Holten barnehage settes i gang i løpet av 2024, når ny sentrumsbarnehage nærmer seg ferdigstilling.
Utvikling bibliotek, kulturhus og ungdomssenter	Prosjektering og tilrettelegging av videre bruk i eksisterende bygningsmasse. Frivilligsentral ses i sammenheng med samlokalisering. Prosess for samlokalisering ses i sammenheng med utvikling av Øratorget.	Her har det skjedd mye. Sunndal folkebibliotek er blitt det nye "Folkets hus" i sentrum, med mange godt besøkte arrangement av ulike slag. Biblioteket har også vært flink til å utvikle seg i tråd med bærekraftmålene.

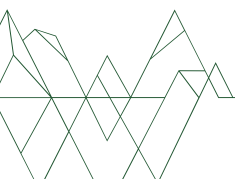
		<p>Ungdomssenteret har blomstret med økt bemanning og ditto åpningstider. Besøket i 2023 var på totalt 8165 ungdommer. Dette vil si et snitt på 51 ungdommer per åpningskveld.</p> <p>Kulturhuset hadde rekordbesøk i 2023, der er det også gjort nødvendige forbedringer på den tekniske siden.</p>
Videre utvikling av Newtonsenteret	Utvikle nye moduler for grunnskole og videregående. Samarbeide med lokale bedrifter om å videreutvikle konseptet "Newton-senter". Tilby undervisning og opplæring fra barnehage og til ansatte i bedrifter	<p>Newton-rommet er med i et EU prosjekt hvor de lager moduler for videregående opplæring.</p> <p>Deltagelse i et prosjekt gjennom Nor-universitet om moduler på små trinnet.</p> <p>Det jobbes med å implementere Sunndal kommune i næringslivssatsing, Newton kompetansesenter-senter for livslang læring, og ta over og drifte besøksenteret til Aura kraftverk (Statkraft).</p>
Videreutvikle en profesjonell og høy faglig standard i skole og barnehage	Aktiv deltakelse i utviklingsarbeid bl.a. gjennom Oppvekstnettverk Nordmøre	<p>Som et ledd i å jobbe nærmere mot eleven er det etablert en kommunal gruppe (KOLU) som er et treffpunkt på tvers av skole og barnehage ca to uker etter utviklingslærersamlinger i oppvekstnettverk Nordmøre. Gruppen er partssammensatt og har gitt utviklingslærer lederstøtte i utviklingsarbeidet på enhetene.</p> <p>Møtene er en diskusjonsarena der enhetene kan dele erfaringer, gjøre prioriteringer ut fra egne behov, planlegge utviklingsarbeid på egen enhet mm.</p>
Videreutvikle Øratorget som sosial møteplass og med ulike aktivitetstilbud	Prosjektene videre utvikling av Øratorget. Nært knyttet til utvikling av bibliotek, kulturhus, ungdomssenter og frivilligsentral. Fylkeskommunens Tettstedsprogram skal utredes og vurderes som virkemiddel i utviklingsprosessen og når valgte løsninger for Øratorget skal gjennomføres	<p>Prosjektet Sentrumsutvikling Sunndalsøra er i gang med valgt tilbyder Agraff arkitektur og Fjordfaret arkitektkontor. Oppstartsmøter med aktuelle målgrupper og et allmøte er gjennomført. Faste dager for publikum og medvirkning ved Sunndal bibliotek er startet opp. Forslag med plan og tiltak for</p>

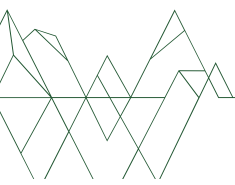
		Øratorget og omkringliggende areal/bygninger forventet levert i løpet av april 2024. Arbeidet er i henhold til plan for gjennomføring.
--	--	--

Verbalforslag fra kommunestyrets behandling:

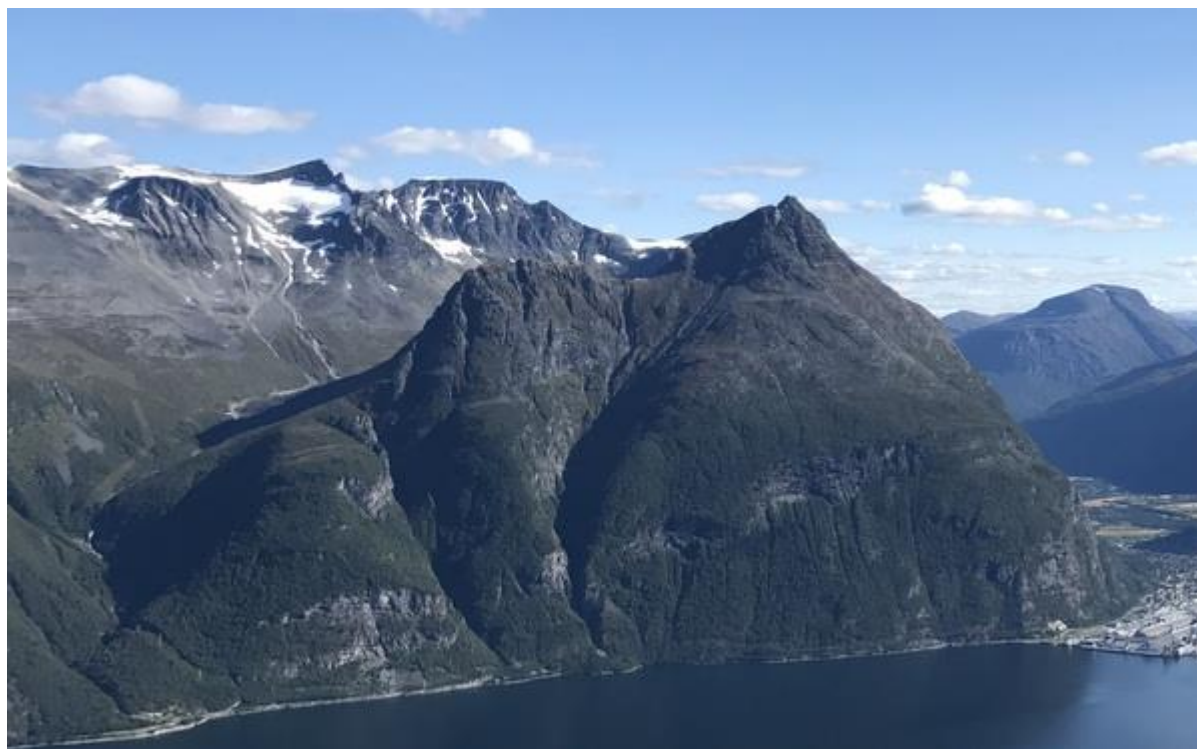
Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Boligtomter	-Starte arbeidet med å skaffe flere attraktive boligtomter på Ålvundeidet. I forbindelse med Todalsfjordprosjektet ser vi Ålvundfjord og Ålvundeid som eit vekstområde i Sunndal.	Reguleringsplan for Børsetlauvet vedtatt, tilrettelagt for flermannsboliger. Reguleringsplan for Furulia i Ålvundfjord vedtatt, flermannsboliger.
Fastsetting av antall plasser i den nye barnehagen	Kommunestyret ber administrasjonen komme med et oppdatert faktagrunnlag for fastsetting av antall plasser i den nye barnehagen, med tanke på at prognosen for demografiutviklingen kan ha vært endret som følge av bosetting av migranter og høy aktivitet på Håsøran.	Fastsetting av antall barnehageplasser for ny sentrumsbarnehage er ferdigstilt. Kommunestyret har vedtatt å utvide fra 120 barnehageplasser til 132 barnehageplasser.
Livssynsnøytralt seremonirom	-Livssynsnøytralt seremonirom på Sunndalsøra som kan handtere kiste ved gravferd. Ber administrasjonen utarbeide eit forslag til etablering av livssynsnøytralt seremonirom.	Nytt oppdrag i 2024.
Satsing på flere og varierte boliger	Nok boliger og et variert boligtilbud i ulike prisklasser er viktig for den videre utviklingen av Sunndalsamfunnet. AP/SV/MDG mener at dette oppdraget må omfatte ulike typer boligprosjekter, slik som tomter og eneboliger, private boligprosjekter, borettslagsleiligheter, utleieboliger og kommunale boliger. Under Økonomi- og handlingsplanens Oppdrag for å nå mål, hovedmål «En attraktiv og mangfoldig kommune med stabilt folketall rundt 7 000 innbyggere i 2030», mål «Legge til rette for et variert boligtilbud i kommunen», legges følgende til i beskrivelsen: «Fortette boligområder i Sunndalsøra sentrum, blant annet ved å legge til rette for og stimulere til deling av store boligtomter» Under Økonomi- og handlingsplanens Oppdrag for å nå mål, hovedmål «En attraktiv og	Flere initiativ på gang, privat og offentlig. Arbeidet fortsetter i 2024.

	<p>mangfoldig kommune med stabilt folketall rundt 7 000 innbyggere i 2030», mål «Utvikling av arealer ved Holten og Villabyen barnehager», legges følgende til i beskrivelsen: • «Prioritere borettslagsleiligheter, utleieboliger og kommunale boliger på disse arealene»</p>	
<p>Satsing på kulturskolen</p>	<p>AP/SV/MDG vil satse på Sunndal kulturskole, og legge til rette for godt innhold i kulturskolen. Økt stillingshjemmel i Sunndal kulturskole vil legge til rette for at kulturskolen kan utvikle seg videre med etterspurte tilbud, samt legge til rette for større stillingshjemler for lærerne ved skolen. Eksempelvis innen dans og korpsmusikk. Under Økonomi- og handlingsplanens Oppdrag for å nå mål, hovedmål «En attraktiv og mangfoldig kommune med stabilt folketall rundt 7 000 innbyggere i 2030», legges det til følgende nye oppdrag: Oppdrag: «Styrke og utvikle Sunndal kulturskole» Beskrivelse: «Økt stillingshjemmel i kulturskolen»</p>	<p>Il tråd med budsjettvedtak for 2023, er det nå ansatt dansepedagog i 100% stilling. Noe av dette selges ut til Molde kommune. Det er også ansatt en ny tromme- og bandlærer med bred kompetanse også på andre fagfelt.</p> <p>Totalt sett er staben styrket for skoleåret 2023/2024.</p> <p>Skolen opplever stor etterspørsel. Derav ventelister.</p>

Hovedmål 2 - Bærekraftig og variert næringsliv – opprettholde høy arbeidsplassdekning rundt 3 800

Sunndalsøra panorama

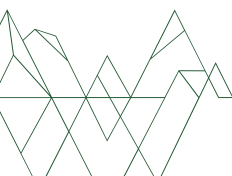
Strategier

Prioriterte strategier

- Satse på regionalt samarbeid for å sikre eksisterende og utvikle nye arbeidsplasser
- Bidra til realisering av Todalsfjordprosjektet
- Styrke Sunndal som helårs reisemål under paraplyen Fossenes rike

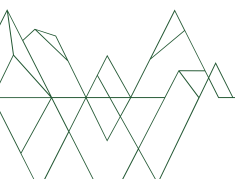
Øvrige strategier

- Være en pådriver for ansvarlig produksjon og lavere klimagassutslipp lokalt og regionalt
- Bidra til et godt regionalt vegnett
- Bidra til videreutvikling av den digitale infrastrukturen i alle deler av kommunen
- Opprettholde en høy andel lærlingeplasser
- Jobbe aktivt for å opprettholde og videreutvikle tilbudet ved Sunndal vidaregåande skole
- Fastsette framtidig organisering av nærings- og reiselivsarbeidet i Sunndal
- Utarbeide ny 5-åring næringsplan for en bærekraftig næringsliv i Sunndal og i regionen
- Jobbe aktivt for oppgradering av Elverhøy bru, Fale bru og Romfo bru på rv. 70.
- Legge til rette for havneutvikling

Oppdrag for å nå mål i 2023:

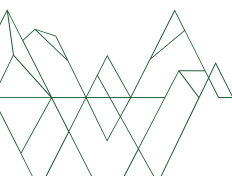
Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Bidra til realisering av Todalsfjordprosjektet	Opprette prosjektstilling som jobber med Todalsfjordprosjektet og utviklingspotensialet til dette	Samarbeider med fylkeskommunen om framdrift i arbeidet. Fylkestinget har valgt trase i henhold til kommunedelplan for Todalsfjordforbindelsen. Kommunen deltar på samarbeidsmøter med Todalsfjordprosjektet og fylkeskommunen, og skal starte arbeidet med å se på områder for deponi for detaljregulering. Arbeidet intensiveres i 2024 når fylkeskommunen starter arbeidet med detaljregulering i henhold til kommunedelplan for prosjektet. Det skal gjennomføres møter med aktuelle grunneiere og aktører i forhold til mulig næringsareal i forbindelse med deponering av tunnelmasser.
Jobbe aktivt for oppgradering av Elverhøy bru, Fale bru og Romfo bru på rv. 70	Oppfølging av framdriften i fylkeskommunen/Statens Vegvesen	Elverhøy bru - ferdig regulert og sluttbehandlet, bro åpnet Fale bru - ferdig regulert og sluttbehandlet Romfo bru - varslet oppstart, Statens vegvesen jobber med planen, kommunen har dialog med Statens vegvesen, og vil behandle saker fortløpende når de kommer.
NAV Indre Nordmøre aktiv samfunnsaktør	NAV Indre Nordmøre aktiv samfunnsaktør, samarbeidspartner ved rekruttering, bistand sykefraværarbeid og synlig i møte med næringslivet	Vi har opprettet et eget markedsteam. Teamet har tett kontakt med næringslivet og deltar i møter med næringsforeningene.
Styrke Sunndal som helårs reisemål	Avsette ressurser til arbeidet og bidra til reiselivsstrategiene	SUNs har via tjenestekjøpsavtalen hovedansvaret for reisemålsutvikling. Arbeidet er kommet i gang. Revidering av reiselivsstrategi for Sunndal kommune er lagt inn i planstrategi for kommende politiske periode, og det er gjennomført flere møter i Reiselivsforum og flere relevante prosjekter er under utvikling.

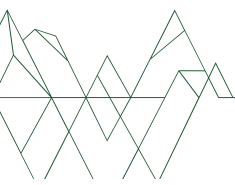
Videreføre samarbeid Tingvoll og Surnadal mht tilrettelegging næringsliv	Etablere og utvikle "Indre Nordmøre Utvikling"	Det er ikke funnet grunnlag på nåværende tidspunkt for å videreføre dette samarbeidet.
---	--	--

Verbalvedtak fra kommunestyrets behandling:

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Næringsareal	-Det er stor mangel på næringsareal i Sunndal. Det vil bli ei stor mulegheit til å skaffe nytt næringsareal i forbindelse med disponering av tunnelmasse frå Todalsfjordprosjektet. Ber administrasjonen om å gå i dialog med grunneigarar i aktuelle område på eit tidleg tidspunkt.	Samarbeider med fylkeskommunen om framdrift i arbeidet. Kommunen deltar på samarbeidsmøter med Todalsfjordprosjektet og fylkeskommunen, og skal starte arbeidet med å se på områder for deponi for detaljregulering. Arbeidet intensiveres i 2024 når fylkeskommunen starter arbeidet med detaljregulering i henhold til kommunedelplan for prosjektet. Det skal i 2024 gjennomføres møter med aktuelle grunneiere og aktører i forhold til mulig næringsareal i forbindelse med deponering av tunnelmasser.
Opprettholde en høy andel lærlingeplasser	Det ønskes i oppsett hvor mange lærlinger til enhver tid den enkelte tjeneste disponerer. Kommunestyret vil at rapportering skal være en del av tertialrapporteringen.	Vi gir 100% fast jobb til alle lærlinger som er kvalifisert.
Til andre vegeigarar	-Sykkelvei fra Åram til Ålvundfossen. Tiltaket må takast med i reguleringsarbeidet i høve Todalsfjordprosjektet. Arbeidet med planlegging må kome raskt igang.- Gang og sykkelvei fra Sunndalsporten mot Nisjabrua. Det er stor trafikk i området pga. stor hytte- og turistrafikk. Ber administrasjonen kontakte vegeigar om å ta dette inn i planverk.-Trygg kryssing for mjuke trafikantar av fylkesveg 670 Ålvundfjord. Administrasjonen bes kontakte vegeigar for å få etablert gangfelt i området rundt Handlarstuhamrane boligfelt.- Opprusting av Nisjabrua på Gjøra. Brua må få økt høgde for at det skal vera muleg å kjøre med nye og moderne	Sykkelvei fra Åram til Ålvundfossen: Spilles inn som aktuelt tiltak til fylkeskommunen og veieier i forbindelse med arbeidet med Todalsfjordprosjektet. Gang og sykkelvei fra Sunndalsporten mot Nisjabrua. Arbeid med utvikling av Sunndalsporten og Gjøra som destinasjon nasjonalpark er kommet i gang. Dette spilles inn i dette arbeidet. Trygg kryssing for mjuke trafikantar av fylkesveg 670 Ålvundfjord: Vegeier er kontaktet om dette. I reguleringsplan for Furulia er trygg kryssing lagt inn som rekkefølgebestemmelse for etablering av 12 nye boenheter.

	<p>skåpbilar. Administrasjonen tek kontakt med vegeigar for å setje tiltaket på dagsordenen.-Sjå på mulighetene for å få etablert trygge sykkelveggar ut frå Sunndalsøra der sykkelmulighetene er borte (til dømes over Vettamyra)</p>	<p>Opprusting av Nisjabrua på Gjøra: Viser til punkt 2 om gang og sykkelveg. Sjå på mulighetene for å få etablert trygge sykkelveggar (eks Vettamyra): Tas i destinasjonsanalyse og revidering av reiselivsstrategi i 2024.</p>
<p>Tilrettelegging for sykling mv.</p>	<p>Det er uråd å sykle gjennom sykkelkommunen vår på ein grei måte.Kommunen skal kartlegge forholda og finn tiltak som gjer sykling mogeleg Hammarbrua er livsfarleg for syklistar og gangarar. Kommunen skal presse på vegeigar og dersom nødvendig, tilby forskottering. 132 kV leidninga som kryssar dalen frå Holten til Sjølseng er gammal, ikkje i bruk og tek stor plass.Kommunen skal følgje opp forslag vedteke mai 2021, om å få leidninga bort.</p>	<p>En destinasjonsanalyse med fokus på bærekraftig reiselivsutvikling skal gjennomføres tidlig 2024. Sykkel som framkomstmiddel i kommunen vil være en del av denne. Revidering av reiselivsstrategien starter i 2024 der mulighet for sykling i kommunen vil være tematikk som belyses. Sikringstiltak på Tredal bru er vedtatt. Statens vegvesen starter arbeidet med å sikre broen for myke trafikkanter i 2024. 132 kV ledninga: dialog med eier er forsøkt. Ikke kommet fram til noen løsnig foreløpig. Ledningen skaper problemer for utvikling, og det skal jobbes videre med å finne en løsnig på dette.</p>

Hovedmål 3 - Bærekraftig forvaltning av natur og verneområder – reduserte klimautslipp

Klimaregnskapgruppa i Sunndal kommune

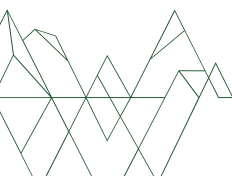
Strategier

Prioriterte strategier

- Utarbeide eget klimaregnskap og –budsjett for den kommunale driften
- Delta aktivt i en kunnskapsbasert forvaltning av verneområdene i kommunen
- Bidra i arbeidet for å få mer sjøaure og frisk laks i vassdraga med anadrom fisk

Øvrige strategier

- Utarbeide egen klimaplan
- Prioritere tiltak med gunstig miljø-, energi- og klimaprofil, eksempelvis hydrogenproduksjon
- Stimulere til utvikling og bruk av fjernvarme og fornybar energi
- Skånsom utbygging av ny vannkraft
- Delta i prosjektet «Bærekraftfylket Møre og Romsdal»
- Legge til rette og stimulere for mer gange og sykling
- Fornye vår status som nasjonalparkkommune
- Revidere kommunens kulturminneplan
- Arbeide for å gjenskape vassdraget i Litldalen

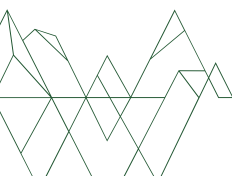

Oppdrag for å nå målene:

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Kunnskapsbasert forvaltning av verneområder	Leverer høringsuttale til Revisjon av Forvaltningsplan for Dovrefjellsområdet og oppfølging av valgt referansegruppe for arbeidet med uttale.	Arbeidet er satt på vent i påvente av utarbeidelse av tiltaksplan for villrein og ny stortingsmelding for villrein. Arbeidet gjenopptas straks det er klart for det.
Prioritere tiltak med gunstig miljø-, energi- og klimaprofil	Prioritere tiltak innen nybygging, rehabilitering og større anskaffelser	Sunnadal kommune deltar på "krafttak mot plast" sammen med ReMidt. Det ble plassert ut 4 containere på forskjellige steder i Sunndal kommune. Arbeidet med å kjøpe elektrisk feiebil er ferdigstilt. Feiebilen ble levert i månedsskiftet april/mai. Det er også kjøpt 2 el-biler. En til vedlikehold og en til VA. Varmtvannstankene i Sportshallen er skiftet og tilkoblet slik at fjernvarmen nå varmer opp vannet i sportshallen. Den nye barnehagen i sentrum er under planlegging. Dette blir en svanemerket barnehage med gode løsninger som gir en god miljøprofil.
Revidere Klima- og energiplan	Arbeidet med klima- og energiplan ferdigstilles i 2023	Arbeidet følges opp i 2024, og planen er lagt inn i kommunens planstrategi som skal sluttbehandles av kommunestyret 13. mars 2024.

Verbalvedtak fra kommunestyret:

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Sykkelskur ved Sunndal ungdomsskole	Sykkelparkering er viktig for å legge til rette for mer sykling. I Klimabudsjettet, foreslås det å utrede bygging av sykkelskur på Øratorget for at ansatte kan ha syklene sine på værbeskyttede plasser, slik at flere kan velge å sykle og la bilen stå. AP/SV/MDG mener at sykkelskur også vil være et viktig tiltak ved Sunndal ungdomsskole, slik at flere elever kan velge å sykle framfor å bli kjørt til skolen. Under Klimabudsjettes Ønskede tiltak, erstattes tiltaket «Utrede bygging av sykkelskur på Øratorget» med følgende: Utrede av bygging av sykkelskur på Øratorget og ved Sunndal ungdomsskole	Sunnadal ungdomsskole ønsket ikke at det bygges sykkelskur på ungdomsskolen

Hovedmål 4 - God helse, trivsel og livskvalitet for alle

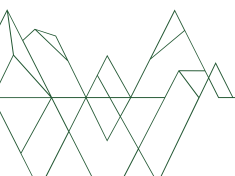
Strategier

Prioriterte strategier

- Tidlig innsats og gode oppvekstmiljø for alle barn og unge uavhengig av sosial bakgrunn
- Planlegge for et aldersvennlig samfunn
- Sikre et godt og verdig liv for sårbare grupper

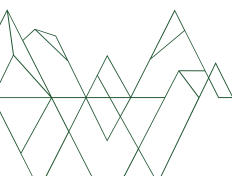
Øvrige strategier

- Trafikksikre skoleveier
- Utvikle Sunndal folkebibliotek i samsvar med nasjonale og regionale føringer
- Legge til rette for frivillig innsats
- Gode møteplasser og godt nærmiljø for alle
- Et godt og variert kulturliv i samarbeid med lokale lag og organisasjoner
- Satse på forebyggende og mestringsorientert tilbud
- Fremme universell utforming

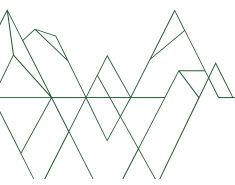

Oppdrag for å nå målene:

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Arbeidet med helse- og omsorgsplan ferdigstilles i 2023		Vedtatt i Kommunestyret 06.08.23.
Frisklivstiltak	Frisklivstiltak i hver tjeneste kan flettes sammen til kommunens samlede frisklivstilbud.	Effekten av tiltaket er begrenset da få tjenester har utviklet frisklivstiltak
Innføring av "Leve hele livet"-reformen	Utarbeide tiltaksplan for "Leve hele livet" som en del av helse- og omsorgsplan.	Vedlegg til helse- og omsorgsplan.
Optimalisere kjøkkendriften ved Sunndal Helsetun til det beste for tjenesten	Vurdere innføring av produksjonsdager på kjøkkenet for utlevering av kald mat til hjemmeboende og kald mat for oppvarming i institusjon på helg. Kartlegge hvilke fordeler og ulemper dette vil ha for driften i institusjon og hjemmesykepleien.	Se oppdrag Utlevering av varm mat fra kjøkkenet.
Satse på forbyggende og mestringsorienterte tilbud gjennom tverretattlig samarbeid	Bygge samarbeidsstrukturer i skolen som tverrfaglig møte og spesialpedagogiske team. Flere yrkesgrupper i skolen som samarbeider i laget rundt eleven for en inkluderende praksis.	Det er etablert flere samarbeidsstrukturer på skolene som skal sikre bedre informasjonsflyt og samarbeid på tvers av trinn og tjenester. På tre skoler er det etablert miljøteam og tverrfaglig team. Disse teamene utgjør kjernelaget og støttelaget i laget rundt eleven. Kjernelaget består av yrkesgrupper som alle elever forholder seg til daglig. Støttelaget er de aktørene som kobles på dersom det er behov for mer spesialisert hjelp enn det kjernelaget kan gi. Evaluering vår -23 viser gode tilbakemeldinger både fra teamet og fra lærere. Teamet oppleves som en trygg arena, et rom for å støtte og veiledning i krevende saker, og fokus på tiltak og veien videre. Lærerne opplever at de har blitt mer bevisst sitt ansvar gjennom gode dialoger og drøftinger.
Sikre fastlegedekning på lang sikt	Rekrutteringstiltak, samt vurdere framtidig organisering av legetjenesten	Diverse rekrutteringstiltak pågår

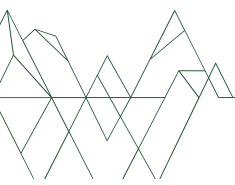

Systematisk utrulling av velferdsteknologi	Øke omfanget av ulike typer teknologi slik at vi får mer erfaring og lettere kan se gevinster	Velferdsteknologikoordinator er ansatt. Det gir tjenesten mulighet til større fokus og satsning på velferdsteknologi.
Ta i bruk ny boligsosial handlingsplan	Vi skal ha et økt fokus på bruk av startlån og tilskuddsmidler til prioriterte grupper- "fra leie til eie"	Boligsosial handlingsplan er politisk behandlet, vedtatt og iverksatt
Tilrettelegging og potensiale ved utfartssteder	Tilretteleggingstiltak i Nerdalen/Innerdalen og i tilknytning til Vinnutrappa	Dette har vi jobbet med i hele 2023. Vi har skrevet driftsavtale om drift av den kommunale parkeringsplassen i Nerdalen, søknader om i alt fem parkeringsavgifter er blitt behandlet, andre avtaler er sett på og justert - mens servicebygg i Grødalen kan bli realisert i 2024. Også inngangsporten til Trollheimen i Nerdalen står foran store endringer og forbedringer.
Tjenesteutvikling psykisk helsearbeid med fokus på utsatte pasientgrupper og pårørendeomsorg	Evaluering av eksisterende tjenestetilbud og brukerbehov	Arbeidet videreføres også i utarbeidelse av ny plan for psykisk helse dette året.
Trafikksikre adkomstveger inn mot alle barnehager og skoler	Gjennomføre vedtatte tiltak i Sandeområdet og arbeide med tiltak for trafikksikring rundt ny sentrumsbarnehage. Starte arbeidet med revidering og utarbeidelse av ny Trafikksikkerhetsplan.	Gjennomført i henhold til plan - løpende arbeid med trafikksikring også i 2024.
Utvikle Sunndal folkebibliotek i samsvar med nasjonale og regionale føringer	Prioritere arbeidet med barn og unge. Utvikle biblioteket som integreringsarena. Inkludere frivilligsentralen i samme lokaliteter.	Utviklingen av Sunndal folkebibliotek er i tråd med nasjonale føringer. Biblioteket har jobbet med med prosjektet "Bibliotek og bærekraft", videre er biblioteket åpnet opp for debatter, konserter, ulike arrangement for barn, bokpresentasjoner og mye annet. Biblioteket er også blitt en viktig integreringsarena. Alt dette i tråd med nasjonale føringer.
Økt kvalitet for hjemmeboende	Minst 20 pasienter på hver sone i hjemmesykepleien skal til en hver tid ha helhetlig pasientforløp (HPH)	Arbeidet med å få økning i antall helhetlige pasientforløp er i gang.

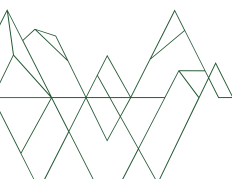

Verbalvedtak fra kommunestyret:

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
<p>Hjelp til innbyggere som vil mestre digitale tjenester</p>	<p>I dagens digitale samfunn kan det oppstå digitale klaseskiller mellom folk som har og folk som mangler grunnleggende digital kompetanse. Kommunene har derfor opprettet DigiHjelpen, hvor folk som ikke mestrer digitale tjenester kan få hjelp til å forstå hva Internett er, lære å søke på internett, kunne levere inn søknader om tjenester og skrive brev eller henvendelser via data. I Sunndal tilbys denne tjenesten ved Sunndal folkebibliotek i åpningstiden. AP/SV/MDG mener at det er viktig at denne tjenesten gjøres kjent, og at folk blir best mulig mottatt og ivaretatt når de oppsøker DigiHjelpen. Det er også viktig at DigiHjelpen samarbeider godt med andre som tilbyr kurs og grunnleggende digital skoleing, slik som Seniornett Sunndal. Under Økonomi- og handlingsplanens Oppdrag for å nå mål, hovedmål «God helse og livskvalitet for alle», Oppdrag «Utvikle Sunndal folkebibliotek i samsvar med nasjonale og regionale føringer», legges det til følgende nye punkt i beskrivelsen: Videreutvikle og markedsføre DigiHjelpen, i samarbeid Seniornett Sunndal.</p>	<p>Biblioteket har kontinuerlig digihjelp. Det samme har Sunndal pensjonistsenter.</p>
<p>Overgang fra barnehage til skole for skolestartere</p>	<p>Tjenesten bes utarbeide en løsning som gir skolestarterne i barnehagen et tilbud frem til skolestart slik at barna ikke blir stående uten tilbud mellom barnehageslutt og skolestart.</p>	<p>For flere år siden ble avslutning av barnehageåret forskjøvet fra 31. juli til 14. august. Dette var for at det ikke skulle bli så lang periode mellom barnehageårets slutt og skolens oppstart. Det var likevel viktig å få en introduksjon til skolen ved å få noen dager ved SFO før skolestart. Særlig for barn med særskilte behov. Av effektivitetsgrunner har SFO samordnet driften utenom skoleåret til Sande skole. Dette har slått uheldig ut for barna som skal starte på skole i andre kretser. Fra 2022 ble dette endret, slik at SFO er flyttet til den lokale skolen siste uka før skolestart. SFO skal også gjennomføre sine 5 pålagte planleggingsdager. En periode</p>

		<p>ble alle disse lagt til uka før skolestart, for å sikre god samhandling mellom personalet i skolen og på SFO. Nå er kun 3 dager lagt til uka før skolestart, mens 2 dager er lagt til andre dager i skoleåret. Barnehagene har også planleggingsdager den siste uka før skolestart, blant annet i samarbeid med skolene.</p>
<p>Utlevering av varmmat fra kjøkkenet på Helsetunet</p>	<p>Kjøkkenet ved Sunndal Helsetun leverer mat til institusjonen, bofellesskapet og hjemmeboende. Mat er glede, og kjøkkenet spiller en viktig rolle i mange liv, spesielt under høytider. Mat som er frisk, fersk, fristende og varm er også helsefremmende, særlig for de som har behov for helsetjenester, og ofte har nedsatt matlyst. AP/SV/MDG vil hegne om dette tilbudet, til beste for både tjenesten og brukerne. Driften ved kjøkkenet ved Sunndal Helsetun skal ikke legges om til produksjon og utlevering av kald mat til hjemmeboende og beboere i institusjon. Under Økonomi- og handlingsplanens Oppdrag for å nå mål, hovedmål «God helse og livskvalitet for alle», Oppdrag «Optimalisere kjøkkendriften ved Sunndal Helsetun til det beste for tjenesten», erstattes beskrivelsen med følgende alternative beskrivelse: Kjøkkenet skal lage god og næringsrik mat sju dager i uka, og middag skal utleveres varm til hjemmeboende og beboere i institusjon.</p>	<p>I forbindelse med TØRN-pilot i hjemmesykepleien har utdeling av mat til hjemmeboende blitt avdekt som et utfordrings-/ forbedringsområde som en driftsnær arbeidsgruppe har sett nærmere på. Utlevering av varm mat har begrensninger for pasientene. Det påvirker produksjonslinjen på kjøkkenet med mer bruk av halvfabrikat. Tidsbruken til helsepersonell som står i kø for å hente og kjøre ut varm mat er alt for høy. Det foreslås å gå over til kok-kjøll med utlevering av kald mat x 2 per uke. Det vil bli en individuell kartlegging av den enkeltes behov, det vil gi større fleksibilitet for pasient i forhold til når de vil spise og hva de vil spise. Kjøkkenet kan legge om driften slik at de kan lage mer mat fra bunnen av. Helsepersonell kan benyttes til mere helserelevante oppgaver. Utkjøring av kald mat kan gjøres av frivillige eller av innbyggere med redusert arbeidsevne.</p>

Hovedmål 5 – Samfunnssikkerhet gjennom kompetanse og godt samarbeid

EgenberedskapFoto: Gaute Gjøl Dahle/DSB

Strategier

Prioriterte strategier

- Revidere ROS-analyser og beredskapsplaner som forankres i nyvalgt kommunestyre
- Sikre god helseberedskap med hensyn til legevakt og ambulanser
- Fysiske sikringstiltak i forbindelse med ras og flom

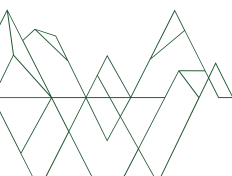
Øvrige strategier

- Informasjon og samvirke mellom offentlige og private beredskapsaktører
- Innføre lokasjonsbasert varslingsystem for personer som oppholder seg i kommunen
- Styrke vår robusthet i forhold til bortfall av kritisk infrastruktur i en kortere periode
- Kunnskap og bevisstgjøring av innbyggernes ansvar for egen beredskap

Rapport for 2023

Oppdrag for å nå målene:

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Revidere ROS-analyser og beredskapsplaner	Oppstart oppdatering ROS-analyse inkl. nye scenarioer	Arbeidet er planlagt og gjennomføres i 2024.
Sikre god helseberedskap mht legevakt og ambulanser	Gjennomføre ny ROS analyse knyttet til lokal helseberedskap	Samarbeidet med Molde interkommunale legevakt har gått over fra pilot til drift gjeldende videolegevakt. Det er også iverksatt tiltak i legetjenesten som legger til rette for samtrening om blant annet beredskap.

Hovedmål 6 – Kompetent og omstillingsdyktig - sunn kommuneøkonomi i samsvar med nasjonale anbefalinger

Strategier

Prioriterte Strategier

- Endret driftsnivå tilpasset inntekter og endrede behov
- Utvikle gode tjenester gjennom trepartssamarbeidet, samskapning med frivilligheten, innbyggere og tjenestemottakere
- Etablere heltidskultur

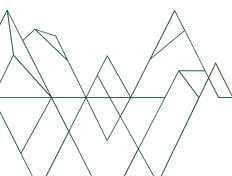
Øvrige strategier

- Økt innovasjon, digitalisering og bruk av velferdsteknologi
- Utvikle kompetente og selvstendige medarbeidere gjennom mestringsorientert ledelse
- Miljøvennlig drift - innarbeide klimakrav i kommunens innkjøpsreglement
- Tilstrebe god kjønnsbalanse ved ansettelse

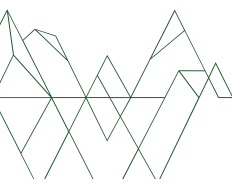
Rapport for 2023

Oppdrag for å nå målene:

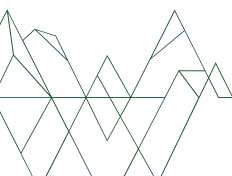
Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Døgnåpen kommune med brukeren i fokus	Fortsette utviklingen av sikre og fremtidsrettede selvbetjeningsløsninger for innbyggere, politikere, næringsliv og ansatt. Innføre digital voteringsløsning i de politiske utvalgene. Øke bruken av booking-løsning for avtaler med	Kontinuerlig utviklingsarbeid med ny funksjonalitet og nye selvbetjeningsløsninger. Digital voteringsløsning: Presentert i kommunestyret. Testet ut i valgstyret 20.04.2023. Ordfører og politikerne

	saksbehandlere. Nytt design på hjemmesidene	<p>Ønsker å utsette innføringen til etter kommunevalget høsten 2023.</p> <p>Ny hjemmeside presentert våren 2023. Forberedelser til digital byggesøknad som ble lansert på nyåret 2024. Arbeidet med innføring av Helseplattformen er startet. Vil gi en helt ny hverdag for brukere og pårørende. Ulike applikasjoner lansert for egne ansatte for godkjenning fakturaer, innkjøp, reiseregninger mv. Fortsatt videreutvikling av løsninger for foreldre/foresatte i skole og barnehage.</p>
Evalueringsav organisering av NAV Indre Nordmøre	Organiseringen av kontoret skal være slik at det legges til rette for en systematisk og kontinuerlig kompetanseutvikling	Alt arbeidet i forbindelse med evalueringen er forankret i vårt lokale MBA og i kontormøter/informasjonsmøter. Vi har fått hjelp og støtte fra fylkeskontoret i denne prosessen. Spørreundersøkelse er utarbeidet og gjennomført for alle ansatte. Rapporten er gjennomgått og tiltak utarbeidet. Tiltakene jobbes det med i 2023.
Felles ledelsesplattform med fokus på mestringsorientert ledelse	Ledersamling der ledere, tillitsvalgte og verneombud starter arbeidet med å utvikle en organisasjonsstrategi.	Det er satt ned en partssammensatt gruppe som skal arbeide med kompetansestrategi for Sunndal kommune
Fokusere på partssamarbeid, medvirking og medbestemmelse	Felles kurs i hovedtariffavtalen for verneombud, ledere og tillitsvalgte. Etablere HMS-grupper i alle avdelinger. Organisert partssamarbeid på tjenesteledernivå.	Felles kurs i HTA er ikke gjennomført. Det er etablert HMS-grupper i alle avdelinger også på tjenestenivå, bortsett fra i kulturtjenesten. Her mangler vi organisert partssamarbeid på tjenestenivå.
Følge opp personvernombudets handlingsplaner	Handlingsplaner for revisjon og opplæring i GDPR og personvern.	På grunn av vakanser er det gjort lite på området i løpet av 2023.
Ivareta krav om universell utforming	Ivareta krav om universell utforming og tilgjengelighetserklæring for alle nettsted, jf. EUs web-direktiv	Stort arbeid gjennomført i hele organisasjonen for å bedre tilgjengelighet i digitale verktøy og digital kommunikasjon. Alle aktuelle applikasjoner inkludert hjemmesidene er kvalitetssjekket og testet, samt at det er utarbeidet tilgjengelighetserklæringer. Fortsatt

		<p>gjennstående arbeid, bl.a. i politiske møtedokumenter.</p>
<p>Sikre riktig bruk av kompetanse</p>	<p>Sikre riktig bruk av kompetansen innen helse- og omsorgstjenestene for framtidens behov. Gjennomgå oppgavefordeling. Videreutvikle bruk av velferdsteknolog. Søke om deltagelse i TØRN-prosjektet</p>	<p>Det er ansatt koordinator for velferdsteknologi i helse- og omsorgstjenesten.</p> <p>Det er lyst ut etter og ansatt lederkandidat i helsetjenesten (habilitering).</p> <p>Det er opprettet to trainee stillinger for sykepleiere i helse- og omsorgstjenesten.</p> <p>Som et resultat av arbeidet med oppgavefordeling, vil det bli lyst ut to stillinger som farmasøyt. Disse skal kvalitetssikre arbeidet med legemidler i helse- og omsorgstjenesten (institusjon og hjemmebasert).</p> <p>Det er satt ned en partssammensatt gruppe som skal arbeide med kompetansestrategi for Sunndal kommune</p>
<p>Styrke rekrutteringsarbeidet</p>	<p>Systematisk bruk av jobbanalyse ved rekruttering Kompetanseutvikling som et ledd i å rekruttere og beholde. System for oppfølging av nye medarbeidere. Samordne mottak og oppfølging av lærlinger</p>	<p>Det har vært gjennomført møte med Hydro, med mål om å kunne samordne mottak og oppfølging av ny lærlinger for alle lærlinger i lærebedrifter i Sunndal.</p> <p>Sunndal kommune har gjennomført felles oppstartsmøte sammen med opplæringskontoret for de lærlingene vi har ansvar for.</p> <p>Det er lagt plan for felles oppfølging av de som har veilederansvar for lærlingene</p> <p>Det er laget ny plan for felles opplæring av nytilsatte som prøves ut denne høsten</p> <p>Det er laget plan for mottak av ungdommer som får tildelt "Sommerjobb for ungdom" i helse- og omsorgstjenesten. Denne er evaluert og justert.</p>

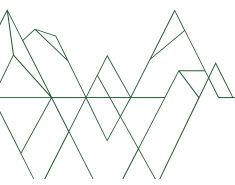

Utvikle og gjennomføre lederutvikling, samt fokusere på kompetente og selvstendige medarbeidere	Kurs i sentral avtalerett for ledere. Bruke erfaringer fra kursrekken "Ledelse av mellomledere" til å videreutvikle tjenesteledergruppen samt mellomledergruppene.	Kurs i sentral avtalerett for ledere er gjennomført. Ledersamling for tjenesteledere er gjennomført. "Ledelse av mellomledere" brukes systematisk i ledergruppen i Helse- og omsorg
Videre arbeid med heltidskultur	Systematisk samarbeid med sentral- og lokalleddene i Fagforbundet, NSF og FO for å videreutvikle arbeidet med årsturnus og heltidskultur. Fokus på heltidskultur ved rekrutteringer i alle tjenester.	Fortløpende fokus og vedlikehold
Videreutvikling av gode arbeidsmiljøer i tjenestene	Planlegge gjennomføring og oppfølging av medarbeiderundersøkelsen 10-faktor for alle tjenester. Tillitsreformen - hvordan arbeide med denne i Sunndal.	Informasjon om medarbeiderundersøkelsen og koordinering av gjennomføringsdatoer, er nå gått ut til alle tjenester.

Verbalvedtak fra kommunestyret:

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Etter- og videreutdanning for ansatte i kommunen	Kommunestyret i Sunndal kommune har opprettet et Utdanningsfond for etter og videreutdanning for ansatte i kommunen. Her avsettes årlig 20% av kommunens overskudd, maksimalt 600 000 kr. Ved regnskapsavslutningen for 2021, styrket Kommunestyret fondet med 2 000 000 kr. Partene i kommunen arbeider med å oppdatere vedtektene for fondet i tråd med vedtak i Administrasjonsutvalget. AP/SV/MDG mener at aktiv bruk av Utdanningsfondet til etter- og videreutdanning av ansatte innen viktige tjenesteområder for kommunen er et viktig tiltak for å rekruttere nødvendig kompetanse i kommunens tjenester. Under Økonomi- og handlingsplanens Oppdrag for å nå mål, hovedmål «Kompetent og omstillingsdyktig – sunn kommuneøkonomi i samsvar med nasjonale anbefalinger», Oppdrag «Styrke rekrutteringsarbeidet», legges det til følgende nye punkt i beskrivelsen: Aktivt bruke	Per dato får tre ansatte støtte til utdanning fra Utdanningsfondet. Tre får støtte til utdanning som vernepleier og en til barnehagelærerutdanning. Alle utdanningene er treårig.

	Utdanningsfondet til etter- og videreutdanning av ansatte innen viktige tjenesteområder for kommunen.	
Sommerarbeid for ungdom	<p>Sunn dal kommune har lang tradisjon for å tilby sommerarbeid til sunndalsungdom mellom 16-18 år. For mange er dette et viktig første møte med arbeidslivet. AP/SV/MDG mener at det også er et viktig rekrutteringstiltak, ved at lokal ungdom blir kjent med kommunen og kommunens ulike virksomheter. Det er derfor viktig at flest mulig i disse årskullene får tilbudet om sommerjobb. Ved regnskapsavslutningen for 2021, avsatte Kommunestyret 1 000 000 kr på et nytt fond øremerket flyktninge- og ungdomstiltak, og som blant annet kan benyttes til sommerarbeid og tiltak for å tilrettelegge for dette. Under Økonomi- og handlingsplanens Oppdrag for å nå mål, hovedmål «Kompetent og omstillingsdyktig – sunn kommuneøkonomi i samsvar med nasjonale anbefalinger», Oppdrag «Styrke rekrutteringsarbeidet», legges det til følgende nye punkt i beskrivelsen: Gi tilbud om to puljer á tre ukers sommerarbeid for ungdom i kommunen mellom 16-18 år.</p>	<p>Det er tilbudt sommerjobb til 50 ungdommer i to puljer sommeren 2023. Dette er en økning på 20 ungdommer fra sommeren 2022. Midler til denne økningen er tatt fra "ungdomsmillionen"</p>

Status økonomi

Finansielle måltall

Kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. For å kunne si noe om dette er kommunene fra 2020 pålagt å utarbeide **finansielle måltall**. Kommunestyret vedtok 16.12.2020 nytt Økonomireglement for Sunndal kommune. Her er det også et Reglement for utarbeidelse av finansielle måltall. Reglementet sier bl.a.:

Kommunens finansielle måltall er:

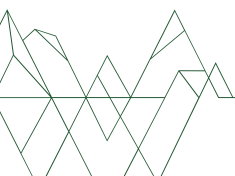
- *Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter*
- *Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter*
- *Gjeldsgrad/Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter*
- *Egenkapitalkrav til investeringer*

De finansielle måltallene skal utarbeides i forbindelse med kommunens økonomiplan og budsjett.

Hvilke krav som skal stilles til de enkelte finansielle måltallene bestemmes hvert år i forbindelse med arbeidet med økonomiplan og budsjett.

I Økonomi- og handlingsplan for 2023-2026 har kommunen utarbeidet sine måltall for 2023 og perioden framover. Disse er igjen fornyet i planen for 2024-2027.

I presentasjonen av de finansielle måltallene i årsberetningen benyttes konserntall. Det betyr at også vår andel av IKS-er er tatt med i grunnlaget.

NETTO DRIFTSRESULTAT I % AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER:

Netto driftsresultat

	Sunndal 2020	Sunndal 2021	Sunndal 2022	Sunndal 2023	Kostragruppe 05 2023	Møre og Romsdal 2023	Landet uten Oslo 2023
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekt (B) (Konsolidert)	-0,4 %	3,7 %	3,9 %	0,5 %	3,0 %	0,1 %	0,9 %

) Inflasjonsjustert med deflator) Justert for utgiftsbehov*

Dette er den viktigste indikatoren for å vurdere kommunens økonomiske tilstand. Denne gir et bilde av hva kommunen sitter igjen med til investeringer og framtidige avsetninger. Denne bør være positiv slik at kommunen kan opprettholde verdiene i bl.a. bygg og anlegg.

Målsettingen for netto driftsresultat i 2023 i Økonomi- og handlingsplan 2023-2026 var satt til -0,2%. Resultatet ble 0,5%, dvs 0,7%-poeng bedre enn budsjett. Den langsiktige målsettingen er 1,5%, men det har ikke vært ansett som mulig i løpet av økonomiplanperioden.

Det er stor spredning i resultatene i kommune-Norge i 2023. Men resultatene har samlet falt mye og mange har negative resultater i år. Landsgjennomsnittet endte på 0,9%, mens gjennomsnittet i fylket er nede på 0,1%.

Oppnådd resultat er noe lavt og burde vært noe høyere. Men det har vært krevende å styre økonomien i 2023 på grunn av store endringer i folketall og flyktningebosetting, samt en høy pris- og lønnsstigning. Slik sett er resultatet tilfredsstillende.

DISPOSISJONSFOND/FRI EGENKAPITAL:

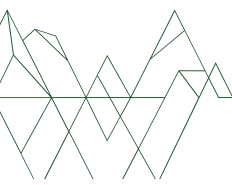
Disposisjonsfond

	Sunndal 2020	Sunndal 2021	Sunndal 2022	Sunndal 2023	Kostragruppe 05 2023	Møre og Romsdal 2023	Landet uten Oslo 2023
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter (B) (Konsolidert)	16,8 %	20,2 %	22,2 %	21,8 %	16,6 %	8,5 %	12,9 %

) Inflasjonsjustert med deflator) Justert for utgiftsbehov*

Måletallet i Økonomiplanen er knyttet til andel disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter, men nå brukes ofte begrepet «Fri egenkapital drift». Dette er midler som kommunen disponerer fritt inn i driftsregnskapet og som må benyttes inn i framtidige driftsregnskap hvis disse ikke går med overskudd. Midlene kan også benyttes til å finansiere investeringer istedenfor lån.

Langsiktig mål for disposisjonsfond er at denne skal ligge over 10% av brutto driftsinntekter. Målet for 2023 var satt til 19,7%. Oppnådd resultat var 21,8%, dvs 2,1%-prosentpoeng bedre enn budsjett. Vårt disposisjonsfond har økt med netto 10,8 mill kr til 207,5 mill kr ved utløpet av 2023.

Kommunen er i en vesentlig bedre situasjon enn både landsgjennomsnittet og ikke minst fylket mht frie midler.

NETTO LÅNEGJELD/GJELDSGRAD:

Netto lånegjeld/gjeldsgrad

	Sunndal 2020	Sunndal 2021	Sunndal 2022	Sunndal 2023	Kostragruppe 05 2023	Møre og Romsdal 2023	Landet uten Oslo 2023
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B) (Konsolidert)	63,7 %	62,1 %	59,2 %	61,5 %	73,4 %	108,3 %	89,5 %

) Inflasjonsjustert med deflator) Justert for utgiftsbehov*

Å ha kontroll på gjeldsutviklingen og holde denne lav gir kommunen handlingsrom. Særlig nå når rentenivået har steget kraftig. Da vil effekten av en renteøkning ikke være for belastende for driftsregnskapet til kommunen. Kommunen har gjennom flere år hatt den laveste gjelden i fylket og ligger også lavt sammenlignet med resten av landet.

Måltallet er satt til maksimalt 90% av brutto driftsinntekter. I økonomiplanen er vedtatt måltall for 2023 satt til 73,1%. Resultatet endte på 61,5%. Dette er en liten økning fra 2022, men fortsatt godt under måltall og budsjett, samt godt under både landsgjennomsnitt og fylket.

Nivået skyldes delvis et nøkternt investeringsnivå de siste årene med få store investeringsprosjekter. Dette vil trolig endre seg de nærmeste årene. Og med det vil gjeldsgraden stige.

Netto lånegjeld per innbygger har økt til 85 485 fra 77 961. Landsgjennomsnittet er på 97 926.

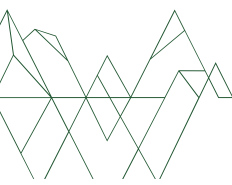
EGENFINANSIERING AV INVESTERINGER:

Egenfinansiering

	Sunndal 2020	Sunndal 2021	Sunndal 2022	Sunndal 2023	Kostragruppe 05 2023	Møre og Romsdal 2023	Landet uten Oslo 2023
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)	34,2 %	24,8 %	20,0 %	7,9 %	41,5 %	25,9 %	37,4 %

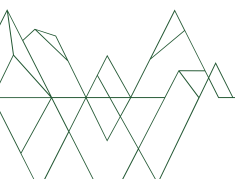
) Inflasjonsjustert med deflator) Justert for utgiftsbehov*

Dette måltallet setter krav til at ikke alle investeringer skal dekkes av lån, men finansieres av andre kilder. Måltallet har vært vanskelig å definere presist. I økonomi- og handlingsplan for 2022-2025 var måltallet satt til 10% av investeringsutgiftene. Resultatet ble beregnet manuelt av kommunen. Fra 2023 har måltallet vært definert ihht SSB/Kostra sin definisjon til egenfinansiering og ble satt til 20%. Da er bl.a. merverdikompensasjon inkludert.

Tallene i tabellen er hentet fra Kostra publisert av SSB 15. mars i år. Her framkommer en egenfinansiering på kun 7.8%. Vår konklusjon er at det må ha blitt beregnet feil. Differansen mellom brutto investeringer og bruk av lån utgjør 14,6 mill kr. Det igjen utgjør 13,7% av samlede brutto investeringer ekskl videreformidlingslån. Tilsvarende tall for 2022 var 16,5 mill kr og 22,8%. Hovedårsaken til dette er at en større del av investeringene er kjøp av boliger hvor det ikke beregnes og refunderes merverdiavgift.

Det tilføres betydelige verdier i egenfinansiering som bidrar til lavere låneopptak, men nøkkeltallet vurderes som en vanskelig indikator å beregne og en svak indikator for å bedømme kommunens finansielle stilling. Det vil derfor bli vurdert å endre nøkkeltallet ved neste økonomiplanperiode.

Status drift for kommunen

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev.bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Rammetilskudd	-241 595	-266 366	-270 463	-266 190	-4 273	-1,6 %
Inntekts- og formuesskatt	-239 260	-224 539	-228 320	-242 061	13 741	6,0 %
Eiendomsskatt	-74 334	-70 200	-79 600	-79 769	169	0,2 %
Andre generelle driftsinntekter	-85 752	-75 975	-106 975	-117 464	10 489	9,8 %
Sum generelle driftsinntekter	-640 941	-637 080	-685 358	-705 483	20 125	2,9 %
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	582 085	601 414	649 087	667 595	-18 507	-2,9 %
Avskrivninger	38 460	41 000	41 000	39 587	1 413	3,4 %
Sum netto driftsutgifter	620 545	642 414	690 087	707 181	-17 094	-2,5 %
Brutto driftsresultat	-20 395	5 334	4 729	1 698	3 031	64,1 %
Renteinntekter	-8 309	-11 000	-15 600	-14 191	-1 409	-9,0 %
Utbytter	-7 400	-7 400	-8 100	-8 116	16	0,2 %
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-59	0	-200	-650	450	224,8 %
Renteutgifter	12 186	23 920	25 100	25 055	45	0,2 %
Avdrag på lån	27 675	32 000	29 000	30 694	-1 694	-5,8 %
Netto finansutgifter	24 092	37 520	30 200	32 792	-2 592	-8,6 %
Motpost avskrivninger	-38 460	-41 000	-41 000	-39 587	-1 413	-3,4 %
Netto driftsresultat	-34 763	1 854	-6 071	-5 096	-974	-16,1 %
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	1 320	3 000	3 000	3 000	0	
Avsetninger til bundne driftsfond	7 507	0	0	2 811	-2 811	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond	-10 277	0	0	-11 569	11 569	0,0 %
Avsetninger til disposisjonsfond	36 567	0	3 071	10 854	-7 783	-253,4 %
Bruk av disposisjonsfond	-355	-4 854	0	0	0	0,0 %
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	34 763	-1 854	6 071	5 096	974	16,1 %
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	

Skatteinntekter:

Inntektene er ca 13,7 mill bedre enn rev. budsjett og 17,5 mill bedre enn opprinnelig budsjett. Staten har latt kommunesektoren beholde en stor andel av merskatteinntektene utover det som var beregnet i statsbudsjettet. I tillegg har skatteinntekten i Sunndal økt i løpet av 2023. I 2021 hadde vi en skatteinntekting på 92,3% av landsgjennomsnittet, i 2022 sank den til 90,0%, mens den i 2023 har landet på 94,5%. Befolkningsveksten har også medført at vi har beholdt mer av skatteinntektene.

Rammetilskudd:

Rammetilskuddet ble 4,3 mill kr. lavere enn budsjettet. I inntektssystemet er det en løpende utjevning av skatteinntekter mellom skattesvake og skattesterke kommuner. Denne utjevningen

tildes eller trekkes i rammetilskuddet. I og med at vi hadde en skattevekst i 2023 må vi dele noe av dette med andre kommuner. Det er bakgrunnen for dette avviket. I løpet av 2023 justerte Stortinget rammetilskuddet med ca 4,8 mill kr i ulike ordninger etter at ordinært budsjett ble vedtatt, bl.a. til utvidelse av gratis SFO-tilbud.

Nettoeffekten av skatt og rammetilskudd er på ca 9,5 mill kr mer inn inntekt enn budsjettert.

Eiendomsskatt:

Eiendomsskatten er ihht revidert budsjett, men er hele 9,6 mill kr bedre enn opprinnelig budsjett. Bakgrunnen er at takstene for kraftverkene ikke var kjent når opprinnelig budsjett ble utarbeidet. Her har vi mottatt ca 6,4 mill kr mer i eiendomsskatt. I tillegg ble Statnett sine linjeanlegg re-taksert i 2023, noe som medført en økt inntekt på ca 2,2 mill kr.

Av samlet eiendomsskatt på 79,8 mill kr er 38,0 mill kr knyttet til kraftverk, 11,4 mill kr til boliger og fritidsboliger, 10,4 mill kr til næringsbygg, 11,2 mill kr til kraftnett og 8,8 mill kr til "verk og bruk", dvs driftsmidler i industrien. Den siste posten vil bli halvert i 2024 og falle bort i 2025.

Andre statlige overføringer:

Samlet endte inntektene på denne posten ca 10,5 mill kr over revidert budsjett og hele 45,1 mill kr over opprinnelig budsjett. Det er integreringstilskudd for flyktninger som utgjør hoveddelen av denne posten med 91,7 mill kr i 2023. Det meste av det positive budsjettavviket ligger også her. I tillegg mottok kommunen 4,5 mill kr i vertskommunetilskudd for asylmottaket. Kommunen mottar i tillegg øremerkede tilskudd til grunnskole for asylsøkere (ført som inntekt i grunnskoletjenesten) og til norskopplæring mv til voksne (ført i innvandrertjenesten).

Øvrige poster er rentekompensasjon fra Husbanken (2,1 mill kr), konsesjonsavgifter (3,7 mill kr) og naturressursskatt (15,5 mill kr).

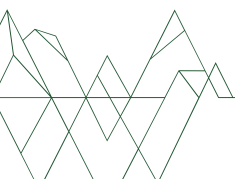
Finanspostene:

Opprinnelig budsjett var på 37,5 mill kr i netto finansutgifter. Dette ble senere blitt regulert ned til 30,2 mill kr. Samlet endte posten på ca 32,8 mill kr, noe som er ca 2,6 mill kr høyere enn budsjett.

Renteinntektene ble noe lavere enn forutsatt, mens renteutgiftene ble på nivå med budsjett. Låneavdragene er også noe over budsjett. I tillegg har verdøkning av rentefond blitt noe bedre enn budsjettert og endte opp på ca 0,6 mill kr.

Tjenesteområdene samlet:

Opprinnelig budsjett for tjenesteområdene var 601,4 mill kr. Dette har gjennom to budsjettreguleringer blitt justert opp til 649,1 mill kr. Hovedårsaken til dette var at opprinnelig budsjett ble lagt med et langt vesentlig lavere bosettingstall for flyktninger. Kommunestyret økte dette fra 60 til 180 flyktninger. Dette fikk vesentlige følger for flere av virksomhetene. I tillegg har lønns- og prisstigningen blitt vesentlig høyere enn forutsatt. Opprinnelig budsjett ble lagt med bakgrunn i rammer gitt i statsbudsjettet. Disse har senere blitt justert og realiteten har blitt noe høyere på flere utgiftsområder. Sykefravær og vikarsituasjonen har også medført betydelig merforbruk. Endelig regnskap for tjenesteområdene endte opp på 658,1 mill kr, et merforbruk på 9 mill kr.

Netto driftsresultat:

Opprinnelig ble det budsjettert med et negativt netto driftsresultat (underskudd) på 1,9 mill kr. Etter budsjettreguleringer er dette på 6,1 mill kr positivt (overskudd). Regnskapet viser et positivt resultat på 5,1 mill kr (overskudd).

Av dette er 3 mill kr overført til investeringer som budsjettert, bruk av og avsetninger til bundne fond utgjør 8,8 mill kr (netto bruk av) og bruk av og avsetning til disposisjonsfond utgjør 10,9 mill kr (netto avsetning til). I praksis betyr dette at bundne, øremerkede fondsmidler fra tidligere år er bygd ned og at frie disposisjonsfond samlet sett har økt med neste 11 mill kr.

Status drift for tjenesteområdene

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Kommunedirektørens stab	51 101	60 165	59 785	57 239	2 546	4,3 %
Politisk virksomhet	5 772	5 993	5 993	7 102	-1 109	-18,5 %
Innvandrer-tjenesten	28 721	42 325	48 061	50 936	-2 875	-6,0 %
Grunnskoletjenesten	99 102	96 227	106 107	112 552	-6 445	-6,1 %
Barnehagetjenesten	54 168	56 270	61 240	61 867	-628	-1,0 %
Helsetjenesten	109 371	105 475	121 775	123 901	-2 126	-1,7 %
NAV Indre Nordmøre	13 835	16 527	19 130	18 276	854	4,5 %
Helse-og omsorgstjenesten	157 829	160 313	169 363	168 604	759	0,4 %
Kultur-tjenesten	17 906	18 800	20 240	20 138	103	0,5 %
Tekniske tjenester	56 505	56 226	61 026	62 329	-1 302	-2,1 %
Tekniske tjenester - Selvkost	-6 855	-7 983	-8 183	-7 916	-267	-3,3 %
Sentrale inntekter og utgifter	-8 432	-8 924	-15 450	-16 930	1 480	9,6 %
Frie inntekter	0	0	0	0	0	
Finansposter	0	0	0	0	0	
Sum bevilgninger drift, netto	579 022	601 414	649 087	658 099	-9 011	-1,4 %
Herav:						
Netto renteutgifter og -inntekter	0	0	0	1	-1	0,0 %
Avsetninger til bundne driftsfond	3 846	0	0	2 811	-2 811	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond	-6 723	0	0	-11 569	11 569	0,0 %
Avsetninger til disposisjonsfond	169	0	0	278	-278	0,0 %
Bruk av disposisjonsfond	-355	0	0	-1 017	1 017	0,0 %
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	582 085	601 414	649 087	667 595	-18 507	-2,9 %

Investeringer

Status investering og finansiering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Investeringer i varige driftsmidler	69 798	69 450	113 650	99 572	14 078	12,4 %
Tilskudd til andres investeringer	105	560	560	560	0	0,0 %
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 620	2 000	6 390	6 799	-409	-6,4 %
Sum investeringsutgifter	72 523	72 010	120 600	106 931	13 669	11,3 %
Kompensasjon for merverdiavgift	-8 410	-9 130	-3 506	-4 683	1 177	33,6 %
Tilskudd fra andre	-545	0	-3 000	-3 138	138	4,6 %
Salg av varige driftsmidler	-5 247	-3 000	-6 100	-6 342	242	4,0 %
Salg av finansielle anleggsmidler	-1 027	0	-112	-113	1	0,0 %
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	
Bruk av lån	-55 974	-56 880	-107 882	-92 311	-15 571	-14,4 %
Sum investeringsinntekter	-71 203	-69 010	-120 600	-106 587	-14 013	-11,6 %
Videreutlån	2 686	6 000	16 000	11 877	4 123	25,8 %
Bruk av lån til videreutlån	-2 686	-6 000	-16 000	-9 314	-6 686	-41,8 %
Avdrag på lån til videreutlån	3 128	5 000	5 000	3 034	1 966	39,3 %
Mottatte avdrag på videreutlån	-3 895	-5 000	-5 000	-3 226	-1 774	-35,5 %
Netto utgifter videreutlån	-766	0	0	2 372	-2 372	
Overføring fra drift	-1 320	-3 000	-3 000	-3 000	0	0,0 %
Avsetninger til bundne investeringsfond	766	0	0	0	0	
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	-2 070	2 070	
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	3 000	2 354	646	21,5 %
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-554	-3 000	0	-2 716	2 716	
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	

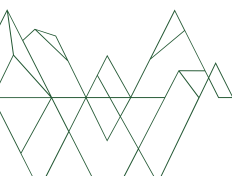
Samlede investeringsutgifter endte på 106,9 mill kr. Dette er ca 35 mill kr mer enn opprinnelig budsjett, men 13,7 mill under regulert budsjett. Det var særlig to reguleringer gjennom året som økte investeringsbudsjettet. Det var økt bevilgning til kjøp av boliger på 50 mill kr og kjøp av Helsetuntomten til 12 mill kr.

Det har vært et betydelig salg av driftsmidler gjennom året, både i form av tomteområder, biler og maskiner, samt boliger. I tillegg har vi mottatt flere tilskudd enn først forutsatt. Noe av dette er bl.a. knyttet til spillemiddelfinansiering av eldre prosjekter. Samlet bruk av lån endte med dette opp på 92,3 mill kr.

Status investeringer (2B)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Kommunedirektørens stab					
Fellesbiler - bilpool	0	500	456	44	0,0 %
Oppmålingsutstyr	0	500	481	19	0,0 %
IKT Orkide, investeringer	1 300	1 300	505	795	61,2 %
Tettstedsutvikling	1 000	1 000	0	1 000	100,0 %
Tomtesalg diverse boligfelt	0	0	35	-35	
Sum Kommunedirektørens stab	2 300	3 300	1 477	1 823	55,3 %
Grunnskoletjenesten					
Sande skole - ombygging/tilpasninger	5 800	300	416	-116	0,0 %
Sum Grunnskoletjenesten	5 800	300	416	-116	0,0 %
Barnehagetjenesten					
Oppgradering av uteområde ved Øksendal barnehage	350	350	356	-6	0,0 %
Sentrumsbarnehage	10 000	2 000	2 505	-505	-25,3 %
Sum Barnehagetjenesten	10 350	2 350	2 862	-512	-21,8 %
Helsetjenesten					
Sunndal Helsecenter	0	1 300	1 030	270	20,8 %
Sum Helsetjenesten	0	1 300	1 030	270	20,8 %
Helse-og omsorgstjenesten					
Renovering Sunndal Helsetun	1 000	1 000	352	648	64,8 %
Utstyrsfornying Sunndal Helsetun	1 000	1 000	970	30	3,0 %
Utstyr til kjøling- og varmebehandling av mat Sunndal Helsetun	1 500	300	0	300	0,0 %
Velferdsteknologiske løsninger i Helse- og omsorgstjenesten	500	500	551	-51	0,0 %
Utvidelse av elbil-ladeanlegg og carporter ved Helsetunet	3 200	0	0	0	
Sum Helse-og omsorgstjenesten	7 200	2 800	1 873	927	33,1 %
Kulturtjenesten					
Utviklingsprosjekt	1 000	0	0	0	
Kulturhus/Bibliotek/Ungdomssenter/Øratorget					
Oppgradering av tribunen i Sunndal sportshall	1 000	0	0	0	
Sum Kulturtjenesten	2 000	0	0	0	
Tekniske tjenester					
Forlengelse av Drivapromenaden	1 000	0	0	0	
Grytøyvegen - utvidelse VA	0	0	972	-972	
LED-gatelys	0	2 250	2 258	-8	-0,4 %
Flomvoll Furu - kommunal egendel	6 000	2 000	1 628	372	18,6 %
Elektrisk feiebil	5 300	5 450	5 751	-301	-5,5 %
Kjøp av festetomter Sunndal Helsetun	0	12 000	12 047	-47	-0,4 %
Rammebevilgning kommunale veier og bruer	2 500	2 500	2 520	-20	-0,8 %
Rammebevilgning trafikksikkerhetstiltak	1 000	2 000	2 072	-72	-3,6 %
Rammebevilgning kommunale bygg	2 500	3 900	3 998	-98	-2,5 %
Rammebevilgning boliger	6 000	56 000	49 855	6 145	11,0 %
Rammebevilgning maskiner og utstyr	1 000	1 000	780	220	22,0 %
Sum Tekniske tjenester	25 300	87 100	81 881	5 219	6,0 %
Tekniske tjenester - Selvkost					
Rammebevilgning vann	8 000	8 000	5 744	2 256	28,2 %
Rammebevilgning avløp	8 500	8 500	4 289	4 211	49,5 %
Sum Tekniske tjenester - Selvkost	16 500	16 500	10 033	6 467	39,2 %
Investeringer i varige driftsmidler	69 450	113 650	99 572	14 078	12,4 %

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Rammebevilgning Kirkelig Fellesråd	560	560	560	0	0,0 %
Tilskudd til andres investeringer	560	560	560	0	0,0 %

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Egenkapitaltilskudd KLP	2 000	2 200	2 209	-9	-0,4 %
Egenkapitalinnskudd ReMidt IKS	0	3 750	3 750	0	0,0 %
Aksjekjøp	0	440	840	-400	-90,9 %
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 000	6 390	6 799	-409	-6,4 %

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0,0 %
Sum del 1-4	72 010	120 600	106 931	13 669	11,3 %

Av de ulike investeringstiltakene kommenteres kun de vesentligste:

- Ombygging av Sande skole har blitt utsatt i flere omganger pga manglende interesse fra entreprenører eller for kostbare anbud. Nå er kontrakt skrevet og prosjektet vil bli gjennomført i 2024.
- Sentrumsbarnehagen er snart ferdig prosjektert og vil bli igangsatt i løpet av 2024
- Sunndal Helsecenter er nå helt avsluttet med et betydelig mindreforbruk i forhold til budsjettet og bevilget beløp (ca 7,5 mill kr). Fasadeplatene har vist seg å ha en produksjonsfeil og vil bli byttet som en reklamasjonssak i 2024
- Renovering/nytt Sunndal Helsetun er under prosjektering
- Hjemmebaserte tjenester har flyttet sin base til Alti Sunndal. Det medførte at det ikke ble investert i carporter og ladeanlegg da tjenesten benytter garasjeanlegget i Tico.
- Både kulturhusprosjektet og tribuneprojektet har blitt utsatt/forsinket. Tribuner i Sunndal Sportshall blir vesentlig mer kostbart enn opprinnelig avsatt, men er tatt inn i økonomiplanen for 2024.
- LED-gatelys-prosjektet er avsluttet. Men fortsatt gjenstår en del andre lys-anlegg som ikke har vært inkludert i prosjektet, bl.a. på kunstgressbanen. Disse ligger inne i ny økonomiplan
- Flomvoll Furu ble forsinket og har fysisk oppstart i 2024. Utgiftene i 2023 er i hovedsak knyttet til grunnverv. Prosjektet finansiert med et grønt lån i Kommunalbanken.
- Kjøp av elektrisk feiebil er gjennomført etter planen. Denne er finansiert med et grønt lån i Kommunalbanken.
- Rammebevilgning for kjøp av boliger ble justert opp fra opprinnelig 6 mill kr til 56 mill kr gjennom en særskilt behandling i kommunestyret. Av disse er nesten 50 mill kr benyttet. Totalt har det blitt anskaffet 17 nye boliger av ulik størrelse og alder. 12 av disse er nybygg i 2023.
- Rammebevilgningene knyttet til kommunale bygg, trafiksikkerhetstiltak og maskiner og utstyr er på budsjett. Disse prosjektene omfatter nye lokaler til hjemmebaserte tjenester, takteking Sunndal sportshall og deler av Sande skole og ombygginger av rådhuset. Videre gjelder de ulike trafiksikkerhetstiltak rundt Sunndal ungdomsskole.
- Rammebevilgning vann og avløp må sees i sammenheng. Årsaken er at mange av prosjektene er kombinasjonsprosjekter. De store prosjektene er knyttet til Drivavegen, Erik Hauges alle/Krokvegen/Snarvegen, Elverhøy bru, Håsøran og Parkvegen.
- Et prosjekt på Grytøyvegen på Gjøra var planlagt dekket av denne bevilgningen. Dette er imidlertid ikke å anse som et selvkostprosjekt som kan dekkes inn av vann- og avløpsgebyrene, men som må dekkes av tomtsalgsinntekter eller ordinær finansiering. Dette ble først avklart etter at deler av investeringen var gjennomført.

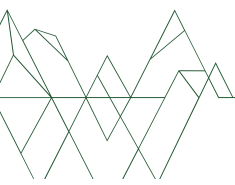
- I tillegg har Kirkelig fellesråd fått overført midler til egne investeringer.
- Av aksjeinvesteringer er innskuddet i ReMidt IKS den største. Dette er gjennomføring av den opprinnelig avtalen og knytter seg til at ReMidt har kjøpt en tomt for et nytt mottaksanlegg på Håsøran.
- I tillegg har kommunestyret i to omganger godkjent kjøp av aksjer i Sunndal Legesenter AS med tilsammen 0,8 mill kr.

Avvik mellom regnskap og budsjett:

Kommunestyret har ved flere anledninger revidert investeringsbudsjettet. Det har da blitt redegjort for årsakene til behovet for endringer. Det generelle bildet er at det er usikkerhet om framdrift og kostnadspådrag i det enkelte prosjekt og en har ofte budsjettert med mer midler i starten enn det har vært behov for. Dette gjelder bl.a. de store prosjekterne knyttet til Sentrumsbarnehage og Sunndal helsetun. I tillegg er det nye behov som kommer undervegs i budsjettåret slik som bevilgningen til kjøp av boliger.

Kommentarer til avvik mellom regnskap og revidert budsjett:

- Tettstedsutvikling: Tiltaket var ment å være brukt som engangsutgifter til ulike initiativ fra bl.a. lag og foreninger både sentrum og bygdelag. Men budsjettforskriftene krever at utgifter som føres i investeringsregnskapet skal være fysiske tiltak som er eid av kommunen og som har en vesentlig størrelse (mer enn 100 tusen). Det har ikke kommet opp slike initiativ gjennom året.
- Boliger: I starten av året ble det satt av 50 mill kr i en ramme til å kjøpe boliger i tillegg til de opprinnelig budsjetterte 6 mill kr. Administrasjonen var gitt fullmakt til å gjennomføre kjøp innenfor gitte forutsetninger. Det har blitt kjøpt til sammen 17 boliger for 50 mill kr. Det gir et budsjettavvik på ca 6 mill kr.
- Vann og avløp: Dette er rammebevilgninger for en rekke større og mindre prosjekter som i hovedsak er knyttet til tiltak i Hovedplan Vann. Det er i 2023 brukt ca 10 mill kr mot budsjettert 16,5 mill kr. I tillegg er det brukt 1 mill kr til vann/avløp i et boligfelt på Gjøra som ved en feiltolkning av regnskapsreglene har blitt budsjettert inn i rammebevilgningen, men som ikke kan dekkes av selvkostregnskapet. Hovedårsaken til det lavere forbruket enn budsjett er manglende gjennomføring av prosjekter og forskyvning i tid.
- Det har i svært liten grad vært høyere investeringsutgifter på enkeltprosjekter enn budsjettert. Største avvik er knyttet til prosjekteringen av sentrumsbarnehagene med omlag 0,5 mill kr.

Kommunens tjenesteområder

Kommunedirektørens stab

Tjenesteområdebeskrivelse

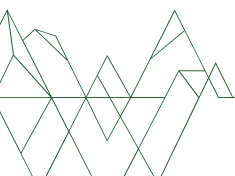
Budsjettområdet for Kommunedirektørens staber består av følgende avdelinger og funksjoner :

- Kommunedirektøren
- Avdeling for samfunnsutvikling
- Økonomiavdelingen
- Organisasjons- og personalavdelingen
- Service- og informasjonsavdelingen
- PP-tjenesten for Sunndal og Tingvoll

I tillegg dekker budsjetttrammen sentrale fellesutgifter, felles IKT, tilskudd til næringsformål, beredskap og kirkelig fellesråd

Stabene har med dette et bredt ansvarsområde:

- Kommunens administrative ledelse inkl saksbehandlingskapasitet
- Areal- og samfunnsplanlegging, byggesaksbehandling og skog- og landbruksforvaltning
- Beredskapsarbeid, arkivfunksjoner, servicekontor og informasjon
- Politisk sekretariat og valgadministrasjon
- Personvern og informasjonssikkerhet
- IKT-drift og digitalisering
- Økonomi-forvaltning med regnskap og rapportering
- Personalforvaltning og organisasjonsutvikling med støtte til tjenestene og lønn
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste inkl tjenester til Tingvoll og fylkeskommunen

Utvikling og utfordringer

De fleste stabsavdelingene har hatt utskiftninger i bemanningen og perioder med vakante stillinger. Ved årsskiftet er de fleste av disse besatt og stabene er i stand til å utføre både daglige driftsoppgaver, støtte til tjenesteområdene og utvikling av kommunens tjenestetilbud.

Det er store krav til leveranser av ulike slag fra stabene. Dette spenner fra bistand til ledere og avdelinger i hele organisasjonen knyttet til rekruttering, omstilling, arbeidsmiljøtiltak osv. Videre innenfor budsjett- og økonomistyring, analyse og rapportering. Mye av planverket er under revisjon og aktiviteten i samfunnet er stor, noe som krever ressurser til arealplanlegging og overordnet planlegging generelt. Det samme gjelder digital omstilling og betjening av publikum. Mange nye medarbeider betyr også mye opplæring og tilrettelegging, men også nytt syn på prosessene og prioriteringene i stabene. Samlet sett er vi en slagkraftig organisasjon med mye menneskelige ressurser.

Viktige begivenheter

Det viktigste har vært å få alle nye medarbeidere på plass. Disse vil gi et viktig bidrag til stabenes leveranser i året som kommer. Gjennomføringen av valget høsten 2023 og konstituering av råd og utvalg har vært en viktig milepæl siste året. Nye ressurser på rekruttering og lederstøtte er på plass. Det samme gjelder areal- og samfunnsplanlegging, oppmåling, byggesak. Det har vært arbeidet mye med overordnet internkontroll og kvalitetsarbeid. Det har vært gjennomført jubilentfest og det ble arrangert to ansatt-konserter med Vamp som en julegave til de ansatte. PPT er i også i omstilling. Vedtak om et utvidet interkommunalt samarbeid er på plass samt at en psykolog er rekruttert.

Driftsrapport fra tjenesteområdet

Stabene overordnet:

Alle stabene har gjennom året hatt store endringer i bemanning. I tillegg har det vært flere større utviklings- og endringsprosjekter som har preget aktiviteten. Samt at mange av stabene har bidratt med mye støtte og innsats ut i tjenesteområdene. Både SIA og PPT har fått nye ledere i perioden og mange har gått inn i nye arbeidsområder og tatt nye utfordringer. Samlet sett har leveransene vært gode.

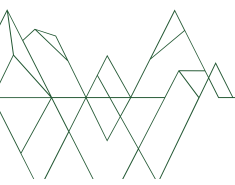
Service & Informasjon (SIA):

Det har vært stor utskiftning i staben i perioden. Ny leder og flere nye medarbeidere er på plass. I en fase sto mange stillinger ubesatt, noe som medførte et stort arbeidspress på de som var igjen. Men det meste har løst seg. I tillegg har avdelingen hatt mye arbeidsoppgaver knyttet til gjennomføring av valget og konstituering av nye råd og utvalg.

Økonomi:

Avdelingen har levert gode økonomi- og regnskapstjenester til hele kommunen. I tillegg har tjenesten et sentralt ansvar for innkjøp og kommunedirektørens internkontroll. Aktiviteten innenfor alle områder har vært stor. Internkontrollområdet har vært løftet i løpet av året og kom godt ut av en forvaltningsrevisjon. Vi har i tillegg deltatt aktivt i anbudsprosessen for nytt økonomi og personalsystem.

Organisasjon og Personal:

Avdelingen har arbeidet inn mot alle tjenester, men har vært tyngst inne i helse- og omsorgstjenesten for å avhjelpe innenfor områdene rekruttering og organisasjonsutvikling. Aktiviteten har vært høy. Det har også vært jobbet mye med rekrutteringsarbeid.

Samfunnsutvikling:

Avdelingen har en god drift, og leverer godt innenfor alle områder avdelingen har ansvaret for. Alle funksjoner har vært bemannet i høst.

PPT:

Leverer tjenester i henhold til lov og forskrift, samt avtale mellom Sunndal kommune og Tingvoll kommune. Det har vært stor utskiftning i staben. Det har vært et stort etterslep på behandling av sakkyndige vurderinger. Avdelingen har derfor måttet prioritere disse oppgavene. Noe som har medført mindre tilstedeværelse fra rådgiverne ute i barnehager og skoler. Ny psykolog er på plass og det samme er en ny avtale med fylkeskommunen. I tillegg forberedes det til et nytt vertskommunesamarbeid sammen med Surnadal.

Organisasjon og medarbeidere inkl sykefravær

Som nevnt tidligere i rapporten har det vært mye utskifting av personell i stabene gjennom hele året, men vakante perioder. Men ved årsslutt er de fleste stillinger besatt og stabene fungerer stort sett godt. Sykefraværet har vært lavt i perioden. I 3. tertial har det vært nede på 1,1% og samlet for året har det vært på 1,5%.

Internkontroll og avvik

Stabene har samlet sett 45 meldte avvik. Det er en fin økning gjennom de siste par årene. Årsaken til veksten er ikke svekket kvalitet, men større fokus på avviksvarsling og håndtering. Det har vært jobbet aktivt med kommunedirektørens overordnede internkontroll, men også de ulike avdelingenes fokus på dokumentasjon, system og varsling. Det har vært gitt en omfattende kursing i bruk av kvalitetssystemet Compilo. Og det har vært jobbet aktivt i flere avdelinger for å få opp skriftlige rutiner, sjekklister og kontroller. Det har også hjulpet av flere av avdelingene nå har styrket bemanningen og fått etablerte ansatte på plass. Bl.a. gjelder det personal og organisasjonsutvikling, samt samfunnsutvikling. Økonomi og SIA har jobbet aktivt med dette i tidligere år og har mye på plass, men SIA må gjennom sine prosesser på nytt etter utbytting av mye mannskap. Stabene har også bidratt svært aktivt overfor resten av kommunen innenfor de samme områdene. Her vises det til et eget kapittel om temaet.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvar	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %		Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap				
1110-Kommunedirektøren	1 784	1 818	-7	1 811	-27	-1,5 %	⊖	1 708
1130-Sentrale IKT-utgifter	10 664	11 719	-913	10 805	-142	-1,3 %	⊖	11 325
1140-Administrative fellesutgifter	3 374	4 064	-1 096	2 969	405	12,0 %	⊕	6 033
1155-Valg	251	260	-6	254	-3	-1,3 %	⊖	0
1175-Beredskap (ikke i bruk)	0	0	0	0	0	0,0 %	⊕	155

Ansvaret	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %		Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap				
1180-Service- og Informasjonsavdelingen	5 741	5 878	-605	5 273	467	8,1 %	✓	5 832
1200-Økonomiavdelingen	5 645	5 930	-371	5 559	85	1,5 %	✓	5 734
1210-Revisjon	600	712	-142	570	30	5,0 %	✓	600
1300-Organisasjons- og personalavdeling	5 145	4 811	-28	4 783	362	7,0 %	✓	5 204
1310-Fellesutgifter personal	4 487	4 172	-52	4 120	368	8,2 %	✓	3 290
1500-Sundal Kirkelige Fellesråd	6 336	6 036	290	6 326	10	0,2 %	✓	0
4000-Felles Avdeling for Samfunnsutvikling	3 367	4 282	-665	3 618	-251	-7,4 %	!	3 861
4010-Private planforslag selvkost	261	175	-67	108	153	58,7 %	✓	0
4050-Beredskap	364	385	-26	359	5	1,4 %	✓	0
4110-Næringsfond - Tilskuddsordninger Næring	4 000	5 922	-1 922	4 000	0	0,0 %	✓	4 000
4200-Landbruk og skogbruk	2 764	5 339	-2 527	2 812	-48	-1,7 %	!	1 983
4311-Vilt- og naturforvaltning	-12	301	-280	20	-32	-276,2 %	!	-12
4400-Prosjekt Bekjempelse av Gyrodactilus	44	1 710	-1 713	-3	47	106,8 %	✓	184
4500-Byggesak ikke selvkost	216	338	-40	298	-82	-37,7 %	!	792
4510-Byggesak selvkost	1 310	1 742	-1 349	393	916	70,0 %	✓	0
4700-Oppmåling ikke selvkost	324	379	-8	370	-46	-14,3 %	!	0
4710-Oppmåling selvkost	693	1 490	-1 025	465	228	32,9 %	✓	0
5600-Den Norske Kirke og andre trossamfunn (ikke i bruk)	0	0	0	0	0	0,0 %	✓	6 256
6200-Oppmålingsavdeling (ikke i bruk)	0	0	0	0	0	0,0 %	✓	875
9920-PPT	2 429	4 282	-1 953	2 329	100	4,1 %	✓	2 343
Sum	59 785	71 746	-14 506	57 239	2 546	4,3 %	✓	60 165

Kommentar til status økonomi

Stabene overordnet:

Stabene har samlet sett et mindreforbruk på ca 2,5 mill kr i forhold til revidert budsjett. De fleste delene av stabene har hatt utskiftninger i stillinger som har medført vakanser og innsparinger.

Service & Informasjon:

God kontroll på økonomi pga vakante stillinger. Mindreforbruk på ca 0,3 mill kr.

Økonomi:

Mindreforbruk på ca 0,1 mill kr med bakgrunn i vakanser i stillinger.

Organisasjon og Personal:

Et samlet mindreforbruk på ca 0,7 mill kr. Delvis med bakgrunn i vakanser i starten av året. Ellers mindre bruk av konsulenttjenester og utsettelse av en samling som har vært under planlegging for ledere, tillitsvalgte og vernetjenesten. Samlingen flyttes til 2024. Merforbruk på endel velferdstiltak, men dette har blitt dekket inn av fondmidler.

Samfunnsutvikling:

Samlet sett et mindreforbruk på ca 0,9 mill kr. I hovedsak skyldes dette et betydelig høyere aktivitetsnivå innenfor bl.a. byggesak og oppmåling med tilhørende økt gebyrinntekt. Noe høyere utgifter knyttet til tettstedsprosjektet som ikke var budsjettert før i 2024. Tiltak innen næringsutvikling/næringsfondsaktivitet har et merforbruk på ca 0,7 mill kr, men det er finansiert med bruk av fond.

PPT:

PPT har et lite mindreforbruk på 0,1 mill kr knyttet til vakanser.

KOSTRA Nøkkeltall

	Sunn 2022	Sunn 2023	Oppdal	Tingvoll	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
Prioritet						
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger (B *)	131 082	136 043	121 430	134 172	141 975	105 584
Brutto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B) *) **)	7 000	6 642	6 749	8 248	8 425	6 601
Brutto driftsutgifter til funksjon 120 Administrasjon, i kr. pr. innb (B) *) **)	5 248	4 809	5 153	6 131	6 210	4 904
Netto driftsutgifter i kroner per innbygger (B) *) **)	84 697	90 361	80 511	84 921	79 051	74 434
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B) *) **)	988	885	785	1 333	1 226	720
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i prosent av totale netto driftsutg (B)	7,0 %	6,1 %	7,3 %	9,8 %	9,6 %	6,7 %
Dekningsgrad						
Andel innvandrerbefolkning (B)	13,1 %	15,5 %	14,8 %	14,3 %	13,8 %	18,7 %
Medlem og tilhørige i Dnk i prosent av antall innbyggere (B)	77,1 %	74,8 %	72,6 %	77,9 %	76,5 %	65,7 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

Sunnal kommune har økt sine brutto utgifter pr innbygger med ca 6000 kr fra 2022 til 2023. Dette er ca 6000 kr lavere enn gjennomsnittet i kostra-gruppen vår, men ca 30 000 mer enn landsgjennomsnittet (alt er inflasjonsjustert).

Utgifter til administrasjon og styring har gått noe ned i perioden og vi ligger nå på landsgjennomsnittet.

Netto driftsutgifter pr innbygger (brutto utgifter fratrukket egenbetalinger og andre direkte inntekter) har økt omtrent tilsvarende veksten i brutto driftsutgifter. Vi bruker vesentlig mer pr innbygger enn både kostragruppen (ca 11 000) og landsgjennomsnittet (ca 16 000). Det viser at Sunndal har vesentlig mer disponible midler enn disse gruppene og at vi bruker det i tjenesteproduksjonen.

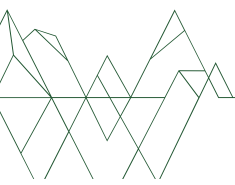
Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år	Status	Beskrivelse
	1		
Vedtak forrige periode			
Reduserte lønnsutgifter	-500	Ferdig	Tiltaket er innarbeidet i årets budsjett.
Todalsfjordprosjektet - prosjektressurser	0	Ferdig	Ny planlegger er rekruttert og staben har fokus på oppgavene
Sum	-500		
Nye tiltak			
Gjennomføring av valg	450	Ferdig	Gjennomført som planlagt
Rekruttering	880	Ferdig	Ny medarbeider er rekruttert og startet i jobb 01.08.2023
Sum	1 330		
Sum tiltak	830		

Alle økonomiplan tiltak er gjennomført ihht til forutsetningene.

Politisk virksomhet

Tjenesteområdebeskrivelse

Budsjettområdet dekker utgifter og virksomheten til politiske råd og utvalg inklusive drift av kontrollutvalg, eldreråd og ungdomsråd. Her ligger også noen politiske tilskuddsordninger og kontingenter mv. Samt utgifter til ordfører og andre folkevalgte.

Viktige begivenheter

Den viktigste begivenheten i 2023 var kommunevalget med påfølgende konstituering og nyvalg til råd og utvalg. Den politiske virksomheten er redegjort for i et eget kapittel i årsberetningen.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvar	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %		Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap				
1000-Politiske fellesutgifter	960	959	-63	896	64	6,6 %	✓	1 311
1100-Ordfører	1 319	1 473	-13	1 460	-141	-10,7 %	!	1 319
1101-Ungdomsrådet	140	15	0	15	125	89,0 %	✓	140
1152-Eldrerådet	65	21	-2	20	45	69,6 %	✓	65
1170-Politiske utvalg	2 717	4 060	-109	3 952	-1 235	-45,4 %	!	2 366
1171-Kontrollutvalget	792	862	-103	759	33	4,2 %	✓	792
Sum	5 993	7 391	-289	7 102	-1 109	-18,5 %	!	5 993

Kommentar til status økonomi

Rammeområdet har et samlet merforbruk på 1,1 mill kr i forhold til revidert budsjett. Noe av dette er knyttet til merutgifter til drift av valgstyre og stemmestyrer for gjennomføring av årets valg, samt folkevalgtopplæring. Utgifter til innkjøp av IT-utstyr til folkevalgte har også medført et merforbruk. I tillegg er belastningen av tapt arbeidsfortjeneste for kommunens ansatte som er politikere et større beløp enn antatt.

KOSTRA Nøkkeltall

Prioritet	Sundal 2022	Sundal 2023	Oppdal	Tingvoll	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
Brutto driftsutgifter til funksjon 100 Politisk styring, i kr. pr. innb (B) *) **)	694	858	647	950	917	507
Brutto driftsutgifter til funksjon 110, Kontroll og revisjon, i kr. pr. innb (B) *) **)	262	178	152	265	268	142

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

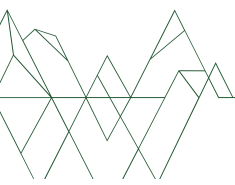
Sunndal kommune har økt sine utgifter til politisk styring, men redusert utgiftene til kontroll og revisjon fra 2022. Tabellen viser også at vi bruker ca 70% mer til politisk virksomhet enn landsgjennomsnittet og ca 25% mer på kontroll og revisjon.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år 1	Status	Beskrivelse
Nye tiltak			
Forvaltningsrevisjonsprosjekt	350	Ferdig	
Sum	350		
Sum tiltak	350		

Innvandrertjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

Innvandrertjenesten bosetter og følger opp ulike tiltak i integreringen av familier som kommer til Sunndal. Målet er at deltagerne våre skal få varig tilknytning til arbeidslivet og bli en del av det norske samfunnet. Eksempel på våre oppgaver er å finne og gjøre klar egnet bolig til nyankomne og følge opp med boveiledning. Vi følger opp i barnehage og skole, søknadsprosedyrer til for eksempel UDI og politi, samt gir opplæring i hvordan fungere i et norsk, digitalt samfunn.

Vi gir obligatorisk undervisning etter kunnskapsløftet og læreplan i norsk og samfunnskunnskap for minoritetsspråklige, kurs i foreldreveiledning og livsmestring. I tillegg til gjennomføring av norskprøver gjennomfører vi eksamener på lik linje med andre ungdomsskoler.

Tjenesten har også ansvar for tilby opplæring til asylsøkere som eventuelt måtte bo på mottak i Sunndal, samt gjennomføre kompetansekartlegging av beboere på mottaket som har fått opphold.

Vi behandler søknader og tilbyr introduksjonsprogram etter integreringsloven. Dette innbefatter kartlegging, planlegging og tett oppfølging av deltagere i gjennomføringen for at deltagerne skal nå målene sine om arbeid eller utdanning. Vi samarbeider med andre offentlige instanser som NAV, politi, barnevern, SUNS, skole og fylkeskommune, og har også et samarbeid med næringslivet for å få deltagere ut i praksis / sommerjobb og varig arbeid.

Vi samarbeider tett med frivillige organisasjoner og lag- og foreninger for å følge opp at voksne og barn får tilbud om å delta i passende fritidsaktiviteter.

Tjenesten følger også opp at integreringstilskudd og norsktilskudd som kommer fra staten til kommunen stemmer med de bosatte vi har i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Vi var og er fortsatt ikke dimensjonert for den store bosettingen som har vært. Vi har hatt stor nytte av den gode kompetansen vi har i tjenesten når vi nå har stått ovenfor denne utfordringen, men opplever at vi ikke har klart å gi alle de lovpålagte oppgavene vi skal. Kort tid i introduksjonsprogrammet har gjort at vi ikke har fått tilbudt alle deltagerne kurs i foreldreveiledning, selv om vi også har benyttet oss av digitale kurs til enkelte språkgrupper.

Det kommer til stadighet tilpasninger til lovverket som gjør at det er utfordrende å planlegge framover i tid. Denne perioden er det krav til arbeidsretting av introduksjonsprogrammet som har vært til høring.

Det har jobbet seg fram et enda tettere samarbeid med andre tjenester på grunn av ressursene dette har krevd fra alle tjenester.

Transport på grunn av bosetting og at vi benytter barnehageplasser i distriktene har vært en stor utfordring. Det krever mye logistikk og er kostbart hvis vi benytter drosje. Vi har fått tilgang på 9-seter og har ansatt en person som kan ta kjøreoppdrag i tillegg til andre oppgaver.

Vi har et stort antall leide boliger som vi ønsker å følge opp bedre, men vi har allerede hatt stor arbeidsbelastning blant enkelte ansatte.

Vi skulle gjerne hatt tid til mer individuell oppfølging av nybosatte, både voksne og barn. Vi opplever at det blir mye informasjon i starten, men at det er et stort behov for oppfølging.

Viktige begivenheter

Det ble bosatt 206 flyktninger i 2023.

Vi har starta opp samarbeid med NAV, Helse og omsorg om et opplæringsløp som skal gjøre deltagere i stand til å jobbe innenfor helsesektorene i løpet av våren 2024.

Driftsrapport fra tjenesteområdet

Introduksjonsprogrammet

32 deltakere har avsluttet:

- overgang til ordinært arbeid (9) og videregående utdanning (1) = 10 pers
- overgang til grunnskole (1), NAV (19) og helseutfordringer (2) = 22 pers

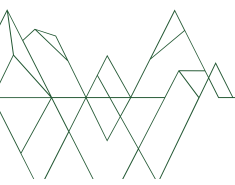
Måloppnåelse er 31%.

Årsakene til den lave måloppnåelsen er sammensatt; stor arbeidsmengde og mindre tid til individuelle tilpasninger, redusert tilbud/mottatt tilbud om norskundervisning i sommerferien, helseutfordringer som ikke lar seg løse i løpet av 6 måneder, mange enslige med store omsorgsoppgaver, bosted utenfor sentrum og mangel på bil/ førerkort, deltageres evne og motivasjon til å lære norsk, for lang tid før vi får avklaring med praksisplasser.

20 nye deltakere har startet:

- 18 deltakere med kollektiv beskyttelse
- 2 deltakere etter ordinær lov om integrering

Fortsatt samarbeid med NAV indre Nordmøre, NAV Fylke og introduksjonsprogrammene i Tingvoll og Surnadal om kvalifisering av deltakere til ordinært arbeid. 26 deltagere har også blitt med i Helseprosjektet som er et samarbeid mellom NAV, Innvandertjenesten og Helse/ Helse og omsorg.

Introduksjonsprogrammet har ansvaret for foreldreveiledning for nybosatte med barn under 18 år. Ikke kapasitet til å tilby alle deltakere kurs i løpet av programtiden, og har supplert med digitale kurs for noen.

Flyktningskontoret

Fortsatt har hovedoppgavene vært å skaffe riktige boliger/ gjøre klar boliger samt å sørge for utbetaling av ventestønad. Det har også vært gjennomført det mest nødvendige av boveiledning med fokus på brannvern og informasjon for den som er ny i Norge. I tillegg har det vært planlagt aktiviteter i tett samarbeid med frivillige lag og organisasjoner. Det har vært søkt om fritidskort og fulgt opp barn og foreldre i oppstart av fritidsaktiviteter. Det samarbeides tett med Røde Kors, Mållaget og idrettsorganisasjoner.

Voksenopplæringa

Det har blitt gjennomført lovpålagte kurs i norsk, samfunnskunnskap og livsmestring i tillegg til de to grunnskoleklassene og egne klasser for enslige mindreårige i samarbeid med grunnskoletjenesten. Det har vært samarbeid med videregående om tilbud til ungdom over 16 år. Egen klasse er opprettet til å følge opp norskundervisning til de som er i Helseprosjektet.

Mye politisk fravær gjorde at vi ansatte to nye lærere i 150% midlertidig stilling for å dekke opp fravær, samt at vi prioriterte egen norskgruppe til deltagere som er med i Helseprosjektet.

Innvandertjenesten gjennomfører ukentlige informasjonsmøter med deltagere i introduksjonsprogrammet.

Organisasjon og medarbeidere inkl sykefravær

Vi har hatt stort arbeidspress på enkelte ansatte gjennom året. , Antall årsverk økte fra 21 til 29 fra 2022 til 2023 med bakgrunn i økt bosetting og voksenopplæring.

Sykefraværet har i 2023 samlet est vært på 3,2% og det anses som lavt. Vi hadde i desember besøk fra Bedriftshelsetjenesten som gjennomførte et opplegg sammen med oss på arbeidsmiljø.

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor er gjennomført i tjenesten.

Internkontroll og avvik

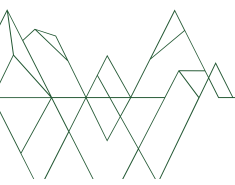
Vi har hatt 5 avvik i 3. tertial og 9 samlet for 2023. Alle hadde lav alvorlighetsgrad og alle avvikene er lukka. Antall avvik er fortsatt lavt sett opp mot andre tjenesteområder.

Det jobbes fortløpende med internkontroll og vi i bruker Teams i tillegg til Visma Flyvo som fagsystem. Ansatte har hatt gjennomgang på Compilo i høst.

Mange nyansatte samt store endringer i Visma FlyVo de siste årene gjør at vi har behov for å ta opp igjen kursdagene.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvar	Regnskap 2023						Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap	Avvik i kr	Avvik i %	
1400-Flyktningetjenesten	16 524	14 747	-375	14 371	2 153	13,0 %	✓
1420-Leide boliger Innvandrer-tjenesten	600	10 194	-7 677	2 516	-1 916	-319,4 %	!
1430-Introduksjonsprogrammet - innvandrer-tjenesten	24 615	28 703	-307	28 396	-3 782	-15,4 %	!
2050-Voksenopplæring flyktninger	6 323	18 204	-12 552	5 653	670	10,6 %	✓
Sum	48 061	71 848	-20 912	50 936	-2 875	-6,0 %	!

Kommentar til status økonomi

Totalt avvik for tjenesten er 2 875 000 i overbruk. I hovedsak skyldes dette en feilberegning på introstønad som tidligere har vært innrapportert, men i tillegg fikk mange utvidet introprogram fra og med november på grunn av oppstart av Helseprosjektet. Det har også vært utbetalt mer overtid enn budsjettert i Intro og flyktning.

KOSTRA Nøkkeltall

	Sunndal 2022	Sunndal 2023	Oppdal	Tingvoll	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
Andre nøkkeltall						
Bosatte flyktninger per 1000 innbyggere (B)	25,2	24,8	17,3	15,1	12,7	6,6
Flyktninger - Anmodning om bosetting - antall personer	180	200	130	50	1 620	35 830
Flyktninger - Faktisk bosetting - antall personer	179	179	128	46	1 487	
Flyktninger - Vedtak om bosetting - antall personer	180	180	130	50	1 438	33 329
Tilskudd fra IMDi (kr)	57 497 094	114 198 391	70 582 994	28 144 443	941 543 242	

Kostra-indikatorene viser at vi har samme bosettingstakt i 2023 som i 2022, og ligger vesentlig over de vi sammenligner oss med. Tabellen viser også hvor mye vi har fått i tilskudd fra IMDI, men det må legges til at disse ikke er utbetalt fra IMDI på samme år som bosettingen har skjedd.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år	Status	Beskrivelse
Nye tiltak	1		
Tilpasninger til økt bosetting i 2022 og videre inn i 2023	18 800	Ferdig	Se kommentarer under "Økonomikommentarer"
Sum	18 800		
Sum tiltak	18 800		

Grunnskoletjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

Vår visjon er at skolene i Sunndal kommune skal være – *et trygt sted for læring.*

- Læringsmiljøet i Sunndalskolen fremmer helse, trivsel og læring for alle.
- Sunndalskolen gir elevene fremtidsrettet opplæring av høy kvalitet.

Grunnskoletjenesten er ansvarlig for drift av kommunens grunnskoler og skolefritidsordninger, logopeditjeneste og spesialundervisning for voksne. Sunndal kommune satser på barn og ungdom, med en god skole som fundamentet. Vårt hovedmål er å skape lærende, inkluderende og kreative skolemiljø der barn og unge har lyst til å lære mer.

Sunndalsskolen har organisert felles utviklingsarbeid i ulike nettverk. Nettverkene består av ansatte fra skolene og barnehagene, og arbeider på vegne av skoleledergruppa. Målet med organisering i nettverk er utvikling gjennom fokus på kompetanse og involvering, fremfor top-down styring.

Noen av nettverkene er bl.a.:

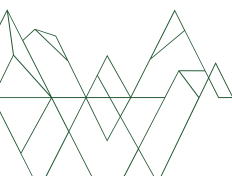
- Oppvekstnettverk Nordmøre
- Utviklingslærernetttverk
- Sosillærernetttverk
- Nettverk for spesialpedagogikk
- IKT-nettverket

Skoleledelse og organisasjonsutvikling er et prioritert område i Grunnskoletjenesten. Fokus vil være hvordan ledere leder utviklings- og forbedringsarbeidet i skolen i tråd med ny læreplan og fagfornyelsen.

Utvikling og utfordringer

Anbudsrunden for leie av brakker ble avlyst, og det ble derfor bestemt at innføringstilbudet for elever fra mottaket på 5.-7. trinn skulle flyttes fra Sande skole til Løykja skole. Tredal skole måtte opprettholde skoletilbudet for 1.-4. trinn ut skoleåret. I første omgang er dette en forsøksordning frem til skoleslutt. Ombygging på Sande skole skal være ferdigstilt i løpet av juni 2024.

Utfordringer med denne organiseringen er at elever som er bosatt må rett inn i ordinære klasser uten å gå veien om innføringsklasse.

Viktige begivenheter

Rekruttering

Det har vært god rekruttering på kvalifiserte lærere til grunnskoletjenesten dette skoleåret. På grunn av behov for lærere på innføringstilbudet og norsk som andrespråk, har vi vært nødt til å sette inn faglærte uten pedagogisk utdanning i lærerstillinger.

Newton

Newton Sunndal er i stadig utvikling, men har et aktivitetsnivå som gjør at kapasiteten på 2 x 50 % - stillinger er nådd. Newton Sunndal er i dialog med Statkraft om å ta over og flytte driften av deres besøkssenter på Aura Kraftverk til Newton-senteret. Ideen er at utstyr og materiell fra Aura besøkssenter flyttes til Newtonsenteret og at Newton Sunndal tar over driften og ansvars-oppgavene som følger med.

Newton Sunndal er gode bidragsyttere inn i Newtonnettevirket og utvikling av Newtonrommet nasjonalt. En av lærerne har vært med å utviklet undervisningsopplegg for barneskole, Småkryp, som er godkjent for bruk i Newton nettverket.

Tverrfaglig samarbeid

Tverrfaglig plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker ble ferdigstilt høsten 2023. Kommunen er pålagt å samarbeid for å utarbeide en slik plan som skal forebygge og sikre et godt tverrfaglig arbeid.

Grunnskoletjenesten har sammen med andre hjelpetjenester for barn og unge i Møre og Romsdal, deltatt i arbeidet med å utvikle ulike handlingsforløp. Forløpene skal gi brukere og fagpersoner bedre oversikt over ansvarområder og roller i arbeid med psykisk helse. Implementeringsarbeidet er godt igang.

Driftsrapport fra tjenesteområdet

Ombygging Sande skole

Planlagt ombygging på Sande skole ble utsatt som følge av flere anbudsrunder. På siste anbudsrunde kom det inn tilbud som vil videreføre arbeidet.

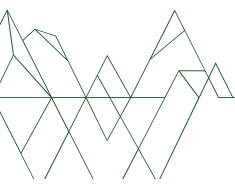
Lederveiledning

Det har vært stor utskifting av mellomledere i skolene i Sunndal. Grunnskoletjenesten har fått OU-midler til et lederutviklingsprogram for kommunal skoleledergruppe som vil gå over to år.

Organisasjon og medarbeidere inkl sykefravær

Sykefraværet for 2023 samlet endte på 5,4%. Det anses som et normalt nivå.

Tjenesten hadde 160 årsverk i 2023. Dette er 15 flere enn i 2022. Dette skyldes i all hovedsak innføringstilbud og tilrettelegging for flyktninger.

Internkontroll og avvik

Vi ser en stadig økende antall meldte avvik i Comilo fra 2022 til 2023. Fra 49 meldte avvik i 2022, har vi i 2023 174 meldte avvik totalt. Av 174 meldte avvik er det 127 HMS avvik. Det jobbes kontinuerlig med å sette inn riktig tiltak.

Det har vært opplæring på alle enhetene om bruk av Compilo, hvordan melde avvik og vurdering av alvorlighetsgrad på avvikene. Vi ser at opplæringen har gitt en større bevissthet rundt rapporteringen.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvar	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap			
2011-Felleskostnader grunnskole	-1 228	13 941	-10 669	3 272	-4 500	-366,5 %	-1 535
2031-Innføringstilbud grunnskole	0	228	-43	185	-185	0,0 %	0
2041-Newtonrom	727	883	-22	862	-134	-18,5 %	705
2211-Gjøra oppvekstsenter	7 362	8 347	-877	7 470	-108	-1,5 %	6 254
2221-Løykja skole	8 878	9 234	-472	8 762	116	1,3 %	8 497
2241-Sande skole	28 830	31 945	-2 851	29 094	-265	-0,9 %	26 875
2251-Tredal skole	17 508	19 211	-1 289	17 922	-414	-2,4 %	15 968
2281-Ålvundfjord skole	11 222	12 049	-600	11 449	-227	-2,0 %	10 599
2291-Sunndal Ungdomsskole	32 799	34 772	-1 396	33 376	-577	-1,8 %	28 864
2293-Kantine ungdomsskolen	9	864	-705	160	-151	-1639,8 %	0
Sum	106 107	131 474	-18 922	112 552	-6 445	-6,1 %	96 227

Kommentar til status økonomi

Merforbruket i grunnskoletjenesten er i all hovedsak knyttet til innføringstilbud for flyktninger og asylsøkere.

I løpet av året har det vært større behov knytta til elever fra Ukraina som er bosatt med særskilte behov som krever 1:1 oppfølging. Dette blir refundert fra IMDI med søknadsfrist mai-24.

Merkostnad på ombygging istedet for leie av brakker. Det har vært betydelig varige bygningsmessige utbedringer på Sunndal ungdomsskole. Bibliotek har blitt omgjort til klasserom, og tre andre rom har blitt gjort om til arbeidsplasser for lærere.

Innkjøp av smartskjermer og PCer til undervisning har ført til merkostnad på digitale læremidler.

ikke tatt inn innsparing på 1,5 mill.

Refusjon fra staten mindre enn budsjettet på 1,5 mill

KOSTRA Nøkkeltall

	Sunnal 2022	Sunnal 2023	Oppdal	Tingvoll	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
Prioritet						
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år (B) *) **)	124 445	133 286	109 307	134 896	128 723	114 780
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år (B) *) **)	16 559	15 786	17 148	4 117	11 959	13 551
Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger 6-15 år (B) *) **)	2 892	2 705	3 438	4 292	3 815	2 727
Produktivitet						
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn (B)	10,0	9,4	12,1	11,4	10,2	12,5
Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev (B) *)	148 174,6	148 653,1	120 475,6	147 805,3	148 620,9	121 762,0
Dekningsgrad						
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	7,9 %	7,9 %	7,5 %	12,4 %	9,7 %	8,1 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (B)	38,2 %	48,2 %	62,6 %	62,0 %	54,7 %	66,6 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

De utvalgte kostra-indikatorene viser en betydelig vekst i netto driftsutgifter målt pr barn i aldersgruppen for grunnskole. Beløpene er inflasjonsjustert. Kommunen brukte i 2023 ca 9000 kr mer pr barn enn året før. Da er ikke utgifter til skolebygg eller SFO inkludert. Vi er noe over nivået i kostragruppen vår, men vesentlig høyere enn landsgjennomsnittet.

Utgiftene til SFO har gått noe ned, delvis på grunn av økte egenbetalinger. Nå er ikke avstanden til landsgjennomsnittet så stor som den har vært tidligere.

Gjennomsnittlig gruppestørrelse har gått ned fra 10,0 til 9,4, mens landsgjennomsnittet er på 12,45

Bruken av SFO viser en vekst fra 38% til 48% av elevene, mot landsgjennomsnittet på 67%.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år 1	Status	Beskrivelse
Vedtatt forrige periode			
Reduserte lønnsutgifter / bemanning - utvidet innsparing	-2 800	Ferdig	
Sum	-2 800		
Nye tiltak			
Grunnskoleopplæring asylsøkere og innføringstiltak flyktninger	1 500	Ferdig	
Sum	1 500		
Politisk vedtak			
Midler til skoletur	200	Ferdig	
Sum	200		
Sum tiltak	-1 100		

Barnehagetjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

Barnehagetjenesten har som hovedoppgave å gi et pedagogisk dagtilbud for barn i alderen 10 måneder til de starter på skolen ved 6-årsalder. Drift av barnehager er omfattet av en mengde lover og forskrifter, der lov om barnehager og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, er de mest sentrale. Kommunen plikter å tilby barnehageplass til barn som har en slik rett.

Barnehageloven kapittel VII omhandler tilbud om spesialpedagogisk hjelp. Loven regulerer den individuelle retten til spesialpedagogisk hjelp, uavhengig av om barnet går i barnehage. I tillegg omhandler den tilrettelegging av det pedagogiske tilbudet i barnehagene.

Bemanningsnivået i barnehagene er regulert gjennom barnehageloven og gjennom tilhørende forskrifter. Det ligger her føringer for det totale bemanningsnivået, og særlige bestemmelser for antall barn per pedagog. Barn under tre år regnes som to i denne utregningen. Aldersfordelingen fra år til år vil dermed påvirke det totale bemanningsnivået for tjenesten.

De fleste tjenesteområder opplever rekrutteringsutfordringer. Særlig utfordrende er det å knytte til seg ekstrahjelp som skal dekke opp for fravær. Barnehagetjenesten har derfor satset på å øke grunnbemanningen for å redusere sårbarheten og behovet for ekstrahjelp i perioder med mye fravær.

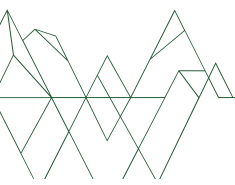
Utvikling og utfordringer

Bemanningsutfordringer

Barnehagetjenesten har hatt et krevende år med tanke på bemanning. Også i 2023 har flere barnehagelærere gått over i andre stillinger i kommunen. Heldigvis er det dyktige ansatte som Sunddal kommune har stor nytte av i andre tjenesteområder som også sliter med rekruttering.

Det er gjort forsøk på å styrke barnehagenes grunnbemanning, men også her har vi utfordringer med å dekke barnehagenes behov. Rekruttering har vært et kontinuerlig arbeid også i år.

Høyt sykefravær

Barnehagetjenesten har hatt et høyt sykefravær dette året også. Siste tertial har vært særlig krevende, med gjennomsnittlig sykefravær på 15 %. Normalt har barnehagetjenesten en økning i sykefravær i november og desember. I år startet økningen allerede i september og mange ansatte fikk bekreftet at sykefraværet skyldtes koronainfeksjon. I tillegg kommer ordinær forkjølelse, influensa og omgangssyke.

Press på barnehagekapasiteten

Som følge av krigen i Ukraina og kommunens bosetting av flyktninger, har behovet for barnehageplasser økt. Alle som har rett til barnehageplass har fått plass. I tillegg har 19 barn uten rett til det fått plass. Til tross for dette, er det 18 barn som står på venteliste med ønske om oppstart i løpet av våren/sommeren 2024.

Viktige begivenheter

Ny sentrumsbarnehage

Det har skjedd mye i arbeidet med ny sentrumsbarnehage i 2024. Det foreligger nå ferdig grunnlag for å sende prosjektet ut på anbud. Tegninger over barnehagebygg og uteområde ligger klart, og ansatte venter i spenning på at barnehagen etterhvert skal bygges. Parallelt med arbeidet i plan- og byggekomiteen og i referansegruppa, arbeider Holten og Tredal barnehager med å forberede ansatte på en sammenslåing. Felles personalmøter og sosiale arrangement er viktig for å bli kjente. Det er også en prosess å utvikle arbeidsmetoder som utnytter potensialet i et nytt og framtidsrettet bygg.

Organisasjonsutvikling

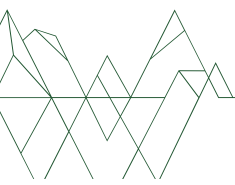
Barnehagetjenesten er i gang med å se på oppgaver og rollefordeling. Det er stadig større krav til at barnehagene skal være i utvikling, flere individuelle behov som skal ivaretas, flere arbeidsoppgaver som skal løses. Det er derfor viktig å anerkjenne de ulike oppgavene og organisere barnehagehverdagen på en måte som gir god rolleklarhet for alle ansatte.

Kompetanseutviklingsarbeid

Vi har nå gjennomført 5 av 9 planlagte år med læringsløyper. Etter 3 år med "Språk og skriving" har vi i 2023 gjennomført andre år i læringsløype "Læringsmiljø". Inkludering og spesialpedagogisk kompetanse bygges inn i alle læringsløypene, og er den praktiske gjennomføringen av de statlige satsingene; **ReKom** (regional kompetanseutvikling i barnehagen) og **Kompetanseløftet** (spesialpedagogikk og inkludering i barnehage og skole). Ett av de konkrete og universelle tiltakene vi gjennomfører i forlengelsen av denne satsingen, er innføring av visuell støtte i alle våre barnehager. Dette tiltaket gir små og store barn støtte i sin språkutvikling, og skaper forutsigbarhet og medvirkningsmulighet for alle barn. I forbindelse med bosetting og med mange barn med begrenset norskerfaring, er det en viktig støtte.

Driftsrapport fra tjenesteområdet

Barnehagetjenesten har hatt en liten nedgang i barnehageplasser i 2023. I 2022 hadde vi 455 "standardplasser" mot 431 i 2023. Hovedårsaken til nedgangen er kombinasjon av rekrutteringsutfordringer og barn med tilretteleggingsbehov. Det er blant annet utfordring å sikre tilstrekkelig med skjerming i Tredal og Øksendal barnehager. Konsekvensen har vært å redusere barnetallet som en del av tilretteleggingen. Likevel er hovedutfordringen rekruttering. Ålvundeid barnehage har fysisk kapasitet for flere barn, men ikke tilstrekkelig bemanning til dette.

Sunnal kommune har 18 barn på venteliste per 31.12.2023. De fleste ønsker oppstart våren 2024. Dette er barn som ikke har rett til barnehageplass. Barnekullene er redusert og det største kullet på 75 barn vil starte i skolen i 2025. Deretter er kullene på størrelsesorden 50-65 barn inkludert bosatte flyktninger.

Organisasjon og medarbeidere inkl sykefravær

Barnehagetjenesten har hatt et gjennomsnittlig sykefravær på 10,7 % i 2023. Det er en ørliten nedgang fra 2022.

Sykefraværet har vedvart på et høyt nivå etter pandemien. Barnehagetjenesten har alltid hatt ansatte med ulike helseutfordringer som krever utstrakt tilrettelegging. Dette har gjerne vært knyttet til en arbeidssituasjon som utfordrer både fysisk og psykisk. I barnehagen er arbeidsdagen allsidig og har et høyt tempo. Dette har både helsegevinster og kan utfordre helsen. I 2023 har vi opplevd at flere får infeksjonssykdommer av ulike typer og at sykefraværet i hvert enkelt tilfelle er mer langvarig enn tidligere. Blant annet har vi hatt høyere sykefravær enn normalt i sommermånedene, samt et særlig høyt sykefravær i siste tertial på hele 15 %. Høye fraværstall som følge av infeksjonssykdommer følges normalt av høyere fravær knyttet til omsorg for egne syke barn, som ikke inngår i sykefraværstatistikken.

Vi har mistet flere barnehagelærere også i 2023, og arbeider kontinuerlig med å fylle pedagognormen. Det er søkt om, og blitt innvilget studiestøtte for deltids barnehagelærerutdanning for en av våre faste ansatte.

Bemanningsnormen er ivaretatt, ved at vi har økt grunnbemanningen noe for å sikre ressurser ved sykefravær. Tilkallingsvikarer er vanskelig å rekruttere i et stramt arbeidsmarked. Med høyt sykefravær og liten tilgang på ekstra personell, opplever vi ofte å mangle "hender" i den daglige driften. Dette medfører slitasje over tid.

Internkontroll og avvik

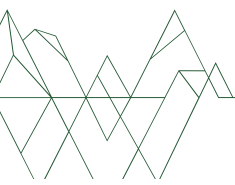
Internkontroll

Det er etablert HMS-grupper med deltakere fra vernetjenesten, tillitsvalgt og ledelse ved alle enheter i barnehagetjenesten. Dette er et viktig forum for planlegging og evaluering av barnehagenes drift, og inngår således i barnehagetjenestens internkontrollsystem. I tillegg benyttes Compilo som system for avvikrapportering og rutinebeskrivelser for tjenesteområdet.

Avvikrapportering har vært tema på personalmøte ved alle barnehagene. Blant annet oppfordring om å melde avvik for å bidra til å forbedre arbeidet vårt i barnehagene.

Avviksrapportering

Barnehagetjenesten har fått innmeldt 65 avvik i 2023. Dette er en økning fra totalt 47 meldte avvik i 2022. Avvikene gjelder i mindre grad bemanning enn i 2022. Årsaken skyldes trolig at barnehagene har høyere bufferkapasitet enn i 2021 og behovet for innleie er mindre. Nye type avvik er knyttet til administrative oppgaver, som har medført manglende dokumentasjon eller vedvarende utfordringer som har medført forsinkelser i arbeidet. Som tidligere er det også knyttet avvik til bygningsmessige utfordringer som inneklimate, belysning ol.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvar	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap			
2015-Felleskostnader barnehager	5 066	5 013	939	5 952	-886	-17,5 %	2 465
2315-Holten barnehage	15 121	20 232	-5 441	14 791	330	2,2 %	14 556
2335-Tredal barnehage	8 506	11 085	-2 003	9 082	-576	-6,8 %	8 259
2355-Ålvundeid barnehage	12 913	15 102	-3 599	11 503	1 410	10,9 %	12 489
2365-Øksendal barnehage	2 986	3 417	-537	2 880	106	3,6 %	2 419
2375-Holssand barnehage	16 647	21 572	-3 912	17 660	-1 013	-6,1 %	16 082
Sum	61 240	76 421	-14 554	61 867	-628	-1,0 %	56 270

Kommentar til status økonomi

Barnehagetjenesten har et merforbruk i 2023. Dette er hovedsakelig knyttet til kostnader ved høyt sykefravær og mange barn med behov for særlig tilrettelegging i barnehagen.

Sykefraværet har en kostnad på 5,8 millioner. I tillegg kommer annet fravær knyttet til omsorg for syke barn. Det har vært et særlig høyt sykefravær i siste tertial. Dette samsvarer med økte covid-tall på nasjonalt nivå. I tillegg har vi hatt de vanlig sesonginfeksjoner som forkjølelse og omgangssyke.

Sunndal kommune har barn bosatt i fosterhjem i andre kommuner. Barnehagetjenesten har delegert ansvar for å sikre at barna får nødvendig oppfølging i kommunene de bor i. Det kan være vanskelig å forutse dette behovet, da det avhenger av lokal kompetanse og kapasitet utenfor Sunndal kommune. I 2023 har vi hatt betydelige utgifter til dette.

Prisøkning på matvarer har også bidratt til tjenestens overforbruk.

KOSTRA Nøkkeltall

	Sunndal 2022	Sunndal 2023	Oppdal	Tingvoll	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
Prioritet						
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager (B) *) **)	219 097	245 133	216 197	257 460	246 086	214 241
Produktivitet						
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager (B)	5,2	4,6	5,4	5,4	5,0	5,6
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigert oppholdstid i kommunale barnehager (kr) (B) *)	74,6	77,1	81,3	78,3	84,9	75,9
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage (B) *)	187 179	205 703	208 978	204 872	217 855	209 318
Dekningsgrad						
Andel barn 0 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 0 år (B)	0,0 %	2,0 %	4,0 %	0,0 %	1,3 %	5,1 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år (B)	91,5 %	88,1 %	97,3 %	98,2 %	84,8 %	88,8 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år (B)	97,3 %	96,2 %	100,8 %	102,9 %	96,0 %	97,3 %

Kvalitet

Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m2) (B)	5,9	6,3	6,0	7,6	7,7	5,9
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Utgiftene til barnehage målt pr innbygger i aktuell aldersgruppe har gått vesentlig opp fra 2022 til 2023. Økningen har vært på ca 18% eller 26 000 pr barn. Noe av dette er knyttet til reduserte maksprisen for egenbetalingen. Kommunens utgifter er imidlertid på nivå med kostragruppen vår. Landsgjennomsnittet ligger vesentlig lavere. Det kan ha både med at vi bruker mer ressurser i vår drift av barnehagene, men også med strukturen i den enkelte kommune.

Vi har vesentlig færre barn pr årsverk i 2023 enn i 2022 og det gjenspeiles i indikatoren over. Her også ligger vi langt under landsgjennomsnittet.

Når det gjelder utgifter pr barn som er i barnehagen ligger vi imidlertid litt under landsgjennomsnittet.

Ellers ligger vi på landsgjennomsnittet mht antall barn som har barnehageplass.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme	Status	Beskrivelse
	år 1		
Vedtak forrige periode			
Lønnsutgifter/bemannning	-1 288	Ferdig	
Redusert makspris egenbetaling barnehage	400	Ferdig	
Sum	-888		
Nye tiltak			
Ny redusert makspris fra 2023	200	Ferdig	Med bakgrunn sentralt vedtak om redusert makspris, vil foreldrebetalingen bli redusert tilsvarende 200 000,- for barnehagetjenesten samlet. Denne effekten ser ut til være riktig vurdert.
Lønnsutgifter/bemannning	3 600	Ferdig	
Sum	3 800		
Sum tiltak	2 912		

I SSB sin prognose for folketallsutvikling var det ventet en nedgang i fødsler og dermed redusert behov for barnehageplasser de nærmeste årene. Med økt bosetting har dette behovet endret seg og barnehagetjenesten har derfor fått tilført midler til å opprettholde bemanningsnivået videre.

Helsetjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

Helsetjenesten yter en rekke forebyggende, diagnostiske, rehabiliterende og kurative tjenester til innbyggerne i Sunndal. Noen eksempler er psykisk helse, helsestasjon/ skolehelsetjeneste, jordmor, legevakt og fysioterapi.

Helsetjenesten arbeider også med samfunnsmedisin og helseberedskap, for eksempel ved pandemi eller ulykker/ katastrofer.

Habiliteringstjenesten er organisert under helsetjenesten. Dette er innbyggere som mottar livslange, kommunale tjenester. Vi legger til rette for at innbyggere med utviklingshemming og med ulike sammensatte bistandsbehov, kan leve og bo så selvstendig som mulig, og ha en aktiv og meningsfull tilværelse i fellesskap med andre.

Utvikling og utfordringer

Helsetjenesten gjennomførte flere endringer i tjenesten i 2023, en god del er basert på endringer i rammebetingelser som mottak og bosetting av flyktninger. Dette har ført til vekst i behovet for helsetjenester, både fra helsestasjon, psykisk helse og legetjenester.

På grunn av dette er bemanningen styrket ved helsestasjon, tjenesten arbeider fortsatt med å få rekruttert til psykisk helsearbeid.

Det har vært krevende å få levert legetjenester til flyktninger på mottak og flyktninger som er bosatt. For fastlegene i Sunndal har det vært en merbelastning i en krevende arbeidshverdag.

Sunndal kommune opprettet en ny fastlegehjemmel, så langt har det ikke lyktes i å rekruttere til denne, i tillegg har det vist seg vanskelig å finne fysisk lokasjon til hjemmelen.

Det er også arbeidet med rekruttering til ledig fastlegehjemmel ved Sunndal legesenter.

Habiliteringstjenesten opprettet barne- og avlastningsboligen våren 2023. Dette med bakgrunn i vekst av barn med omfattende tjenestebehov og behov for avlastningstjenester.

Habiliteringstjenesten gjennomførte også en evaluering av omorganiseringen av lederledd som ble utført i 2021. Resultatet av dette førte til endringer på avdelingsledernivået med tanke på lederspenn og oppgaver. I tillegg ble det opprettet stilling som lederkandidat, for å sikre framtidig rekruttering.

Det er generelt krevende å rekruttere nye medarbeidere til habiliteringstjenesten, dette gjelder alle typer kompetanse.

Viktige begivenheter

- Utvidelse av flyktninghelsetjenesten ved Sunndal helsestasjon
- Oppstart av helseprosjektet (arbeidspraksis flyktninger)
- Oppstart av barne- og avlastningsboligen
- Ny fastlege startet ved Sunndal legesenter våren 2023
- Ferdigstilling av helse- og omsorgsplan
- Deltakelse i TØRN prosjektet habiliteringstjenesten

Driftsrapport fra tjenesteområdet

Noen begivenheter i Helsetjenesten:

- Utvidelse av flyktninghelsetjenesten ved Sunndal helsestasjon
- Oppstart av helseprosjektet (arbeidspraksis flyktninger)
- Oppstart av barne- og avlastningsboligen
- Ny fastlege startet ved Sunndal legesenter våren 2023
- Ferdigstilling av helse- og omsorgsplan
- Deltakelse i TØRN prosjektet habiliteringstjenesten

Organisasjon og medarbeidere inkl sykefravær

Helsetjenesten etablerte HMS-grupper for psykisk helse, fysioterapitjenesten og helsestasjon i 2023, og gjennomførte 10-faktorundersøkelse.

Habiliteringstjenesten etablerte HMS-gruppe 2022, og har arbeidet systematisk med resultatene av 10 faktor undersøkelsen fra 2022 i gruppen.

HMS gruppene er en viktig arena i helsetjenesten, dette gjelder både drift og utviklingsarbeid.

Helsetjenesten har gjennomsnittlig hatt et sykefravær på 7,4 % for hele 2023.

Sykefraværet har hatt en markant stigning november og desember 2023. I den perioden har flere avdelinger hatt mange ansatte som var syke på grunn av forkjølelse, covid og influensa.

Hver enkelt avdelingsleder arbeider systematisk med oppfølging av ansatte og sykefravær, og har slik god oversikt over egen enhet.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i helsetjenesten var 87 % i 2023.

Internkontroll og avvik

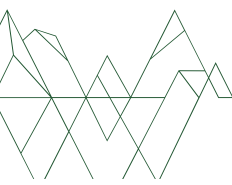
Det har vært meldt inn 309 avvik i helsetjenesten i løpet av 2023 som fordeler seg slik:

Tjeneste/ bruker: 56,5 % (216).

HMS: 12,3 % (47).

Organisasjon/ internt: 29,3 % (112).

Personvern/ informasjonssikkerhet: 1,8 % (7).

Lav alvorlighetsgrad: 87,4 % (270).
 Middels alvorlighetsgrad: 12,6 % (39).
 Ingen av avvikene var meldt med høy alvorlighetsgrad.

Helsetjenesten arbeider systematisk med opplæring i bruk av Compilo for ansatte, og avvikene følges opp på personalmøter og i driftsmøter mellom avdelingsleder og helsesjef. Antallet meldte avvik har økt fra 218 avvik i 2022 til 309 avvik i 2023. Dette kan skyldes systematisk arbeid i tjenesten med meldekultur.

Statlige tilsyn

Statsforvalter: Tilsyn med habilitering/ opplæring i barne- og avlastningsboliger i Sunndal kommune

Statsforvalteren i Møre og Romsdal gjennomførte tilsyn med barne- og avlastningsboligene i perioden 22.03.2023 til 24.03.2023. Tilsynet var en del av et landsomfattende tilsyn i 2023. Statsforvalteren leverte en foreløpig rapport 22.05.2023, og endelig rapport forelå 09.06.2023. Sunndal kommune leverte plan for lukking av avvik og oppfølging av lovbrudd 14.08.2023, og fikk tilbakemelding fra Statsforvalteren på dette 21.11.2024. Det ble videre etterspurt en statusrapport for arbeidet, og Sunndal kommune leverte oppdatert framdriftsplan 15.12.2023. Framdriftsplanen tar utgangspunkt i at arbeidet med retting av lovbrudd og gjenstående tiltak skal være iverksatt innen 01.03.2024

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvar	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %		Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap				
3010-Fellestjenester Helsetjenesten	5 520	5 882	-282	5 600	-80	-1,5 %	⚠	-456
3040-Krisesenter	1 600	1 578	0	1 578	22	1,4 %	✅	1 600
3100-Helsestasjon	5 994	9 876	-2 523	7 353	-1 359	-22,7 %	❌	5 726
3110-Legetjenesten	11 648	15 579	-3 212	12 367	-719	-6,2 %	❌	9 366
3112-Legevakt	4 574	4 827	-3	4 824	-249	-5,4 %	❌	4 474
3120-Fysioterapitjenesten	3 408	4 965	-1 810	3 155	253	7,4 %	✅	3 295
3140-Barnevern	21 288	22 395	-23	22 372	-1 084	-5,1 %	❌	17 588
3310-Habilitering - Fellestjenester	-1 687	2 732	-3 231	-499	-1 188	-70,4 %	❌	-2 013
3311-Habilitering - Drivatunet/Auragata	13 254	13 676	-391	13 285	-31	-0,2 %	⚠	11 782
3312-Habilitering - Ringveien	18 475	18 392	-297	18 095	380	2,1 %	✅	19 220
3313-Habilitering - Storøra/ Keila	18 600	18 848	-642	18 206	394	2,1 %	✅	16 644
3314-Habilitering - Avlastning og barneboliger	10 576	16 124	-6 815	9 309	1 267	12,0 %	✅	3 903
3315-Habilitering - Barneboliger (ikke i bruk)	0	0	0	0	0	0,0 %	✅	5 972
3320-Øran Aktivitetshus	0	0	0	0	0	0,0 %	✅	0
3460-Psykisk helsearbeid	8 523	9 858	-1 602	8 256	267	3,1 %	✅	8 374
Sum	121 775	144 733	-20 831	123 901	-2 126	-1,7 %	⚠	105 475

Kommentar til status økonomi

Helsetjenesten

Helsetjenesten viser et merforbruk tilsvarende 2,1 mill. etter budsjettregulering våren 2023. Det er flere forhold som har vært utgiftsdrivende for helsetjenesten i løpet av året, hovedsaklig relatert til helsestasjon, barnevernet og legetjenesten.

Helsetjenesten har enheter som viser et mindreforbruk i henhold til budsjett. Dette skyldes sykkelønsrefusjoner og økning i inntekter fra brukerbetalingen.

Helsestasjon

Helsestasjon har et merforbruk knyttet til flyktninghelsetjenesten som ikke er inkludert i rammen. Dette tilsvarer ca. 1,3 mill. og skyldes økt bemanning for å håndtere oppgaver og økte driftsutgifter til oppfølging av både bosatte og flyktninger på mottak, og utgifter til tolk. I tillegg er det utgifter til massevaksineringen covid for utsatte grupper, som fortsatt er vederlagsfritt for innbyggerne.

Legetjenesten

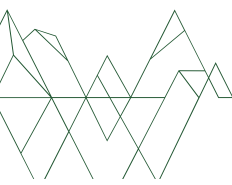
Legetjenesten viser et merforbruk tilsvarende 0,7 mill ved årsslutt. Dette skyldes hovedsaklig økte utgifter knyttet til tolk og bruk av vikarlege i ledig fastlege hjemmel.

Barnevern

Barnevernet viser merforbruk fra opprinnelig ramme tilsvarende 4,7 mill, og etter budsjettregulering våren 2023 var merforbruket ved beslutta ca. 1 mill. Overforbruket skyldes omfattende barnevernstiltak i enkeltsaker som kan være vanskelig både å forutse og kontrollere omfanget på.

KOSTRA Nøkkeltall

	Sunndal 2022	Sunndal 2023	Oppdal	Tingvoll	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
Prioritet						
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år (B) *) **)	3 901	4 394	4 415	4 807	4 158	4 136
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år (B) *) **)	15 413	18 827	16 843	21 665	17 542	16 597
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten (B) *) **)	15 374	18 784	11 046	20 724	16 470	14 874
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B) *) **)	2 867	3 616	2 324	3 825	2 971	2 786
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B) *) **)	4 727	5 384	6 707	4 527	5 358	4 701
Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger (B) *) **)	1 251	1 626	447	501	404	482
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252) (B) *)	574 420	568 522	737 250	511 083	538 346	570 558
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251) (B) *)	22 314	27 689	102 333	-11 167	61 259	67 296
Brutto driftsutgifter til tiltak (funksjon 251, 252) per barn med tiltak *)	172 171	210 618	186 989	197 733	226 458	240 868
Dekningsgrad						
Andel barn med barnevernstiltak pr 31.12 ift. innbyggere 0-17 år	3,3 %	2,4 %	3,0 %	3,1 %	2,8 %	2,3 %

Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (B)	97,7 %	102,0 %	94,7 %	83,3 %	95,6 %	89,8 %
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år (B)	4,0 %	6,7 %	5,6 %	4,8 %	4,2 %	3,9 %
Pasienter på fastlegeliste per kapasitet i prosent (B)	99,7	99,9	100,1	99,8	95,8	99,6
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241	9,6	9,5	10,8	13,5	12,2	10,4
Kommunekasse						
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B) (Kommunekasse *) **)	4 727	5 384	6 707	4 527	5 352	4 700

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

For Helsetjenesten er det valgt ut relativt mange indikatorer da tjenesten har ansvar for mange ulike typer helsetjenester.

Netto driftsutgifter til kommunehelse har økt med ca 14% pr innbygger. Vi ligger på samme nivå som kostragruppen vår, men også ca 14% over landsgjennomsnittet.

Ett av områdene som har vokst er barnevern. Her ligger vi godt over landsgjennomsnittet både målt pr innbygger og mot barn i aldersgruppen opp mot 17 år.

Utgifter til helsestasjon/forebyggende helsearbeid har også vokst betydelig fra 2022 og ligger godt over landsgjennomsnittet målt pr innbygger i aldersgruppene.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme	Status	Beskrivelse
	år 1		
Nye tiltak			
Innføring av Helseplattformen	200	I arbeid	
Helsetjenester til asylsøkere	1 800	Ferdig	Alle stillinger i flyktingehelsetjenesten er nå besatt.
Opprettelse av barneboliger	2 600	Ferdig	Barneboligen er opprettet og er i drift.
Heltidskultur – økte utgifter ved fravær/ulempetillegg	3 000	Ferdig	
Barnevern – økte tiltak og reform	3 200	Ferdig	Barnevernet har økte utgifter pga barnevernreform og alvorlige enkeltsaker med omfattende tiltak.
Sum	10 800		
Sum tiltak	10 800		

NAV Indre Nordmøre

Tjenesteområdebeskrivelse

NAV Indre Nordmøre skal gi et sømløst og helhetlig tjenestetilbud til brukere med behov for sammensatte tjenester. Målet er å hjelpe folk i arbeid, bidra til sosial inkludering og aktiv deltagelse i samfunnet, og gi sosial og økonomisk trygghet for den enkelte. Brukerne skal møte serviceinnstilte, engasjerte og kompetente veiledere. Vårt årlige mål- og disponeringbrev og kommunebrevet er i tillegg til lokale føringer det som danner grunnlaget for vår årlig virksomhetsplan/handlingsplan.

Sunnal kommune er vertskommune for NAV Indre Nordmøre, totalt 27 ansatte. Veilederne ved NAV kontoret arbeider etter modellen helhetlig arbeidsrettet brukeroppfølgning. De ansatte jobber på tvers av statlige og kommunale oppgaver.

Aktiv hverdag er et kommunalt sysselsettingstiltak som drives og benyttes av NAV i arbeidsrettet brukeroppfølgning. Tilbud om deltakelse gis til personer som står uten skoleplass eller arbeid, og deltakelse her kan ofte være en av flere aktiviteter i den enkeltes aktivitetsplan. Aktiv hverdag har 2 ansatte, derav en 50% stilling som er øremerket boligsosialt arbeid. Surnadal kommune har tilsvarende tilbud ved Trollheim as og i Tingvoll benyttes Miljøkompaniet.

Utvikling og utfordringer

Vi har organisert oss på en måte som sikrer god deling- og utvikling av fagkompetanse i kontoret. Dette bidrar til å sikre like tjenester til innbyggerne og til våre samarbeidspartnere uavhengig av kommunegrenser. Vertskommunesamarbeidet har ført til et robust kontor både faglig og i forhold til drift.

Som følge av økt bosetting i kommunene er vår store utfordring håndteringen av den økte pågangen. Vi har en stor økning av søknader om sosialhjelp. Dette er et krevende arbeid på grunn av språkutfordringene. Økt saksbehandling har medført mindre tid til arbeid for å få folk ut i jobb. For å løse dette har vi engasjert 3 stk. som har praksis hos oss. Disse fungerer som språkhjelp og er til svært god hjelp i mottakene våre. I tillegg har vi ansatt en ny person som styrket veilednings- og oppfølgingsarbeidet. Dette er ikke nok og i 2024 kommer vi derfor ansette 2 veiledere til.

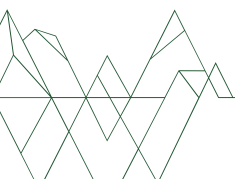
Viktige begivenheter

Etter etablering av NAV Indre Nordmøre i 2022, har vi i 2023 kommet mere over i drift. Evaluering av kontorets organisering pekte på utfordringsområder. Dette har vi jobbet med i hele 2023.

I 2022 hadde vi tilsyn fra Arbeidstilsynet. Vi fikk 6 pålegg. Disse påleggene er i 2023 blitt lukket. Det er spesielt ROS analyse på HMS området som har vært arbeidskrevende. Dette er et viktig arbeid som vi nå har tatt inn i vårt kontinuerlige HMS arbeid.

Vi har etablert et velfungerende medbestemmelsesapparat (MBA). Vårt MBA består av tillitsvalgte fra stat og kommune og verneombud fra stat og kommune i tillegg til tjenestefsjef. Avdelingsleder fungerer som referent. Vi har faste månedlige møter.

Økt arbeidsmengde har medført omprioritering av oppgaver og bruk av frivillig overtid.

Driftsrapport fra tjenesteområdet

I 2023 har vi videreutviklet samarbeidet med næringslivet og andre samarbeidspartnere i kommunene våre. Vi har også jobbet mye med fellesskapet i kontoret og hvordan vi kan drifte kontoret på en effektiv og god måte i tråd med de rammene som er gitt oss. Vår månedlige felles kontordag er en viktig arena i dette arbeidet.

Høsten 2023 ble det gjennomført medarbeiderundersøkelse for alle landets NAV kontor. Vi har mottatt resultatene og startet etterarbeidet. Dette skal vi arbeide med i 2024.

Vi har gjennomført vernerunde i Sunndal og Tingvoll. I Tingvoll er det gjennomført relativt omfattende sikkerhetstiltak. I lokasjon Sunndal er sikkerheten vurdert som god. Vi mangler hev- og senkbare pulter i Sunndal og det er ønske om dimming av lys i fellesareal. I Sunndal er også temperaturen i lokalene vanskelig å regulere, spesielt når det er kaldvær.

I Sunndal har vi hatt EI- tilsyn. Vi fikk ingen merknader.

NAV kontoret har vært representert i aktuelle fagsamlinger og opplæring.

NAV Indre Nordmøre leverer jevnt over gode resultat i det brukerrettede oppfølgingsarbeidet.

Organisasjon og medarbeidere inkl sykefravær

Vår organisasjon er under stadig omstilling i takt med endringer som skjer i samfunnet rundt oss. Dette er både utfordrende og spennende. Vi må hele veien ha blikket rettet mot det som skjer rundt oss og innrette oss deretter. Kontinuerlig forbedringsarbeid er i denne sammenhengen viktig. Hvordan vi innretter oss på mottak av nye brukergrupper er eksempel på dette. Dette har vært et viktig arbeid i 2023 og vil også være det fremover.

Sykefraværet i 2023 er for de kommunalt ansatte på 3,99%

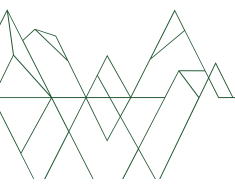
Internkontroll og avvik

Internkontroll er vår egenkontroll av at vi har systemer og rutiner som fungerer og fanger opp problemer og utfordringer.

NAV får sine styringssignaler gjennom Statsforvalter og fylkesdirektør/direktorat. Disse to linjene følger opp arbeidet i kontorene gjennom kurs/opplæring, resultatgjennomgang, rapporteringer, avviksrapporteringer, kontroller og tilsyn.

Det gjennomføres årlige risikovurderinger innenfor HMS området. Dette gjelder psykososiale og organisatoriske faktorer, og området vold, trusler om vold og uheldige belastninger. Andre risikokartlegginger gjennomføres ved behov. Kartlegginger er ofte knyttet til spørsmål rundt sikkerhet. Når risiko avdekkes iverksettes tiltak umiddelbart. Dette arbeidet synliggjøres i vårt HMS arbeid. I tillegg synliggjøres arbeidet i rapporteringer.

Når det gjelder sikkerhet i lokalene, så er det en årlig gjennomgang og minst 2 øvelser knyttet til temaet. Ellers vises det til vår beredskapsplan, sikkerhetsinstruks og HMS årshjul. Det samarbeides tett med fylkes sikkerhetskoordinator og verneombud/hovedverneombud i dette arbeidet.

Vi har 2 verneombud som velges av de ansatte. Verneombudene kurses og deltar på samlinger for verneombud i statlig linje. De deltar også på ukentlige møter med HVO. Verneombudene sitter som faste medlemmer i vårt medbestemmelsesapparat.

Avvik lukkes etter en vurdering av hvilke tiltak som er iverksatt i forbindelse med hendelse og hva som skal til for å lukke avviket. Den/de det gjelder blir alltid involvert i forbindelse med avvikshåndtering. Alle avvik refereres i vårt medbestemmelsesapparat. I tillegg blir det gitt en orientering for alle ansatte alt etter hvilken type avvik det dreier seg om.

Avvik registrert i våre statlige og kommunale system. I 2023 ble det totalt registrert 11 avvik i vårt statlige system og 2 i vårt kommunale system. Totalt ble det registrert 13 avvik. Alle avvik er lukket.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvaret	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %		Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap				
3200-NAV Felles Administrasjon	-3 966	2 494	-6 803	-4 310	344	8,7 %	✓	0
3201-NAV Sunndal Administrasjon	4 757	4 529	-3	4 526	230	4,8 %	✓	4 570
3202-NAV Ansatte Surnadal	3 229	3 857	-294	3 563	-334	-10,4 %	!	0
3203-NAV Ansatte Tingvoll	737	747	0	747	-10	-1,3 %	—	0
3210-NAV Ytelser	11 526	22 003	-10 772	11 231	296	2,6 %	✓	9 146
3220-NAV Sunndal Tilskuddsordninger	1 470	1 182	-38	1 144	326	22,2 %	✓	1 470
3260-NAV Sunndal Sysselsettingstiltak	1 378	1 441	-65	1 376	2	0,1 %	✓	1 342
Sum	19 130	36 252	-17 976	18 276	854	4,5 %	✓	16 527

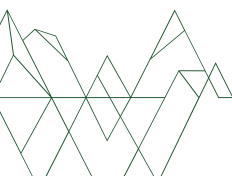
Kommentar til status økonomi

Pr. desember har tjenesten et samlet mindreforbruk på ca 0,9 mill kr i forhold til regulert budsjett. Gjennom året har budsjettet blitt justert opp med 2,6 mill kr fra opprinnelig budsjett. Behovet har oppstått i hovedsak knyttet til økt behov for økonomisk sosialhjelp knyttet til flyktningebosetting. I tillegg har bemanningen blitt styrket gjennom året med samme bakgrunn. Også for Tingvoll og Surnadal har utgifter til økonomisk sosialhjelp og styrket bemanning økt, men dette har blitt fullt ut refundert dra disse kommunene.

KOSTRA Nøkkeltall

	Sunndal 2022	Sunndal 2023	Oppdal	Tingvoll	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
Prioritet						
Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år (B) *) **)	2 854	3 957	9 074	6 593	3 951	2 304
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år (B) *) **)	9 313	16 113	16 247	14 098	11 643	8 711
Netto driftsutgifter til tilbud til pers. med rusprobl. pr. innbyggere 20-66 år (B) *) **)	142	161	247	0	500	750

Produktivit

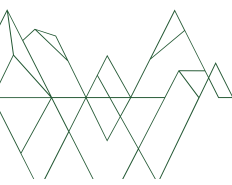

Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B) *)	46 153	45 063	46 624	50 500	43 745	63 462
Dekningsgrad						
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	40,0 %					
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)	2,1 %					
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 18-66 år (B) **)	3,8 %	6,3 %	5,6 %		7,6 %	5,0 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

Sundal kommune har hatt en kraftig vekst i netto driftsutgifter til sosialtjenesten med nesten en dobling fra 2022 til 2023. Og det dobbelte av landsgjennomsnittet. Utgifter pr mottaker har imidlertid gått noe ned og er vesentlig under landsgjennomsnittet. Så veksten har vært i antall mottakere. Dette henger tett sammen med den store bosettingen av flyktninger og at mange av de første som kom i 2022 nå er ferdig med Introduksjonsordningen som dekkes over Innvandrer-tjenestens budsjett. Videre inntektssikring for disse gruppene blir etter det dekket over NAV sitt budsjett.

Helse- og omsorgstjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

Helse- og omsorgstjenesten skal yte tjenester på følgende områder for rammen som er tildelt:

Hjemmebaserte tjenester med døgnbasert hjemmesykepleie, praktisk bistand, avlastning utenfor institusjon, støttekontakt, dagtilbud for demente, omsorgstønad og BPA-ordning. Det tilbys ulike velferdsteknologiske løsninger og hjemmerehabilitering.

Ved Sunndal helsetun benyttes per tiden 76 sykehjems plasser. Korttidsavdelingen har 16 plasser. Avdelingen benyttes til korttids plasser og mottak fra sykehus, lindrende pleie for døende, avlastning for hjemmeboende og buffer for pasienter som har fått innvilget langtids plass. Avdelingen har også ansvar for videolegevakt. Av de 76 plassene er 28 plasser forbeholdt mennesker med demenssykdom. Resterende senge plasser er forbeholdt somatiske pasienter med omfattende fysisk pleiebehov.

Ved Sunndal helsetun er det også et bemannet bofellesskap med 16 plasser.

Kjøkkenet ved Sunndal helsetun leverer mat til institusjonen, bofellesskapet og hjemmeboende.

Tjenesten har spesialfunksjoner innenfor kreftomsorg, demenslidelser, ergoterapi, hjelpemiddelteknikker og velferdsteknologikoordinator. Disse stillingene yter tjenester til hele organisasjonen.

Tjenesten har en egen tildelingsenhet som fatter vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven. Det aller meste av tjenester som ytes er lovpålagte tjenester.

I tillegg har tjenesten støttefunksjoner som to rådgivere samt stilling som jobber med vederlagsberegning for institusjons plasser.

Utvikling og utfordringer

Det vil bli en betydelig økning i antall eldre fremover og antall yrkesaktive går samtidig ned. Tjenesten opplever økende utfordringer med rekruttering av helsepersonell. Dette gjelder både sykepleiere, helsefagarbeidere og pleiemedarbeidere. Ved utgangen av året var det 14 ledige stillinger i tjenesten. Økt bruk av velferdsteknologi og ny oppgavedeling vil bli nødvendig. Arbeidet med ulike omstillingsprosjekter er igangsatt.

Viktige begivenheter

- Videolegevakt: Det ble gjennomført 80 konsultasjoner i 2023. Det er en økning med 20 konsultasjoner fra 2022.
- Utskrivningsklare pasienter: 109 døgn i 2023. I 2022 var det 57 døgn.
- Søknad om institusjonsplasser: 32 søknader, 23 ble innvilget, 3 fikk avslag og 6 ble satt på vurderingsliste. 2 av de som stod på vurderingsliste fikk innvilget plass i løpet av året. I 2022 ble det innvilget 31 søknader.
- Hjemmerehabilitering: 54 brukere fikk tilbud om hjemmerehabilitering. 29 av disse fullførte. Det er ulike grunner til at ikke alle fullførte. 33 brukere gjennomførte hverdagsrehabilitering i 2022. Satsningen på hjemmerehabilitering er styrket ved ansettelse av fysioterapeut i 100 % stilling.
- Tørn: Sunndal kommune deltok i TØRN pilot i hjemmesykepleien. I denne piloten har vi lært og testet ut ulike verktøy for arbeid med omstilling. Tjenesten er i gang med omstillingsarbeid på ulike områder der metoder fra TØRN pilot benyttes.
- Innføring av Helseplattformen ble politisk vedtatt i 2023. Lokal innføringsleder er ansatt og arbeidet med forberedelser er i gang.
- Helse- og omsorgsplan ble politisk vedtatt i 2023.
- Rehabilitering av helsetunet: i høst ble det nedsatt referansegruppe som skal utarbeide funksjonsprogram for nytt helsetun.
- Hjemmesykepleien: på grunn av plassmangel og mangel på carporter har hjemmesykepleien flyttet til midlertidige lokaler i Alti-senteret.
- Det ble inngått avtale med Sunndal videregående om oppstart av Praksiskandidatløp høsten 2023. 17 ansatte fra tjenesten deltar.
- Helseprosjektet: Tjenesten har tatt i mot 20 ukrainiere til spåk- og arbeidspraksis. Målsettingen er rekruttering av fremtidige arbeidstakere.

Driftsrapport fra tjenesteområdet

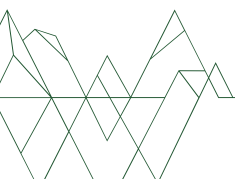
Presset på tjenestene øker. Antall pasienter er ganske stabilt, men den enkelte pasient er sykere. Hjemmesykepleien håndterer stadig sykere pasienter i hjemmet. I perioder gjennom året er det press på korttids plasser og avlastningsplasser. Vi har en dobling i antall overliggerdøgn i sykehus. Vi har knapphet på tilgang på omsorgsboliger.

Organisasjon og medarbeidere inkl sykefravær

Sykefraværet for 2023 var på 12,5 prosent. Det jobbes målrettet med sykefraværsoppfølging i den enkelte avdeling, men vi har ikke klart å finne årsak til økningen i sykefraværet som kom etter pandemien. I fortsettelsen skal HMS-gruppene jobbe systematisk med arbeidsmiljø og sykefravær.

Vi ser at det stadig blir vanskeligere å rekruttere både sykepleiere og helsefagarbeidere. Av den grunn har vi ubesatte stillinger i alle avdelinger. Ved utgangen av året var det 14 stillinger ledig. Det jobbes målrettet med tiltak for rekruttering.

På grunn av stort fravær og ubesatte stillinger har tjenesten benyttet vikarer fra vikarbyrå siste halvår.

Det er satt i gang flere omstillingsprosjekter for ny oppgavedeling. Målsettingen er å organisere arbeidet og fordele oppgavene på en annen måte slik at vi klarer oss med lavere sykepleiedekning fremover.

Arbeidet med å etablere HMS-grupper er i gang. Det har vært litt utfordringer med å skaffe plassstillingsvalgte til alle HMS-grupper, men det skal løses med å sette inn ansatterepresentanter.

Ledergruppen har jobbet med lederutvikling gjennom hele året. Personalavdelingen bistår i dette arbeidet.

Internkontroll og avvik

Det ble meldt inn 712 avvik til helse- og omsorgstjenesten i 2023. 1 avvik ble meldt inn med høy forsvarlighetsgrad og ble håndtert umiddelbart. 17 % av avvikene var HMS avvik, 63,2 % tjeneste/bruker, 18,6 % organisasjon og 1,1 personvern/informasjonsikkerhet.

En stor andel av HMS avvikene er innenfor bemanning og ressurser og vold og trusler. Vikarer fra bemanningsbyrå er et av tiltakene i forhold til ressursutfordringer. Innenfor vold og trusler har det vært gjennomført risikovurderinger både i deler institusjonen og i hjemmesykepleien. Det ble gjennomført praktisk kurs i forebygging av vold og trusler i januar 2024.

Innfor kategorien tjeneste/bruker er gjengangerne legemiddelhåndtering og fall. Prosedyrene for legemiddelhåndtering er revidert. Alle fall registreres som avvik selv om alle tiltak for å forebygge fall er på plass.

Også innenfor kategori organisasjon er mye av avvikene innfor ressurser, bemanning, legemiddelhåndtering og oppfølging av rutiner.

I ledergruppen gjennomføres internkontroll med leders gjennomgang hvert tertial. Det er bestemt at HMS-gruppene skal gjennomgå og følge opp HMS-avvik i egne avdelinger. Oppfølging av avvik skal gjennomgås på avdelingsmøter.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvar	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %		Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap				
3001-Helse- og omsorgstjenesten - Læringer	72	0	0	0	72	100,0 %	✓	1 459
3300-Helse- og omsorgstjenesten - Administrasjon	6 322	11 017	-8 660	2 357	3 965	62,7 %	✓	14 147
3420-Hjemmetjenesten - Fagavdeling	23 438	24 488	-1 340	23 148	289	1,2 %	✓	23 382
3421-Hjemmetjenesten - Sone 1	22 949	26 084	-2 162	23 922	-973	-4,2 %	!	19 923
3422-Hjemmetjenesten - Sone 2	22 680	27 369	-2 738	24 631	-1 951	-8,6 %	!	20 409
3423-Hjemmetjenesten - Sone 3	3 451	3 896	-1 006	2 890	561	16,3 %	✓	3 341
3450-Helsetunet - Dagsenter aldersdemente	1 786	2 204	-406	1 798	-12	-0,7 %	⊖	1 709

Ansvar	Regnskap 2023						Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap	Avvik i kr	Avvik i %	
3510-Helsetunet - Avdeling A	12 071	17 615	-5 000	12 615	-544	-4,5 %	11 145
3511-Helsetunet - Bofellesskap	5 317	9 397	-3 051	6 347	-1 029	-19,4 %	4 636
3520-Helsetunet - Avdeling C	14 609	19 036	-4 929	14 106	502	3,4 %	12 819
3521-Helsetunet - Avdeling D	16 507	20 093	-5 021	15 072	1 436	8,7 %	14 357
3540-Helsetunet - Avdeling E	15 027	17 493	-3 566	13 927	1 100	7,3 %	10 745
3600-Helsetunet - Korttidsavdeling	18 619	22 686	-2 397	20 288	-1 669	-9,0 %	15 925
3700-Helsetunet - Kjøkken	6 514	11 507	-4 004	7 503	-989	-15,2 %	6 315
Sum	169 363	212 885	-44 281	168 604	759	0,4 %	160 313

Kommentar til status økonomi

Tjenesten har et mindreforbruk på kr. 760 000,-. I løpet av året har vi fått budsjettjusteringer grunnet ekstraordinære tiltak på pasienter, lønnsoppgjør og bruk av vikarbyrå. Utgiftene til vikarbyrå er større enn forutsatt grunnet økt behov. Større salgsinntekter og økt tilskudd på ressurskrevende gjør at vi totalt har et mindreforbruk.

KOSTRA Nøkkeltall

	Sunddal 2022	Sunddal 2023	Oppdal	Tingvoll	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
Prioritet						
Helse- og omsorgstjenester i institusjon korrigerte brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *	16 073	17 757	10 577	16 577	15 283	10 726
Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *	21 596	20 161	22 185	21 260	23 851	17 022
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	42,6 %	46,1 %	34,2 %	47,7 %	43,0 %	41,3 %
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	55,7 %	53,1 %	61,2 %	49,5 %	53,3 %	53,3 %
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B) *	310 488	298 259	420 941	309 959	338 771	356 890
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B) *	1 596 318	1 739 788	1 514 271	1 609 222	1 548 556	1 637 746
Dekningsgrad						
Andel beboere i institusjoner 80 år og over (B)	67,4 %	65,2 %	57,4 %	83,3 %	71,8 %	63,8 %
Andel beboere på institusjon under 67 år (B)	15,7 %	21,7 %	16,4 %		14,0 %	14,0 %
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsopphold (B)	95,3 %	90,5 %	89,8 %		88,7 %	89,3 %
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Tidsbegrenset opphold (B)	40,0 %	62,1 %	50,0 %		44,0 %	49,4 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år (B)	16,3 %	18,0 %			18,3 %	18,5 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 67-79 år (B)	9,6 %	14,5 %			17,6 %	17,1 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 80 år og over (B)	10,4 %	11,4 %			14,6 %	16,0 %

Mottakere av hjemmetjenester per 1000 innbyggere	63	61	44	48	61	42
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)	17,3 %	18,2 %	13,6 %	15,7 %	17,4 %	16,2 %
Kvalitet						
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100,0 %	100,0 %	96,6 %	100,0 %	98,3 %	98,3 %

**) Inflasjonsjustert med deflator*

Kostraindikatorene viser en viss vekst i utgifter til institusjon, men en reduksjon i utgifter til hjemmeboende. Begge deler beregnet pr innbygger. Vi bruker imidlertid 65% mer pr innbygger på institusjonsomsorg og 18% mer til hjemmebaserte tjenester.

Utgifter pr mottaker av hjemmetjenester holder seg på nivå med fjoråret, men er en god del lavere enn landsgjennomsnittet. Vi leverer hjemmetjenester til vesentlig flere innbyggere enn landsgjennomsnittet (61 mot 42 pr 1000 innbyggere).

En institusjonsplass koster i gjennomsnitt 1,7 mill kr og det er ca 0,1 mill kr høyere enn landsgjennomsnittet. Vi har også en noe større bruk av institusjonsplasser for innbyggere over 80 år enn landsgjennomsnittet. Samtidig ser vi at en ganske stor andel av institusjonsplassene (22%) er for beboere under 67 år.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år 1	Status	Beskrivelse
Nye tiltak			
Innføring av Helseplattformen	200	I arbeid	
Satsing velferdsteknologi – lisenser og teknisk ansvarlig	1 200	Ferdig	
Sum	1 400		
Sum tiltak	1 400		

Kulturtjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

Kulturtjenesten består av disse ulike avdelingen:

Idrett og friluftsliv med svømmehall og idrettsanlegg, Sunndal kulturhus, Sunndalsøra kino, Sunndal frivilligsentral, Sunndal folkebibliotek, Sunndal ungdomssenter og Sunndal kulturskole.

Totalt har vi 30 fast ansatte, pluss noen på tilkalling/vikarer. Alt dette for å få ulike turnuser/åpningstider til å gå opp

I tillegg har vi styreledelsen i Sunndal alpiner og representasjon i arbeidsutvalget for reiseliv. Vi samarbeider mye med frivilligheten, har sekretærfunksjonen i idrettsrådet og en observasjons rolle i styret for Aursjøvegen. Vi samarbeider godt med andre tjenester i kommunen, ikke minst med skole og tekniske tjenester.

Utvikling og utfordringer

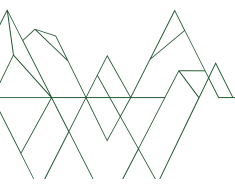
Mange om beinet

Det blir igjen en utfordring å opprettholde - og kanskje også øke, salget av kulturbilletter. Likeså da å holde oss innenfor den rammen som politikerne har gitt oss.

Vi har sett fra andre steder i landet, og fra ulike kulturhus, at besøket har vært for nedadgående. Så langt er vi litt *Kjerringa mot strømmen* akkurat der. For å opprettholde dette, vil det også i fortsettelsen handle om kvaliteten på tilbudene. Også bredden og tilgjengeligheten. Alt dette til en fornuftig pris. Der mener vi å ha et fornuftig nivå per dato.

I dagens digitale verden, er faktisk markedsføringen noe problematisk. På hvilke plattformer når vi vårt publikum? Her har vi mye å jobbe med, selv om vi mener å ha blitt bedre og mer målrettet.

Økte midler er satt av til markedsføring i 2024.

Når det gjelder staben, er det vanskelig å se at endringer vil komme til å skje i særlig grad. Men etterhvert vil også vi få utfordringer med tanke på rekruttering, selv om alders sammensetningen ikke er spesielt "truende" for vår del.

Viktige begivenheter

Viktige hendelser 2023

- Sunndal folkebibliotek ble Årets Driva-navn. Navnet "folkebibliotek" bæres med rette. Vellykket deltakelse i prosjekt Bibliotek og bærekraft.
- Etablering av Sunndal frivilligsentral.
- Rekordsalg av kulturbilletter.
- Forbedret teknikk på Sunndal kulturhus.
- Styrket ungdomssenter med økte ressurser. 51 besøkende i snitt per åpningskveld.
- Sommeråpent ungdomssenter. Åpent hver dag i juli. 54 besøkende daglig i snitt.
- Idrettsgalla med Roger Furu som hedersprisvinner.
- Driftsavtale om parkeringsplassen i Nerdalen. Mye jobb også med andre utfartssteder.
- Den unge pinisten Zetong deltok i Unge Talenter i Operafestuken.
- Store bidrag fra kulturskolen både på Ørafest og Leikvinstevnet.

Driftsrapport fra tjenesteområdet

Kulturtjenesten hadde et godt driftsår i 2023, der de fleste målene ble nådd og der vi holdt oss innenfor de vedtatte økonomiske rammer. Organisasjonsmessig fikk vi noen utfordringer på grunn av sykemeldinger, men klarte å løse oppgavene med interne ressurser. Våre brukere fikk ikke merke noe til dette.

Vi mener organisasjonen av kulturtjenesten er til det beste for driften av kulturområdet. Ansatte er fleksible på tvers av arbeidsområdene, derfor får vi enda mer ut av ressursene. Styrken er det gode samarbeidet, ikke bare internt, men også eksternt. Da gjelder både kommunale tjenester og lag og organisasjoner.

Av drift, har biblioteket gjort seg bemerket med størst endringer og synlighet. Dette har sammenheng med økte ressurser og en svært vellykket deltakelse i prosjektet "Bibliotek og bærekraft". Der har vårt bibliotek markert seg som kanskje det beste i fylket.

Driften er tuftet på god medvirkning fra alle ansatte. Det er jevnlig møter både i enkelte avdelinger og i tjenesten som sådan. Avdelingsledere og kultursjef møtes hver uke.

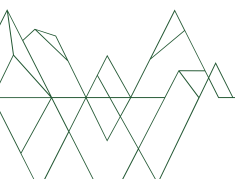
Organisasjon og medarbeidere inkl sykefravær

År med utfordringer

Sykefraværet i 2023 endte på 5,6 prosent, noe som er ganske høyt til Kulturtjenesten å være. Desember måned hadde helt 9,3 prosent fravær.

Forklaringen er først og fremst flere langtidssykemeldinger, noe som gir store utslag i fraværsprosenten i en såvidt liten tjeneste. Bortsett fra det, var fraværet på "vanlig" lavt nivå.

Langtidssykemeldinger har også preget organisasjonen noe. Men det er blitt tatt grep med interne endringer på noen ansvarsområder. Dette viste seg å være gode løsninger.

Ellers er organisasjonen i god drift med motiverte og flinke medarbeidere. Samarbeidet i tjenesten er god, og det avholdes ukentlige møter på tvers av ansvarsområdene. Det er viktig at alle ser og bruker helheten i tjenesten. Det er en av Kulturtjenestens fremste styrker.

Kulturtjenesten er åpen for endringer i organisasjonen. Kanskje vil sentrumsprosjektet peke på nye muligheter for oss?

Internkontroll og avvik

Avvikskulturen er skjerpet, helt klart. Vi hadde 8 avvik i 2021, og en økning til 27 i 2022. I 2023 hadde vi 34 meldte avvik, 16 av dem på lavt nivå, resten på middels. Vi tror dette i hovedsak handler om bevisstgjøring, ikke nødvendigvis at det ble så mye mer å melde avvik på i 2022.

Melding av avvik må sees på som et hjelpemiddel for forbedring. Kall det gjerne et forbedringsprogram.

Internkontroll: Vi mener å ha gode tiltak og møtepunkter som sikrer at virksomhetenes aktiviteter planlegges, organiseres, utføres, sikres og vedlikeholdes på en god måte.

Avdelingsledere og kultursjef har faste møter hver uke, det samme gjelder avdelingene. I tillegg har vi satt ned et HMS-utvalg med ledere og tillitsvalgt.

Kulturtjenesten jobber mye med utadrettet virksomhet mot større og mindre grupper av publikum. Fra små barn til eldre folk. Virksomheten/produksjonene drøftes gjerne på tvers av avdelingene – og med andre. Dette for å sikre en best mulig gjennomføring både for publikum og ansatte.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvar	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap			
5000-Administrasjon kulturtjenesten	100	107	-12	95	5	4,9 %	100
5020-Allment kulturarbeid	3 411	3 696	-450	3 245	166	4,9 %	3 295
5021-Spillemiddelprosjekter - ikke kommunale	500	500	0	500	0	0,0 %	500
5040-Annet barne- og ungdomsarbeid	0	0	0	0	0	0,0 %	0
5060-Frivillighetssentral	282	590	-508	81	201	71,2 %	379
5100-Sunndal kulturhus	1 619	6 703	-4 975	1 728	-109	-6,7 %	1 317
5110-Sunndalsøra kino (kun ordinær merverdiavg)	401	1 731	-1 129	602	-201	-50,1 %	372
5120-Sunndal ungdomssenter	1 919	2 078	-197	1 881	38	2,0 %	1 369
5140-Kiosk kulturhuset (kun ordinær merverdiavg)	-411	306	-695	-390	-21	-5,1 %	-411
5200-Sunndal svømmehall	3 198	5 224	-1 347	3 877	-679	-21,2 %	2 845
5210-Sunndal sportshall	-277	390	-537	-147	-130	-46,9 %	-287
5220-Idrettsanlegg Sande	-97	44	-317	-273	176	182,4 %	-97
5230-Fritidstiltak for funksjonshemmede	106	81	0	81	26	24,0 %	106

Ansvaret	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap			
5240-Kiosk svømmehall (kun ordinær mva)	0	285	-360	-75	75	0,0 %	0
5300-Sunndal folkebibliotek	3 415	4 094	-625	3 470	-55	-1,6 %	3 367
5400-Sunndal kulturskole	5 492	6 684	-1 844	4 840	652	11,9 %	5 485
5500-Kulturvern og museer	581	634	-13	622	-41	-7,1 %	461
Sum	20 240	33 147	-13 009	20 138	103	0,5 %	18 800

Kommentar til status økonomi

Vi kom i mål så å si midt i blinken - med et positivt avvik på 0,51 prosent. Noen områder kom bedre/dårligere ut enn andre, men totalen ble omtrent slik vi har meldt underveis. Dette til tross for flere usikre inntektsposter gjennom året. Det handler om både billettsalg, utleie, salg av tjenester og egenandeler. Markedet kan svinge, ikke minst til tider hvor økonomien til familier og lag/organisasjoner settes under press. Mange kinoer og kulturscener rundt om i landet har fått merke dette.

I Sunndal kom vi derimot godt fra det med rekordslag av billetter i kulturhuset. Med kinoen, omsatte vi billetter for 5,1 millioner kroner bare på kulturhuset. Med svømmehallen, kom billettsalget i vårt system på nesten 6 mill kroner. Det vitner om stor aktivitet og stor bruk av våre tilbud.

Utleie av våre lokaler, pluss salg av tjenester inkludert egenandeler, kom på rundt 2 mill kroner.

Det blir krevende å følge opp dette. Nøkkelen ligger i gode tilbud og god markedsføring. Samt at markedet/viljen og evnen til å bruke våre tilbud, holder seg noen lunde stabilt. Mye av folks fritid handler om våre tilbud. Der er det mange om beinet.

Ellers viser tallene, men noen få unntak, at utgiftssiden harmonerer med forventningene. Svømmehallen viser det største avviket i negativ retning. Lønnsutgiftene er for høye i forhold til salget. Dette skal vi ha fokus på i 2024, med enda mer effektiv drift og bedre markedsføring av tilbudene. Målet er å kunne beholde de åpningstidene vi har i dag.

Oppsummering tiltak

Våre tiltak handler for det aller meste om jevnlig oppfølging av driften. Dette gjøres av den enkelte leder og på avdelingsmøter når alle avdelinger er samlet.

Hver måned blir regnskap gjennomgått.

I 2023 ble det vedtatt noen budsjettreguleringer på kulturbudsjettet. Dette etter innspill fra tjenesten. Kulturhuset ble tilført midler til teknisk utbedring (kino), mens ungdomssenteret ble tilført lønnsressurser med tanke på mer-åpent senter og tiltak for integrering. Dette ble videreført i 2024.

KOSTRA Nøkkeltall

Prioritet	Sunndal 2022	Sunndal 2023	Oppdal	Tingvoll	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
Bibliotek brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *)	558	619	312	711	566	374

Bibliotek nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	502	545	301	613	528	344
Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	71	375	320	281	374	278
Kino nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	83	92	51	52	49	22
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner *)	4 198	4 553	4 118		3 671	3 089
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år (B) *)	1 733	1 880	1 884	620	1 610	1 596
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år *)	7 819	6 826	4 294	7 509	6 235	3 319
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (B) *) **)	342	239	352	86	224	220
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker (B) *)	30 720	26 716	18 683	16 923	29 435	26 879
Dekningsgrad						
Andel elever 6-15 år i kommunens kulturskole, av antall barn 6-15 år (B)	22,0 %	23,1 %	27,5 %	29,9 %	19,5 %	13,0 %
Besøk i folkebibliotek per innbygger (B)	3,4	5,1	4,3	3,6	4,4	4,3

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

Kommunen bruker 4553 kr pr innbygger til kultursektoren. Dette er en økning på vel 8% fra 2022 og ca 47% over landsgjennomsnittet.

Det er særlig utgifter til kulturskolen som er vesentlig høyere enn i landet forøvrig selv om utgiftene har gått noe ned fra 2022 målt pr innbygger i alderen 6-18 år. Utgifter pr bruker/elev er imidlertid på landsgjennomsnittet.

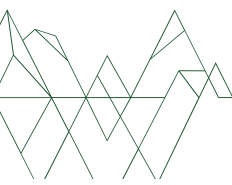
Utgiftene til biblioteksdrift har økt noe og ligger vesentlig over landsgjennomsnittet. Besøkstallene har også økt betydelig.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

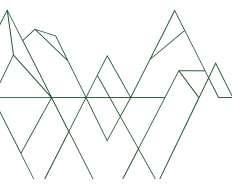
Tiltak	Ramme år 1	Status	Beskrivelse
Vedtatt forrige periode			
Reduksjon av tilskuddsordninger og tjenestekjøp	-600	Ferdig	
Redusert bemanning / lønnsutgifter	-400	Ferdig	
Sum	-1 000		
Nye tiltak			
Etablering av frivilligsentral	600	Ferdig	Sundal frivilligsentral ble startet/åpnet 1. april. Anita Lehne er ansatt som leder, og er kommet godt i gang med arbeidet. Dette lover godt.
Sum	600		
Politisk vedtak			
Utlån av musikkinstrumenter ved utlånssentralen	20	Ferdig	

Tiltak	Ramme år 1	Status	Beskrivelse
Skilte turstien på Håsøran med informasjon om lokalt dyre- og planteliv	50	Ikke startet	
Styrking av bemanningen ved Sunndal ungdomssenter	100	Ferdig	
Økt avsetning kommunal andel spillemidler	200	Ferdig	
Økt stillingshjemmel i Kulturskolen	400	Ferdig	
Opprettholde tilskudd til Øksendal samfunnshus og Ålvundeid grendahus	500	Ferdig	
Styrking av Sunndal Folkebibliotek	500	Ferdig	100% stilling fra 1. januar. 20% av denne er knyttet til skolebibliotekene. Et skikkelig løft for biblioteket.
Sum	1 770		
Sum tiltak	1 370		

Økonomitiltakene er med unntak av ett tiltak blitt gjennomført. Det siste handler om skilting på Håsøran, og kan godt tas opp igjen.

Tiltakene har styrket tjenesten, og sørget for større andel av 100%-stillinger i tjenesten. Når det gjelder reduksjon i potten for tilskuddsmidler, har vi funnet brukbare løsninger.

Tekniske tjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Tekniske tjenester har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av den kommunale bygningsmassen, gjennomføring av kommunale byggeprosjekter, kjøp og salg av bygninger og drift, vedlikehold og utbygging av kommunens infrastruktur innenfor vann, avløp, veger og park og idrettsanlegg. I tillegg samler tekniske tjenester inn husholdningsavfall og avfall fra fritidsboliger på vegne av ReMidt IKS.

Tekniske tjenester jobber for alle innbyggerne i Sunndal kommune der vedlikeholdsavdelingen jobber inn mot alle brukerne av de kommunale byggene, mens de andre avdelingene i tekniske tjenester har alle innbyggerne i kommunen som brukergruppe.

Utvikling og utfordringer

Det viktige arbeidet med å skape en felles kultur i tekniske tjenester fortsetter også i 2024. Det er alltid en utfordring å ha nok personalressurser til å gjennomføre alle oppgaver som forventes av tekniske tjenester. Fra 2024 blir det ansatt en ekstra ressurs på prosjekt, og det vil bli en god hjelp for gjennomføring av stor og små prosjekter.

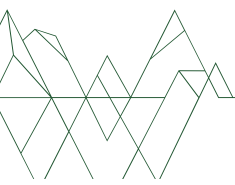
Det er et stort etterslep på vedlikehold av kommunale boliger. Noe av årsaken er at vi ikke kommer inn i boligene i den grad det behøves, da de er bebodd 100% av tiden, og at det er svært ressurskrevende når vi kommer til.

Vi har stadig utfordring med utskifting av personell, og vi ser at språk kan bli en utfordring enkelte steder. Samtidig har vi god nytte av praksiskandidater, hvor flere av dem nå har fått fast ansettelse.

Det å gjennomføre innsamling av husholdningsavfall og avfall fra fritidsboliger på vegne av ReMidt IKS er en utfordring for tekniske tjenester. Dette er et arbeid som medfører at utgiftene er høyere enn inntektene, og det går ut over tjenesteproduksjonen på veg og parkområdene. Vi håper at organisatoriske endringer kan bøte noe på dette i 2024.

Viktige begivenheter

2023 har vært et mellomår når det gjelder begivenheter. Ny organisasjon har begynt å komme på plass. De store prosjektene som Ny sentrumsbarnehage og Nytt helsetun har vært i planleggingsfase

og kommer i gang i 2024 og utover. Vi skal også i gang med Ombygging og tilpasninger på Sande skole.

En etterlengtet relokalisering av hjemmetjenesten ble gjennomført, til tilfredshet hos de ansatte, og også til hjelp på sikt, med tanke på ombygging/nybygging av helsetunet.

Driftsrapport fra tjenesteområdet

Vi jobber hele tiden med å finne den beste organiseringen, og å få riktig person på riktig sted. Det gjelder også ved nye ansettelser, og vi ser at vi blant annet har økt vår kompetanse på vei i 2023.

Vi har også ansatt nye mellomledere som skal bruke tid på å finne sin plass i organisasjonen.

Fokus på riktig organisering vil fortsette i 2024.

Organisasjon og medarbeidere inkl sykefravær

Det har vært store utskiftninger på alle avdelinger. Mange har skiftet jobb i 2023, men vi har ikke hatt mangel på søkere på stillingene. Vi har også ansatt prosjektmedarbeider som kommer på plass tidlig i 2024.

Vedlikeholdplanlegger bygg og anlegg begynte i jobb i Sunndal kommune 01.01.2023 og det har vært svært positivt for avdelingen.

Sykefraværet ble for 2023 5,4 %. Måltallet var 6%. Det er vi svært fornøyd med etter å ha jobbet aktivt med dette. Enkelte perioder har det vært høyt fravær i deler av tekniske tjenester, og vi har måtte gjøre prioriteringer. Bemanningen har vist god tilpasningsvilje, og vi har kommet gjennom periodene uten for store etterslep.

Arbeidet med å holde sykefraværet lavt vil fortsette.

Internkontroll og avvik

Antall avvik i 2023 var på 72, mot 10 i 2022. Det viser at avdelingen har en forståelse for at avviksrapportering er et forbedringsverktøy. 71 av avvikene var lukket pr 31.12.23.

Fokus må være at meldte avvik må tas alvorlig, og at tiltak må settes inn så snart og godt som mulig.

Rutiner og prosedyrer er på plass for de fleste operasjoner, men det gjenstår en jobb med å få de inn i Compilo for å dra nytte av tilgjengelighet, oppdaterings- og revideringsfunksjonene der. Det er en prioritert oppgave i 2024.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvar	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap			
6300-Brannvesen	10 647	10 798	-28	10 770	-122	-1,1 %	10 562
6401-Verksted	0	117	-117	0	0	0,0 %	0
6410-Renovasjon	623	4 611	-3 540	1 071	-448	-71,9 %	120

Ansvaret	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %		Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap				
6412-Renovasjon næringsdrift	0	0	0	0	0	0,0 %	✓	0
6420-Park- og grøntanlegg	3 365	4 426	-989	3 437	-72	-2,1 %	!	2 715
6422-Elveforbygging	0	20	-3	17	-17	0,0 %	✓	0
6430-Kommunale veger	11 569	14 121	-2 776	11 346	223	1,9 %	✓	11 650
7000-Tekniske tjenester - administrasjon	2 595	2 657	-67	2 591	4	0,2 %	✓	2 758
7100-Renholdsavdeling	0	1 424	-1 424	0	0	0,0 %	✓	400
7200-Boligforvaltning	0	72	-72	0	0	0,0 %	✓	0
7300-Vedlikeholdsavdeling	0	269	-269	0	0	0,0 %	✓	77
7400-Rådhuset	1 090	1 750	-752	999	92	8,4 %	✓	989
7411-Gjøra oppvekstsenter	1 103	1 381	-167	1 214	-111	-10,1 %	!	694
7412-Løykja skole	1 290	1 424	-127	1 297	-7	-0,5 %	!	1 375
7414-Sande skole	2 820	3 383	-294	3 089	-268	-9,5 %	!	2 452
7415-Tredal skole	1 629	1 829	-192	1 637	-8	-0,5 %	!	1 421
7416-Husby skole	125	161	-27	133	-8	-6,8 %	!	125
7418-Ålvundfjord skole	1 078	1 236	-119	1 117	-39	-3,6 %	!	896
7419-Ungdomsskolen	3 561	3 752	-239	3 513	48	1,4 %	✓	3 390
7421-Holten barnehage	1 191	1 308	-107	1 201	-10	-0,8 %	!	1 040
7422-Villabyen barnehage	125	110	-21	89	36	28,6 %	✓	265
7423-Tredal barnehage	662	746	-64	681	-20	-2,9 %	!	576
7425-Ålvundeid barnehage	1 116	1 130	-84	1 046	70	6,3 %	✓	1 002
7427-Internasjonal skole	566	562	-2	560	6	1,0 %	✓	387
7428-Øksendal barnehage	637	664	-77	587	50	7,8 %	✓	363
7429-Holssand barnehage	1 702	2 033	-236	1 798	-95	-5,6 %	!	1 410
7430-Sunnadal Helsesenter	108	1 445	-1 406	39	69	63,7 %	✓	15
7431-Helsetunet	7 043	7 935	-773	7 162	-119	-1,7 %	!	6 871
7433-Bofellesskapet Ringveien	506	1 222	-215	1 007	-502	-99,2 %	!	253
7436-Øran Aktivitetshus	945	1 040	-93	947	-2	-0,2 %	!	831
7437-Omsorgsboliger helsetunparken	-625	693	-1 425	-732	106	17,0 %	✓	-724
7438-Omsorgsboliger Ringvegen 17	-347	847	-1 226	-379	32	9,3 %	✓	-620
7450-Hovedbiblioteket	652	724	-88	636	16	2,4 %	✓	449
7451-Kulturhuset	1 079	1 315	-123	1 193	-113	-10,5 %	!	902
7452-Øra skole	1 147	701	-59	642	505	44,0 %	✓	566
7453-Svømmehallen	1 774	2 487	-412	2 076	-302	-17,0 %	!	1 794
7454-Sportshallen	1 922	2 169	-266	1 904	18	0,9 %	✓	1 829
7455-Idrettshus Sande	85	106	-16	90	-5	-6,1 %	!	85
7456-Kulturskolen	160	194	-37	157	3	2,1 %	✓	210
7459-Leide boliger	0	0	0	0	0	0,0 %	✓	155
7460-Brannstasjon/lager Hovsveien	492	1 118	-490	628	-136	-27,8 %	!	703
7461-Gjennomgangsboliger	-531	5 099	-5 435	-336	-195	-36,8 %	!	-626
7462-Omsorgsboliger	-798	2 287	-2 843	-556	-242	-30,3 %	!	-831
7463-Tannklinikk	-228	370	-513	-143	-85	-37,4 %	!	-245
7465-Pensjonistsenteret	224	87	-17	71	153	68,4 %	✓	54

Ansvar	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %		Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap				
7466-Andre bygninger	-54	289	-388	-99	45	84,8 %	✓	-74
7467-Vannforsyningsanlegg	0	0	0	0	0	0,0 %	✓	14
7468-Kloakk- og renseanlegg	0	0	0	0	0	0,0 %	✓	38
7470-Kirketunet	-298	5	-290	-286	-12	-4,2 %	!	-298
7472-Festeavgifter for boligområder	275	385	-270	115	160	58,3 %	✓	208
Sum	61 026	90 504	-28 175	62 329	-1 302	-2,1 %	!	56 226

Kommentar til status økonomi

Resultat kr 1 302 359 i overforbruk i forhold til revidert budsjett for 2023.

Vi ble for 2023 kompensert for en høyere energipris fra Sunndal Energi i forhold til 2022. Til tross for dette ble overforbruket i forhold til budsjett på hele 990 000 kroner. Dette kommer av spesielt kalde perioder i løpet av året.

Brannvesen. Noe økte kostnader som følge av revidert driftsbudsjett hos NORBR IKS, som ble fordelt på medlemskommunene. For Sunndal kommune ble dette en økning på kr 176 182.

Vi sliter fremdeles med å holde budsjettet satt av REMIDT IKS. Årets underskudd ble kr 424 000. Vi har for 2024 håp om at en bedre organisering kan gi et noe bedre resultat.

Økt tapsavsetning for Sunndal kommune førte til at Gjennomgangsboliger ble ekstra belastet for dette med kr 337 000.

Vi hadde i 2023 en brann under renovering av tak på svømmehall/sportshall. Dette ga ekstra kostnader i 2023, men vi vil i løpet av 1. halvår 2024 få noe av dette refundert i form av forsikringsutbetaling.

Uforutsette hasteoppdrag innen vedlikehold på slutten av året bidro også til overforbruk.

Utkjøp av helsetun-tomten (festet) i 2023 ga refusjon av halve festavgiften, noe som reduserte overforbruket med ca kr 150 000 for 2023. Kostnadsreduksjonen pr år fremover vil være på ca kr 300 000.

KOSTRA Nøkkeltall

Prioritet	Sunndal 2022	Sunndal 2023	Oppdal	Tingvoll	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere	20,4	14,7	13,7	16,4	17,1	17,0
Areal på formålsbygg per innbygger (m ²)	7	7	5	9	7	5
Kommunale boliger nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	1 042	1 422	174	281	369	379
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Brann og ulykkesvern (B) *) **)	1 617	1 577	911	1 781	1 727	1 144
Netto driftsutgifter til administrasjonslokaler per innbygger (B) *) **)	308	254	364	411	756	546

Netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger (kr) *)	441	500	383	530	414	431
Netto driftsutgifter til førskolelokaler per innbygger (B) *) **)	988	1 005	382	1 269	1 172	689
Netto driftsutgifter til institusjonslokaler per innbygger (B) *) **)	1 439	1 502	1 513	2 428	2 038	1 375
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger (B) *) **)	87	137	340	187	290	146
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger (B) *) **)	8 508	8 787	6 379	8 987	8 945	7 067
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger (B) *) **)	1 212	1 389	398	1 135	715	793
Netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg per innbygger (B) *) **)	629	698	1 300	8	480	365
Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger (B) *) **)	483	515	14	4	236	347
Netto driftsutgifter til skolelokaler per innbygger (B) *) **)	3 490	3 439	2 039	3 207	3 359	2 867
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate (B) *)	133 701	130 733	178 544	112 191	157 363	224 910
Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B) *)	700	733	880	601	716	752
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	3 940	4 000	4 372	4 000	3 333	3 557
Dekningsgrad						
Antall kilometer kommunal vei og gate per 1000 innbygger	19,97	18,68	9,20	22,36	19,43	8,02
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (B)	29	38	22	31	30	21
Kvalitet						
Husholdningsavfall per innbygger, tonn	0,46	0,43	0,43	0,43	13,05	128,31
Renovasjon - Levert til materialgjenvinning og biologisk behandling per innbygger (kommune)	165	192	192	192	0	0
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (kr) *)	683	744	421	706	645	589

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

Utgiftene til eiendomsforvaltning samlet har økt litt fra 2023 målt pr innbygger. Sunndal ligger her ca 24% over landsgjennomsnittet. Dette vises også i detaljene pr formålstyper av bygg, skoler, barnehager, kulturbygg etc. Eneste avviket motsatt veg er administrasjonbygg hvor vi bruker under halvparten av landsgjennomsnittet.

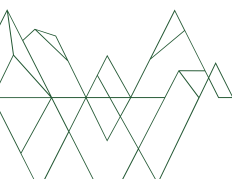
Nivået på kostnader til vegdrift er uendret, og her bruker vi også vesentlig mindre pr km veg enn landsgjennomsnittet.

Det har vært en betydelig vekst i boligforvaltningen og vi har nå 38 boliger pr 1000 innbyggere mot 29 i 2022 og 21 på landsbasis. Vi bruker nesten 4 ganger mer enn landsgjennomsnittet i boligforvaltning pr innbygger og 36% mer enn i 2022.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme	Status	Beskrivelse
--------	-------	--------	-------------

år 1

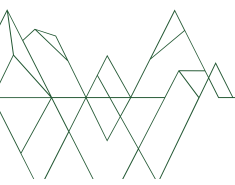
Vedtak forrige periode

Drift av kommunale veger	-1 000	Ferdig	Sluttoppgjør gatelys viser at vi i 2023 brukte ca 720 000 kWh mot ca 825 000 kWh i 2022. Prosjektet ble slutført i 2023, og vi må forvente ytterligere innsparinger i 2024. I tillegg til denne åpenlyse innsparingen, har vi også andre, mindre områder som er modernisert. Noe LED-modifisering gjenstår. Dette vil tatt når det finnes midler til det.
Omstilling av driftsaktiviteter	-1 000	Ferdig	Husby skole er ikke solgt/avhendiget i løpet av 2023, men vi forventer dette utført i 2024. Det generelle vedlikeholdsnivået må tilpasses øvrige faste kostnader på budsjettet og i en slik prisdrivende periode som vi har vært inne i nå, har ikke reviderte budsjett vært nok til å opprettholde den standarden vi ønsker oss.
Sum	-2 000		

Nye tiltak

Økte energipriser	800	Ferdig	
Sum	800		

Sum tiltak -1 200

Tekniske tjenester - Selvkost

Tjenesteområdebeskrivelse

Selvkostområdet ble etablert som eget budsjettområde fra 01.01.2021. Bakgrunnen var å skille dette ut fra Tekniske tjenester øvrige virksomhet og sikre et regnskapsmessig skille mellom tjenester som skal ha full selvkostdekning og øvrige områder som skal prioriteres sammen med kommunens øvrige virksomhet.

Budsjettområdet omfatter vann, avløp, feiing og slam. Renovasjon er ikke et selvkostområde i Sunndal kommune. Det er overlatt til ReMidt IKS. Sunndal kommune leverer tjenester til ReMidt IKS i form av avfallsinnhenting, med dette er en tjeneste om føres under Tekniske Tjenesters ordinære budsjett.

Alle gebyrinntekter knyttet til vann, slam, feiing og avløp skal føres i budsjettområdet. Det samme skal alle direkte driftsutgifter. Det som ikke føres på budsjettområdet er avskrivinger, rentekostnader og indirekte kostnader i form av regnskap, personal mv. Det er bakgrunnen for at det budsjetteres med et overskudd.

Det kalkuleres et detaljert selvkostregnskap for alle fire områder hvert år som revisorgodkjennes. Eventuelle overskudd eller underskudd blir framført for inndeckning i eller reduksjon av framtidige gebyr.

Utvikling og utfordringer

Gjennom hovedplan vann har det blitt godt belyst at det er et stort behov for å oppgradere infrastruktur på både vann og avløp. Det blir en stor utfordring å gjennomføre alt det er behov for å utføre i årene framover

Viktige begivenheter

Arbeidet med å revidere hovedplan vann ble startet opp i 2022. Arbeidet ble ferdigstilt i 2023.

I 2022 ble tilførselsledningene til Killurda høydebasseng utskiftet.

Fornyng av ledningsnett i Parkvegen ble gjennomført i 2023.

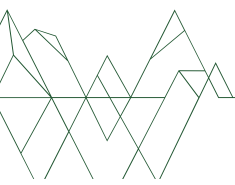
Det var tatt høyde for at det kunne bli satt i gang ombygging ved Sunndalsøra RA, men prøvetakinger viser at verdiene er tilfredsstillende. Det avventes nytt EU-direktiv.

Driftsrapport fra tjenesteområdet

Normal drift i løpet av året, uten noe særskilte hendelser, men avgang av en operatør ga økt arbeidspress på de øvrige.

Vi håper at bemanningen kommer på plass i løpet av 1. halvår 2024.

Organisasjon og medarbeidere inkl sykefravær

Ny VA-planlegger startet i stillingen i januar 2023. Arbeidsområde i hovedsak separate avløpsanlegg, der særskilte kontroller kommer i gang i 2024.

I løpet av 2023 hadde vi avgang av en operatør i VA, og det jobbes fremdeles med å rekruttere en ny medarbeider her og vi håper å ha dette på plass i løpet av 1. halvår 2024.

Det totale sykefraværet for Tekniske tjenester ble for 2023 5,4 %. Måltallet var 6%.

Internkontroll og avvik

I 2023 hadde VA innmeldt 5 avvik mot 0 i 2022. I forhold til bemanning viser det en økt forståelse for forbedringsarbeidet.

Det jobbes aktivt med å få dokumentasjon og prosedyrer fra eget arkiv og over til Compilo.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvar	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %		Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap				
6310-Feiervesen	-124	2 611	-2 806	-195	71	57,3 %	✓	-20
6500-Vannverk	-5 331	7 889	-13 050	-5 160	-171	-3,2 %	!	-5 602
6501-Kloakkanlegg	-2 850	7 580	-10 321	-2 741	-110	-3,8 %	!	-2 364
6502-Separate avløpsanlegg	122	454	-274	180	-58	-47,3 %	!	3
Sum	-8 183	18 535	-26 451	-7 916	-267	-3,3 %	!	-7 983

Kommentar til status økonomi

Resultatet for Selvkost ble for 2023 kr 267 231 i merforbruk.

Årsaken til at det budsjetteres med et stort overskudd på rammeområdet er at dette skal gå til dekning av rente- og avdragsutgifter på VA-anlegg og til andre indirekte kostnader slik som regnskapsføring og revisjon. Disse postene føres på andre rammeområder.

Det samlede resultatet på området var i utgangspunktet ca 1,5 mill kr bedre enn beregnet i selvkostkalkylen. Dette er midler som skal komme kundene til gode. Disse er derfor satt av til fond for framtidig reduksjon av gebyrer. Selvkostkalkylene er særskilt revidert.

Det har vært brukt mindre til vedlikehold enn budsjettet. Og vedlikeholdet som har vært gjennomført har vært planlagte aktiviteter. Dvs. at det har vært få uforutsette hendelser med store påfølgende utgifter.

KOSTRA Nøkkeltall

	Sunddal 2022	Sunddal 2023	Oppdal	Tingvoll	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
Prioritet						
Vann - Driftsutgifter per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb) (B) *)	973	1 080		2 248	1 940	1 149
Produktivitet						
Avløp - driftsutgifter per innbyggere tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb) (B) *)	937	1 177			2 505	1 311
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	2 946	3 547	4 343	5 334	5 529	5 264
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr) *)	3 685	4 178	2 839	7 084	4 951	4 809
Kvalitet						
Vann - Estimert vannlekkasje per meter kommunal ledning per år (m3/m/år) (B)	1,6	2,1	2,8	1,5	2,4	3,4

*) Inflasjonsjustert med deflator

Driftsutgiftene til både vann og avløp har steget noe fra 2022, men ligger begge en god del under landsgjennomsnittet. Det samme gjør årsgebyrene for begge områder.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år 1	Status	Beskrivelse
Vedtak forrige periode			
Økt inntekspotensiale selvkostområdet slam og utslippstillatelser	-300	Ferdig	
Sum	-300		
Innsparingstiltak			
Økte gebyrinntekter knyttet til renter og avdrag	-778	Ferdig	
Sum	-778		
Sum tiltak	-1 078		

I forhold til hovedplan for Vann og Avløp ligger vi i henhold til plan. Noen konklusjoner på aktiviteter startet i 2023 er ventet tidlig 2024, mens noen av planene for 2024 er gjennomført.

Sentrale inntekter og utgifter

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvar	Regnskap 2023				Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2023
	Rev. bud. 2023	Utgifter	Inntekter	Regnskap			
1112-Sentrale inntekter og utgifter	3 550	5 243	-2 518	2 725	825	23,2 %	10 576
1132-IKT ORKide drift	0	8 501	-8 501	0	0	0,0 %	0
1800-Konsesjonskraft	-19 000	10 473	-30 128	-19 655	655	3,4 %	-19 500
9230-Pensjonsregnskap	0	1	-1	0	0	0,0 %	0
Sum	-15 450	24 217	-41 148	-16 930	1 480	9,6 %	-8 924

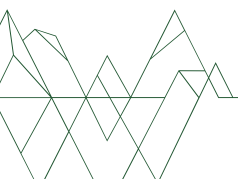
Kommentar til status økonomi

Konsesjonskraft: Både kjøp og salg av konsesjonskraft føres her. Inntektene ble på 30,1 mill kr, mens utgiftene endte på 10,5 mill kr. Netto resultat/overskuddet utgjorde 19,7 mill kr. Dette er på nivå med opprinnelig budsjett, men 0,7 mill kr bedre enn revidert budsjett. Hovedbakgrunnen for dette er en noe redusert pris til Statkraft. Denne fastsettes først i oktober måned basert på selskapets selvkostberegning.

Lønnsoppgjør: Det legges en sentral budsjettpost til effekten som lønnsoppgjøret får i årets regnskap. Posten var 9,1 mill kr i opprinnelig budsjett. Denne ble tatt ned i reguleringene i år og fordelt til tjenesteområdene.

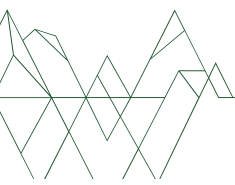
Øvrige poster: Dette omfatter et ekstraordinært tilskudd til Sunndal Alpissenter AS med 1,75 mill kr, tilskudd til Vinnutrappa AS med 0,75 mill kr og til Gammelsetervegen Veglag med 0,225 mill kr. Alt særskilt bevilget fra kommunestyret. I tillegg er det ferdigstilt bredbåndutbygging i Fjellgardene/Virumdalen/Innerdalen. Dette er finansiert av statlige midler. Her ble det et mindreforbruk i forhold til budsjett med 0,8 mill kr.

Årsregnskap 2023

Innhold

DEL 1 - DRIFTSREGNSKAPET	112
Bevilgningsoversikt etter § 5-4 1. ledd i regnskapsforskriften	112
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner i driftsregnskapet etter § 5-9 1. ledd i regnskapsforskriften	113
Bevilgningsoversikt etter § 5-4 2. ledd i regnskapsforskriften	114
Økonomisk oversikt etter art - etter § 5-6 i regnskapsforskriften	115
DEL 2 - INVESTERINGSREGNSKAPET	116
Bevilgningsoversikt etter § 5-5 1. ledd i regnskapsforskriften	116
Bevilgningsoversikt etter § 5-5 2. ledd i regnskapsforskriften	117
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner i investeringsregnskapet etter § 5-9 2. ledd i regnskapsforskriften	118
DEL 3 – BALANSEREGNSKAPET	119
Balanseregnskap etter § 5-8 i regnskapsforskriften	119
DEL 4 – NOTER	121
Note 1 - Regnskapsprinsipper og vurderingsregler	121
Note 2 - Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp og regnskapsestimater og vesentlige korrigeringer av tidligere års feil	122
Note 3 - Endring i arbeidskapital	122
Note 4 – Kapitalkonto	123
Note 5 – Varige driftsmidler	124
Note 6 – Aksjer og andeler i varig eie	124
Note 7 – Finansielle omløpsmidler	125
Note 8 – Utlån	125
Note 9 – Langsiktig gjeld	126
Note 10 – Avdrag på lån	127
Note 11 – Kommunens garantiansvar	127
Note 12 – Pensjonsforpliktelser	128
Note 13 – Ytelser til ledende personer	130
Note 14 – Godtgjørelse til revisor	130
Note 15 – Bundne og ubundne fond	130
Note 16 – Selvkostområder	132
Note 17 – Skattepliktig aktivitet knyttet til håndtering av næringsavfall	132
Note 18 - Spesifikasjon av vesentlige poster og transaksjoner	133
Note 19 - Investeringsprosjekter	133
Note 20 – Vertskommunesamarbeid	133

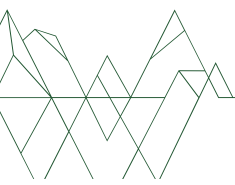
DEL 1 - DRIFTSREGNSKAPET

Bevilgningsoversikt etter § 5-4 1. ledd i regnskapsforskriften

	Bevilgningsoversikter - drift - § 5-4 1. ledd tall i 1000 kr	Note	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik	Oppr Budsjett 2023	Regnskap 2022
1	Rammetilskudd		-266 190	-270 463	4 273	-266 366	-241 595
2	Inntekts- og formuesskatt		-242 061	-228 320	-13 741	-224 539	-239 260
3	Eiendomsskatt	18	-79 769	-79 600	-169	-70 200	-74 334
4	Andre generelle driftsinntekter	18	-117 464	-106 975	-10 489	-75 975	-85 752
5	SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER		-705 483	-685 358	-20 125	-637 080	-640 941
6	Sum bevilgninger drift, netto fra tjenesteområdene		667 595	649 087	18 507	601 414	582 085
7	Avskrivninger	5	39 587	41 000	-1 413	41 000	38 460
8	SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER		707 181	690 087	17 094	642 414	620 545
9	BRUTTO DRIFTSRESULTAT		1 698	4 729	-3 031	5 334	-20 395
10	Renteinntekter	8	-14 191	-15 600	1 409	-11 000	-8 309
11	Utbytter	8,17	-8 116	-8 100	-16	-7 400	-7 400
12	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-650	-200	-450	0	-59
13	Renteutgifter	9	25 055	25 100	-45	23 920	12 186
14	Avdrag på lån	9,10	30 694	29 000	1 694	32 000	27 675
15	NETTO FINANSUTGIFTER		32 792	30 200	2 592	37 520	24 092
16	Motpost avskrivninger	5	-39 587	-41 000	1 413	-41 000	-38 460
17	NETTO DRIFTSRESULTAT		-5 096	-6 071	974	1 854	-34 763
18	Overføring til investering		3 000	3 000	0	3 000	1 320
19	Avsetninger til bundne driftsfond	15	2 811		2 811		7 507
20	Bruk av bundne driftsfond	15	-11 569		-11 569		-10 277
21	Avsetninger til disposisjonsfond	15	10 854	3 071	7 783		36 567
22	Bruk av disposisjonsfond	15			0	-4 854	-355
23	Dekning av tidligere års merforbruk						
22	SUM DISP. ELLER DEKN. AV NTO DRIFTSRESULTAT		5 096	6 071	-974	-1 854	34 763
23	FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR						

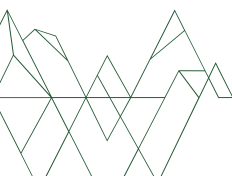
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner i driftsregnskapet etter § 5-9 1. ledd i regnskapsforskriften

	Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner i driftsregnskapet - §5-9 1. ledd tall i 1000 kr	Regnskap 2023
1	Netto driftsresultat	-5 096
	<u>Disponering eller dekning av netto driftsresultat:</u>	
2	Avsetninger til bundne driftsfond	2 811
3	Bruk av bundne driftsfond	-11 569
4	Overføring til investering ihht årsbudsjettet og fullmakter	3 000
5	Avsetninger til disposisjonsfond ihht til årsbudsjettet og fullmakter	3 348
6	Bruk av disposisjonsfond ihht til årsbudsjettet og fullmakter	-1 017
7	Budsjettet dekning av tidligere års merforbruk	
8	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	-8 523
9	Strykninger av overføring til investering	
10	Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	
11	Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	
12	Strykning av bruk av disposisjonsfond	1 017
13	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-7 506
14	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger	
15	Bruk av disposisjonsfond for inndeckning av tidligere års merforbruk	
16	Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk	
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	7 506
18	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0

Bevilgningsoversikt etter § 5-4 2. ledd i regnskapsforskriften

Bevilgningsoversikter - drift - § 5-4 2. ledd tall i 1000 kr	Note	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik	Oppr Budsjett 2023	Regnskap 2022
Kommunedirektørens stab		57 239	59 785	-2 546	60 165	51 098
Politisk virksomhet		7 102	5 993	1 109	5 993	5 775
Innvandertjenesten		50 936	48 061	2 875	42 325	28 721
Grunnskoleletjenesten		112 552	106 107	6 445	96 227	99 102
Barnehagetjenesten		61 867	61 240	628	56 270	54 168
Helsetjenesten		123 901	121 775	2 126	105 475	109 371
NAV Indre Nordmøre	20	18 276	19 130	-854	16 527	13 835
Helse- og omsorgstjenesten		168 604	169 363	-759	160 313	157 829
Kulturtjenesten		20 138	20 240	-103	18 800	17 906
Tekniske tjenester		62 329	61 026	1 302	56 226	56 505
Tekniske tjenester Selvkost	16	-7 916	-8 183	267	-7 983	-6 855
Sentrale inntekter og utgifter	18	-16 930	-15 450	-1 480	-8 924	-8 432
Sum tjenesteområder		658 099	649 087	9 011	601 414	579 022
Korrigeringer		9 496		9 496		3 064
Korrigert sum for tjenesteområder		667 595	649 087	18 507	601 414	582 085

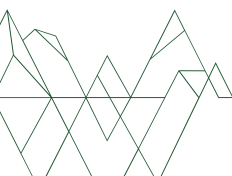
Økonomisk oversikt etter art - etter § 5-6 i regnskapsforskriften

	Økonomisk oversikt etter art - drift - § 5-6 tall i 1000 kr	Note	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik	Oppr Budsjett 2023	Regnskap 2022
1	Rammetilskudd		-266 190	-270 463	4 273	-266 366	-241 595
2	Inntekts- og formuesskatt		-242 061	-228 320	-13 741	-224 539	-239 260
3	Eiendomsskatt	18	-79 769	-79 600	-169	-70 200	-74 334
4	Andre skatteinntekter	18	-19 171	-18 155	-1 016	-17 155	-18 228
5	Andre overføringer og tilskudd fra staten		-98 293	-88 820	-9 473	-59 220	-67 524
6	Overføringer og tilskudd fra andre		-118 760	-69 251	-49 509	-59 458	-138 851
7	Brukerbetalinger		-34 024	-33 481	-543	-33 083	-33 127
8	Salgs- og leieinntekter	16	-95 690	-84 267	-11 422	-87 822	-74 086
9	SUM DRIFTSINTEKTER	3	-953 957	-872 357	-81 600	-817 843	-887 005
10	Lønnsutgifter	13	498 832	475 367	23 465	451 140	447 219
11	Sosiale utgifter	12	107 929	109 182	-1 253	108 490	94 665
12	Kjøp av varer og tjenester		221 307	189 662	31 645	169 808	204 792
13	Overføringer og tilskudd til andre	14	88 000	61 876	26 124	52 739	81 474
14	Avskrivninger	5	39 587	41 000	-1 413	41 000	38 460
15	SUM DRIFTSUTGIFTER	3	955 655	877 087	78 569	823 178	866 610
16	BRUTTO DRIFTSRESULTAT		1 698	4 729	-3 031	5 334	-20 395
17	Renteinntekter	8	-14 191	-15 600	1 409	-11 000	-8 309
18	Utbytter	8,17	-8 116	-8 100	-16	-7 400	-7 400
19	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	7	-650	-200	-450	0	-59
20	Renteutgifter	9	25 055	25 100	-45	23 920	12 186
21	Avdrag på lån	9,10	30 694	29 000	1 694	32 000	27 675
22	NETTO FINANSUTGIFTER	3	32 792	30 200	2 592	37 520	24 092
23	Motpost avskrivninger	5	-39 587	-41 000	1 413	-41 000	-38 460
24	NETTO DRIFTSRESULTAT		-5 096	-6 071	974	1 854	-34 763
	Disponeringer eller dekning av netto driftsresultat						
25	Overføring til investering		3 000	3 000	0	3 000	1 320
26	Avsetninger til bundne fond	15	2 811		2 811		7 507
27	Bruk av bundne fond	15	-11 569		-11 569		-10 277
28	Avsetninger til disposisjonsfond	15	10 854	3 071	7 783		36 567
29	Bruk av disposisjonsfond	15			0	-4 854	-355
30	Dekning av tidligere års merforbruk						
31	SUM DISP. ELLER DEKN. AV NETTO DRIFTSRESULTAT		5 096	6 071	-975	-1 854	34 763
32	FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR						

DEL 2 - INVESTERINGSREGNSKAPET

Bevilgningsoversikt etter § 5-5 1. ledd i regnskapsforskriften

	Bevilgningsoversikter - investering - § 5-5 1. ledd tall i 1000 kr	Note	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik	Oppr Budsjett 2023	Regnskap 2022
1	Investering til varige driftsmidler	5	99 572	113 650	-14 078	69 450	69 798
2	Tilskudd til andres investeringer		560	560		560	105
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	6	6 799	6 390	409	2 000	2 620
4	Utlån av egne midler						
5	Avdrag på lån						
6	SUM INVESTERINGSUTGIFTER	3	106 931	120 600	-13 669	72 010	72 523
7	Kompensasjon for merverdiavgift		-4 683	-3 506	-1 177	-9 130	-8 410
8	Tilskudd fra andre		-3 138	-3 000	-138		-545
9	Salg av varige driftsmidler		-6 342	-6 100	-242	-3 000	-5 247
10	Salg av finansielle anleggsmidler		-113	-112	-1		-1 027
11	Utdeling fra selskaper						
12	Mottatte avdrag på utlån av egne midler						
13	Bruk av lån	9	-92 311	-107 882	15 571	-56 880	-55 975
14	SUM INVESTERINGSINNEKTER	3	-106 587	-120 600	14 013	-69 010	-71 203
15	Videreutlån	8	11 877	16 000	-4 123	6 000	2 686
16	Bruk av lån til videreutlån	8,9	-9 314	-16 000	6 686	-6 000	-2 686
17	Avdrag på lån til videreutlån	8,9,10	3 034	5 000	-1 966	5 000	3 128
18	Mottatte avdrag på videreutlån	8	-3 226	-5 000	1 774	-5 000	-3 895
19	NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	3	2 372	0	2 372	0	-766
20	Overføring fra drift		-3 000	-3 000		-3 000	-1 320
21	Avsetninger til bundne investeringsfond	15					766
22	Bruk av bundne investeringsfond	15	-2 070		-2 070		
23	Avsetning til ubundet investeringsfond	15	2 354	3 000	-646		
24	Bruk av ubundet investeringsfond	15					
25	Dekning av tidligere års udekket beløp						
26	SUM OVERFØRING FRA DRIFT OG NETTO AVSETN.		-2 716	0	-2 716	-3 000	-554
27	Fremført til inndeckn. i senere år (udekket beløp)						

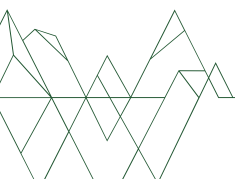

Bevilgningsoversikt etter § 5-5 2. ledd i regnskapsforskriften

Bevilgningsoversikter - investering § 5-5 2. ledd tall i 1000 kr	Note	Regnskap 2023	Reg. Budsjett 2023	Avvik	Oppr. Budsjett 2023	Regnskap 2022
Fellesbiler - bilpool		456	500	-44	0	0
Oppmålingsutstyr		481	500	-19	0	0
IKT Orkide, investeringer		505	1 300	-795	1 300	514
Tettstedsutvikling		0	1 000	-1 000	1 000	0
Tomtesalg diverse boligfelt		35	0	35	0	0
Grunnerverv Opplysningsvenets fond for videresalg til Alti		0	0	0	0	1 548
Sum Kommunedirektørens stab		1 477	3 300	-1 823	2 300	2 062
Sande skole - ombygging/tilpasninger		416	300	116	5 800	466
Sum Grunnskoletjenesten		416	300	116	5 800	466
Oppgradering av uteområde ved Øksendal barnehage		356	350	6	350	0
Sentrumsbarnehage		2 505	2 000	505	10 000	49
Sum Barnehagetjenesten		2 862	2 350	512	10 350	49
Sunddal Helsecenter		1 030	1 300	-270	0	32 647
Sum Helsetjenesten		1 030	1 300	-270	0	32 647
Renovering Sunddal Helsetun		352	1 000	-648	1 000	0
Utstyrsfornying Sunddal Helsetun		970	1 000	-30	1 000	0
Utstyr til kjøling- og varmebehandling av mat Sunddal Helsetun		0	300	-300	1 500	0
Velferdsteknologiske løsninger i Helse- og omsorgstjenesten		551	500	51	500	0
Utvidelse av elbil-ladeanlegg og carporter ved Helsetunet		0	0	0	3 200	0
Sum Helse- og omsorgstjenesten		1 873	2 800	-927	7 200	0
Utviklingsprosjekt Kulturhus/Bibliotek/Ungdomssenter/Øratorget		0	0	0	1 000	0
Scenerigg Kulturhus		0	0	0	0	4 810
Avvikling av Sunddalsøra Samfunnshus		0	0	0	0	576
Sunddal Helsecenter - utsmykking		0	0	0	0	273
Oppgradering av tribunen i Sunddal sportshall		0	0	0	1 000	0
Sum Kulturtjenesten		0	0	0	2 000	5 659
Paviljong Helsetunparken		0	0	0	0	192
Ny renovasjonsbil		0	0	0	0	2 284
Forlengelse av Drivapromenaden		0	0	0	1 000	126
LED-gatelys		2 258	2 250	8	0	4 301
Flomvoll Furu - kommunal egendel		1 628	2 000	-372	6 000	0
Elektrisk feiebil		5 751	5 450	301	5 300	0
Kjøp av festetomter Sunddal Helsetun		12 047	12 000	47	0	0
Grytdøyvegen - utvidelse VA		972	0	972	0	0
Rammebevilgning kommunale vegger og bruer		2 520	2 500	20	2 500	2 283
Rammebevilgning trafiksikkerhetstiltak		2 072	2 000	72	1 000	1 480
Rammebevilgning kommunale bygg		3 998	3 900	98	2 500	5 496
Rammebevilgning boliger		49 855	56 000	-6 145	6 000	1 992
Rammebevilgning maskiner og utstyr		780	1 000	-220	1 000	986
Sum Tekniske tjenester		81 881	87 100	-5 219	25 300	19 140
Rammebevilgning vann		5 744	8 000	-2 256	8 000	8 644
Rammebevilgning avløp		4 289	8 500	-4 211	8 500	1 133
Sum Tekniske tjenester - Selvkost		10 033	16 500	-6 467	16 500	9 776
Sum Investering til varige driftsmidler		99 572	113 650	-14 078	69 450	69 798
Rammebevilgning Kirkelig Fellesråd		560	560	0	560	105
Sum Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		560	560	0	560	105
Aksjekjøp	6	840	440	400		571
Egenkapitalinnskudd ReMidt IKS	6	3 750	3 750	0		0
Egenkapitaltilskudd KLP	6	2 209	2 200	9	2 000	2 050
Sum Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		6 799	6 390	409	2 000	2 620
Sum investeringsutgifter		106 931	120 600	-13 669	72 010	72 523

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner i investeringsregnskapet etter § 5-9 2. ledd i regnskapsforskriften

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner i investeringsregnskapet - §5-9 2. ledd tall i 1000 kr		Regnskap 2023
	Sum investeringsutgifter	106 931
	Sum investeringsinntekter ekskl. bruk av lån	-14 276
	Sum netto videreutlån ekskl. bruk av lån	11 685
1	Sum utgifter og inntekter ekskl. bruk av lån	104 340
2	Avsetninger til bundne investeringsfond	0
3	Bruk av bundne investeringsfond	-2 070
4	Budsjettet bruk av lån	-123 882
5	Overføring fra drift ihht årsbudsjettet og fullmakter	-3 000
6	Avsetninger til ubundet investeringsfond ihht til årsbudsjettet og fullmakter	3 000
7	Bruk av ubundet investeringsfond ihht til årsbudsjettet og fullmakter	0
8	Dekning av tidligere års udekket beløp	
9	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-21 612
10	Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond	-646
11	Strykning av bruk av lån	22 258
12	Strykning av overføring fra drift	
13	Strykning av bruk av ubundet investeringfond	
14	Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0
15	Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	
16	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0

DEL 3 – BALANSEREGNSKAPET

Balanseregnskap etter § 5-8 i regnskapsforskriften

Balanseregnskap - § 5-8	Note	2023	2022
A. Anleggsmidler		2 398 276	2 270 830
I. Varige driftsmidler		909 669	854 146
1. Faste eiendommer og anlegg	5	879 507	826 261
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	5	30 163	27 885
II. Finansielle anleggsmidler		297 433	284 681
1. Aksjer og andeler	6	224 565	217 790
2. Obligasjoner			
3. Utlån	8	72 868	66 890
III. Immaterielle eiendeler			
IV. Pensjonsmidler	12	1 191 174	1 132 003
B. Omløpsmidler	3	423 262	408 621
I. Bankinnskudd		232 687	250 091
II. Finansielle omløpsmidler		10 722	10 072
1. Aksjer og andeler	7	10 722	10 072
2. Obligasjoner			
3. Sertifikater			
4. Derivater			
III. Kortsiktige fordringer		179 853	148 458
1. Kundefordringer		27 507	19 938
2. Andre kortsiktige fordringer		34 877	40 445
3. Premieavvik	12	117 470	88 075
SUM EIENDELER (A + B)		2 821 538	2 679 450

Balanseregnskap - § 5-8 tall i 1000 kr	Note	2023	2022
C. Egenkapital		-752 608	-750 153
I. Egenkapital drift		-213 636	-211 540
1. Disposisjonsfond	15	-207 481	-196 627
2. Bundne driftsfond	15	-6 155	-14 913
3. Merforbruk i driftsregnskapet			
II. Egenkapital investering		-6 704	-6 420
1. Ubundet investeringsfond	15	-4 232	-1 878
2. Bundne investeringsfond	15	-2 472	-4 542
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet			
III. Annen egenkapital		-532 267	-532 193
1. Kapitalkonto	4	-533 785	-533 710
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	2	1 518	1 518
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering			
D. Langsiktig gjeld		-1 925 915	-1 789 168
I. Lån		-720 915	-643 811
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	9	-454 915	-367 811
2. Obligasjonslån	9	-100 000	-100 000
3. Sertifikatlån	9	-166 000	-176 000
II. Pensjonsforpliktelser	12	-1 205 000	-1 145 356
E. Kortsiktig gjeld		-143 015	-140 130
I. Kortsiktig gjeld	3	-143 015	-140 130
1. Leverandørgjeld		-30 591	-46 864
2. Likviditetslån			
3. Derivater			
4. Annen kortsiktig gjeld		-112 425	-93 266
5. Premieavvik			
SUM EGENKAPITAL OG GJELD (C + D + E)		-2 821 538	-2 679 450
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler	3,9	61 424	52 047
II. Andre memoriakonti	11	-34 218	-37 667
III. Motkonto for memoriakontiene		-27 206	-14 380

Sunnalsøra, 12.02.2024

Randi Dyrnes
kommunedirektør

Bjørn Flemmen Steinland
assisterende kommunedirektør

DEL 4 – NOTER

Note 1 - Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise all tilgang på og bruk av midler i året. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter og inntekter i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Organisering av kommunens virksomhet

Den samlede virksomheten til kommunen er i hovedsak organisert innenfor kommunens ordinære organisasjon.

I tillegg er kommunen deltaker i interkommunale samarbeid, vertskommunesamarbeid og interkommunale selskaper. Ved utgangen av året er kommunen deltaker i følgende:

Rettssubjekter kommunen deltar i	Type enhet	Kontor- /vertskommune
Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS	IKS	Ålesund
ReMidt IKS	IKS	Orkland
Nordmøre og Romsdal Brann og Redning IKS	IKS	Molde
Kristiansund og Nordmøre Havn IKS	IKS	Kristiansund
Krisesenter for Molde og omegn IKS	IKS	Molde
Andre vesentlige samarbeid som kommunen deltar i	Type enhet	Kontor- /vertskommune
Indre Nordmøre Barneverntjeneste	Vertskommunesamarbeid	Surnadal
NAV Indre Nordmøre	Vertskommunesamarbeid	Sunndal
Nordmøre Interkommunale Innkjøpssamarbeid	Vertskommunesamarbeid	Kristiansund
Pedagogisk Psykologisk tjeneste for Sunndal og Tingvoll	Vertskommunesamarbeid	Sunndal
Interkommunalt samarbeid om miljøretta helsevern	Vertskommunesamarbeid	Surnadal
Molde Interkommunale legevakt	Vertskommunesamarbeid	Molde
Oppvekstnettverk Nordmøre	Vertskommunesamarbeid	Surnadal
Interkommunal tobakk-, sal- og skjenkekontroll	Vertskommunesamarbeid	Surnadal
Jordmortjenester	Vertskommunesamarbeid	Sunndal
SuSu – kommunalt oppgavefellesskap for næringsarbeid	Kommunalt oppgavefellesskap	Surnadal
Kontrollutvalgsssekretariatet for Romsdal	Kommunalt oppgavefellesskap	Molde
Nordmøre Interkommunale utvalg mot forurensning	Interkommunalt samarbeid	Kristiansund
Nordmøre Interkommunale Politiske Råd	Interkommunalt politisk råd	Kristiansund

Note 2 - Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp og regnskapsestimater og vesentlige korrigeringer av tidligere års feil

Konto for endring av regnskapsprinsipp

Virkning av endringer i regnskapsprinsipp føres mot egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp. Positiv saldo på disse kontoene kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes inn.

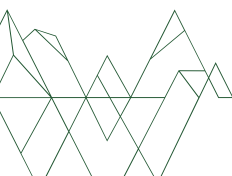
Det har ikke vært vesentlige endringer av regnskapsprinsipper i år som medfører bokføring mot disse egenkapitalkontoene

Bokført balanse er knyttet til endring av prinsipp for bokføring av feriepenger i 1992, merverdiavgiftskompensasjon i 1999, materiallager og påløpte renter i 2001 og ressurskrevende tjenester i 2007.

Note 3 - Endring i arbeidskapital

Balanseregnskapet :	31.12	01.01	Endring	
2.1 Omløpsmidler	423 262	408 621		
2.3 Kortsiktig gjeld	-143 015	-140 130		
Arbeidskapital	280 247	268 491	11 756	54 548

Drifts- og investeringsregnskapet :	2023	2022
Driftsregnskapet		
Sum driftsinntekter	953 957	887 005
Sum driftsutgifter	-916 069	-828 150
Netto finansutgifter	-32 792	-24 092
Netto driftsresultat	5 096	34 763
Investeringsregnskapet		
Sum investeringsutgifter	-106 931	-72 523
Sum investeringsinntekter	106 587	71 203
Netto utgifter videreutlån	-2 372	766
Netto utgifter i investeringsregnskapet	-2 716	-554
Netto tilgang/bruk i drifts- og investeringsregnskapet	2 380	34 209
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	9 376	20 339
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital		
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	11 756	54 548
Differanse	0	0

Note 4 – Kapitalkonto

	31.12.2023	01.12.2023	Endring
Anleggsmidler	2 398 276	2 270 830	-127 446
Langsiktig gjeld	-1 925 915	-1 789 168	136 748
Ubrukte lånemidler	61 424	52 047	-9 377
Endring i regnskapsprinsipper som påvirker langsiktig gjeld			0
Endring i regnskapsprinsipper som påvirker anleggsmidler			0
Kapitalkonto	533 785	533 710	-75

	2023	2022
Saldo 01.01.	533 710	523 138
Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	99 572	69 798
Reversert nedskrivning av fast eiendom og anlegg		
Kjøp av aksjer og andeler	4 590	571
Aktivert egenkapitalinskudd KLP	2 209	2 050
Reversert nedskrivning av aksjer og andeler	88	25
Utlån	11 877	2 773
Avdrag på eksterne lån	33 896	30 803
Nedskrivning av innlån		406
Økning pensjonsmidler		
Reduksjon pensjonsforpliktelser		
Økning pensjonsmidler	59 170	86 946
Sum Økning av kapitalkonto	211 403	193 371
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	774	4 098
Avskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	39 587	38 460
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	3 688	
Avgang aksjer og andeler	113	1 027
Nedskrivning av aksjer og andeler		688
Avdrag på utlån	5 626	6 295
Avskrivning utlån	273	
Bruk av midler fra eksterne lån	101 624	58 661
Reduksjon pensjonsmidler		
Økning pensjonsforpliktelser	59 644	73 570
Sum Reduksjon av kapitalkonto	211 328	182 799
Saldo 31.12.	533 785	533 710

Note 5 – Varige driftsmidler

	IT-utstyr, kontor- maskiner	Anleggs- maskiner mv.	Tekniske anlegg	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Tomte- områder	SUM
Bokført verdi 01.01	3 485	24 399	70 070	521 065	197 122	38 005	854 146
Årets tilgang	1 950	8 481	14 834	57 480	2 145	14 682	99 572
Årets avgang						-774	-774
Årets avskrivninger	-994	-6 766	-4 428	-20 849	-6 551		-39 587
Årets nedskrivninger				-2 389	-2 957	-191	-5 538
Reversering av nedskrivninger					1 850		1 850
Justeringer		192		-192			0
Bokført verdi 31.12	4 441	26 306	80 476	555 115	191 609	51 722	909 669
Økonomisk levetid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	Ingen	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	avskr.	

Note 6 – Aksjer og andeler i varig eie

(i hele kroner)	Eierandel i selskapet	Balanseført verdi 2023	Balanseført verdi 2022
Selskapets navn			
Trollheim AS - 991 32 3848	6 %	750 000	750 000
Bibiloteksentralen SA - 910 568 183		2 100	2 100
Kommunekraft AS - 866 818 452		1 000	1 000
Muritunet AS - 961 721 652		3 000	3 000
Sunddal Alpinsenter AS - 930 214 914	96 %	671 100	671 100
Sunddal Næringssselskap AS - 945 526 270	100 %	282 000	282 000
Todalsfjordprosjektet AS - 946 532 347	17 %	1 200 000	1 200 000
Aursjøvegen AS - 979 124 139	29 %	599 405	599 405
Akvainvest Møre og Romsdal AS - 991 498 281	95 %	2 798 505	2 798 505
Sunddal Næringsseiendom AS - 979 872 704	36 %	7 264 000	7 264 000
Bølgen Invest AS - 986 606 890 1)		0	25 000
Visit Nordmøre & Romsdal AS - 986 702 628	2 %	27 000	27 000
Kristiansund og Nordmøre Næringsforum AS - 931 564 374		1 000	1 000
Contrast Adventure Norway AS - 992 104 465	18 %	307 053	307 053
Nordmøre og Romsdal Brann og Redning IKS - 992 104 465	13 %	284 240	284 240
Helseinnovasjonssenteret AS - 923 766 553	6 %	50 000	50 000
Sunddal Energi Holding AS - 924 897 856	100 %	161 705 950	161 705 950
ReMidt IKS - 975 936 333 2)	6 %	3 857 847	107 847
Møre og Romsdal Revisjon SA - 923 746 552	3 %	105 000	105 000
ReMidt Næring AS - 924 700 742		370	370
Vinnutrappa AS - 929 478 371	21 %	6 300	6 300
Nordmørsmusea AS 930 544 582	4 %	60 000	60 000
Sunddal Legesenter AS - 931 112 171 3)	50 %	800 000	0
Helseplattformen AS - 992 307 814 4)	1 %	40 040	0
Borettslag		7 391 598	7 391 598
Egenkapitalinnskudd KLP		36 357 060	34 147 833
Sum		224 564 568	217 790 301

1) Aksjene i Bølgen Invest AS ble solgt til andre eiere. Salgsverdien var på kr 112 500

2) Innskutt kapital i ReMidt IKS ihht til avtale

3) Selskapet ble etablert ved en omdanning i løpet av 2023. To av eierne har solgt sine aksjer til kommunen.

4) Kjøp av aksjer i Helseplattformen AS som en del av inngåelse av tjenestekjøpsavtalen

Alle aksjeposter er av strategisk art, med hovedfokus på næringsutvikling i kommunens nærrområde. Eierskapet er bokført til laveste verdi av anskaffelseskost og andel av bokført verdi i selskapet. Bokføringen av aksjene/eierskap skjer i hht KRS 1 og nedskrivningene ihht KRS 9.

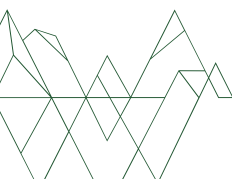
Note 7 – Finansielle omløpsmidler

Aktivklasse	Finansforvaltningsreglement	Anskaffelseskost	Balanseført verdi 31.12.	Balanseført verdi 01.01.	Resultatført verdiendring
Obligasjonsfond	§ 2.2	10 000	10 722	10 072	650
Samlet		10 000	10 722	10 072	650

Note 8 – Utlån

Utlånt til	Utestående 2023	Utestående 2022	Tap og nedskrivninger
<i>Utlån finansiert med innlån</i>			
Videreformidlingslån	57 101	48 723	273
Sum lånefinansierte utlån	57 101	48 723	273
<i>Utlån finansiert med egne midler</i>			
Sunndal Energi Nett AS 1)	14 400	16 800	
Privatunet borettslag	1 368	1 368	
Sum egenfinansierte utlån	15 768	18 168	0
Sum	72 868	66 890	273

1) Avdrag på utlån til Sunndal Energi Nett AS anses som eieruttak og er ført i driftsregnskapet

Note 9 – Langsiktig gjeld

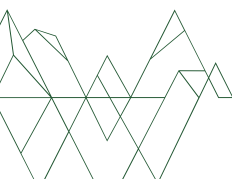
Langsiktig gjeld	2023	2022	Gj.snittlig løpetid (år)	Rente-bindingstid	Gj.snittlig rente
Lån til egne investeringer - Gjeldsbrevlån	395 342	311 205			
Lån til egne investeringer - Sertifikatlån	166 000	176 000			
Lån til egne investeringer - Obligasjonslån	100 000	100 000			
Lån til videreutlån	59 573	56 607			
Sum bokført langsiktig gjeld	720 915	643 811	5,95	0,43	4,43 %
<i>Herav finansielle leieavtaler</i>	<i>0</i>	<i>0</i>			

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	Langs.gjeld	
	2023	Andel
Lån med rentebinding over 1 år	126 773	17,59 %
Lån med rentebinding under 1 år	461 342	63,99 %
Lån med flytende rente (p.t.)	132 799	18,42 %

Kapitalbinding - løpetid	Langs.gjeld	
	2023	Kapital-binding
Lån som forfaller under 1 år	245 000	0,43
Lån som forfaller 1 til 2 år	100 000	1,31
Lån som forfaller 2 til 3 år	100 000	2,63
Lån som forfaller 3 til 5 år	116 342	3,05
Lån som forfaller over 5 år	159 573	21,54

Renteeksponert gjeld	2023	2022
Langsiktig gjeld	720 900	643 800
Estimert selvfinansierende gjeld	-183 494	-167 751
Estimert aktivabeholdning	-243 409	-260 163
Netto renteeksponert gjeld	293 997	215 886
Lån med rentebinding over 1 år (fastrente)	-126 800	-128 200
Gjeld med renterisiko	167 197	87 686
Andel fastrente av netto renteeksponert gjeld	-43 %	-59 %

Lån med rentebinding over 1 år (fastrente)	Volum	Periode	Rente
Kommunalbanken	100 000	apr.25	1,312 %
Husbanken	26 800	mar.26	1,186 %

Note 10 – Avdrag på lån

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler

Kommunen skal betale årlige avdrag som samlet skal være minst lik størrelsen på kommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens avskrivbare anleggsmidler.

Beregningen gjøres ved hjelp av følgende formel:

$$\frac{\text{Sum årets avskrivninger} \times \text{Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret}}{\text{Bokførte avskrivbare anleggsmidler pr. 1/1 i regnskapsåret}} = \text{Minimumsavdrag}$$

Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag	2023	2022
Sum avskrivninger i året	39 587	38 460
Sum lånegjeld pr 1.1. eksl. lån til videreutlån	587 204	541 880
Avskrivbare anleggsmidler pr. 1.1	816 140	788 717
Bergnet minimumsavdrag	28 482	26 424
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	30 694	27 675
Avvik - tilstrekkelig avdrag ihht forskrift	2 211	1 251

Avdrag på lån til videre utlån og forskotteringer

Mottatte avdrag på videreutlån og refusjoner av gitte forskotteringer finansiert med lån kan bare finansiere avdrag på lån eller nye utlån, jf KL 14-17, 2. ledd. Dersom slike mottatte avdrag benyttes til å betale avdrag på lån etter KL § 14-15 første og andre ledd og § 14-16, skal dette ikke redusere minimumsavdraget, jf KL § 14-18 tredje ledd.

	2023	2022
Mottatte avdrag på startlån	3 226	3 895
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	-3 034	-3 128
Differanse	192	767
Bruk av avdragsfond til videre utlån	-2 372	0
Avsetning av tapsføringer til avdragsfond	110	0
Saldo avdragsfond 31.12.	2 472	4 542

Avdragsfondet skal utgjøre differansen mellom innlån og utlån til videreformidling korrigert for ubrukte lånemidler.

	2023	2022
Innlån til videreformidlingslån	59 573	56 607
Utlån videreformidlingslån	-57 101	-48 723
Ubrukte lånemidler videreformidlingslån	0	-3 314
Justeringer	0	-28
Saldo avdragsfond 31.12.	2 472	4 542

Note 11 – Kommunens garantiansvar

Garantien er stilt for	Formål	Type garanti	Vedtatt garanti-ramme (ekskl. tillegg)	Saldo 31.12.	Forventet låneopptak (utover saldo)	Tillegg for renter og omkostn ol.	Godkjenning	Utløper
Trollheim AS	Kjøp av eiendom	Simpel kausjon	9 000	3 536	0	10 %	27.09.2010	31.12.2031
Sunnadal Energi Holding AS	Anlegg og nett	Selvskyldner kausjo	43 610	31 238	0	10 %	27.11.2019	14.08.2038
Sum garantiansvar			52 610	34 774	0			

Det vurderes ikke som sannsynlig at garantiansvar vil bli gjort gjeldende overfor kommunen

Note 12 – Pensjonsforpliktelser

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnpensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2023	2022
Innestående på premiefond 01.01.	28 442	8 406
Tilført premiefondet i løpet av året	6 112	20 175
Bruk av premiefondet i løpet av året	-34 153	-138
Innestående på premiefond 31.12.	401	28 442

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering.

Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet.

Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 14-6, 2. ledd nr c).

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente	3,50 %	3,50 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,48 %	2,48 %
Forventet vekst i folketrygdens grunnbeløp (G)	2,48 %	2,48 %
Forventet vekst i og pensjonsregulering	1,71 %	

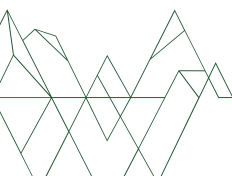
Pensjonskostnad og premieavvik		2023	2022
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	47 334	43 572
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	41 294	33 846
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-44 877	-37 425
	Adminstrasjonskostnad	2 401	2 254
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	46 151	42 246
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	89 748	89 953
C	Årets premieavvik (B-A)	43 597	47 707

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		2023	2022
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	89 748	89 953
C	Årets premieavvik	-43 597	-47 707
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	17 020	11 771
E	Sikringsordning og honorar AFP	279	262
F	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:E)	63 450	54 278
G	Pensjonstrekk ansatte	8 681	7 912
H	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	54 769	46 366

I	Forskjell mellom betalt premie og utgiftsført pensjonsutgift (B+E-H)	35 259	43 849
----------	---	---------------	---------------

Akkumulert premieavvik		2023	2022
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	79 634	43 697
	Årets premieavvik	43 597	47 707
	Sum amortisert premieavvik dette året	-17 020	-11 771
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	106 212	79 634
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	11 258	8 441
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	117 470	88 075

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2023	2022
	Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	1 132 003	1 045 058
	Estimataavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-24 006	8 909
	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm)	89 748	89 953
	Administrasjonskostnad/rentegaranti	-2 401	-2 254
	Utbetalinger	-49 048	-47 088
	Forventet avkastning	44 877	37 425
	Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	1 191 174	1 132 003
	Brutto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.	1 144 077	1 069 224
	Estimataavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	18 796	44 523
	Årets pensjonsopptjening	47 334	43 572
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	41 294	33 846
	Utbetalinger	-49 048	-47 088
	Brutto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	1 202 452	1 144 077
	Netto pensjonsforpliktelse pr 31.12. KLP	-12 761	-17 654
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	0	-1 871
	Netto pensjonsforpliktelse pr 31.12. SPK	24 039	29 727
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	2 548	3 151
	Brutto pensjonsforpliktelser inkl. arbeidsgiveravgift pr. 31.12.	1 205 000	1 145 356

Note 13 – Ytelser til ledende personer

	2023		2022	
	Lønn og annen godtgjørelse	Natural-ytelser	Lønn og annen godtgjørelse	Natural-ytelser
Kommunedirektør	1 350 671	8 940	1 265 940	8 286
Ordfører	1 046 151	12 855	988 059	7 403

I tillegg kommer pensjonsordning gjennom KLP hvor det er trukket 2% pensjonstrekk

Note 14 – Godtgjørelse til revisor

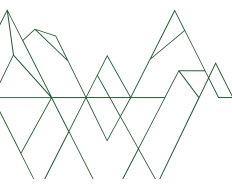
Godtgjørelse til revisor	2023	2022
Regnskapsrevisjon og attestasjoner	547	536
Forvaltningsrevisjon	394	372
Reisetid	40	34
Samlet godtgjørelse	981	942

Møre og Romsdal Revisjon SA er kommunens valgte revisor

Note 15 – Bundne og ubundne fond

Bundne fond	Beholdning 01.01.	Netto endring	Beholdning 31.12.
<i>Bundne driftsfond</i>			
Fond knyttet til IKT Orkide - vertskommunesamarbeid	10 478	-10 478	0
Selvkostfond	1 666	1 533	3 199
Næringsfond - bundne midler	494	-494	0
Aktivitetstilbud og besøksvert - Korona-midler	427	-129	298
Kommunalt rusarbeid og RPH	405	887	1 292
Viltfond	297	4	300
Minnegaver	267	-80	186
Bekjempelse av gyrodactilus	50	133	183
Kompetanse innenfor radikaliserings mv	30	0	30
Helsestasjon foreldrestøttende tiltak	551	-183	369
Forebyggende og konfliktdempende tiltak knyttet til rd	168	73	241
Kartlegging biologisk mangfold	24	-24	0
Miljødirektoratet - Kommuneplan Naturmangfold	56	0	56
Sum	14 913	-8 759	6 154
<i>Bundne investeringsfond</i>			
Viderefremidlingslån Husbanken	4 542	-2 070	2 472
Sum	4 542	-2 070	2 472

Ubundne fond	Beholdning 01.01.	Netto endring	Beholdning 31.12.
<u>Disposisjonsfond</u>			
Disposisjonsfond	182 849	11 616	194 465
Næringsfond - disp.fond	5 066	-294	4 772
Utdanningsfond for etter- og videreutdanning	4 000	-723	3 277
Sunndal ungdomsråd	169	0	169
Flyktninge og ungdomstiltak	1 000	-523	477
Kontantkassa for barn og unge	0	600	600
Arbeidsmiljøtiltak	313	0	313
Helsetjenesten - kompetansemidler	367	0	367
Helsetjenesten - Øran aktivitetshus	176	111	287
Helse- og omsorgstjenesten - kompetansemidler	238	0	238
NAV - Husbanken - tilskuddsmidler	750	0	750
NAV - Aktiv hverdag	958	0	958
Sunndal energi- og klimafond	484	0	484
Landbruksfond	187	67	254
Kulturtjenesten - reiselivsmidler	70	0	70
Sum	196 627	10 854	207 481
<u>Ubundne investeringsfond</u>			
Ubundne investeringsfond	1 878	2 354	4 232
Sum	1 878	2 354	4 232

Note 16 – Selvkostområder

	Resultat					Balansen	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
2023							
Vann	13 015	12 261	754	106,1 %	100,0 %	803	1 578
Avløp	10 293	9 617	677	107,0 %	100,0 %	729	1 621
Feiing	2 528	2 357	170	107,2 %	100,0 %	162	-114
Saksbehandling/kontroll forurensningsregelverket	274	462	-188	59,3 %	100,0 %	-203	-442
Private planforslag	43	176	-133	24,5 %			
Byggesak	1 200	1 885	-685	63,7 %			
Oppmåling	793	1 404	-611	56,5 %			

	Resultat					Balansen	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
2022							
Vann	10 553	10 591	-38	99,6 %	100,0 %	-11	774
Avløp	7 695	7 701	-6	99,9 %	100,0 %	24	891
Feiing	2 220	2 363	-143	93,9 %	100,0 %	-150	-276
Saksbehandling/kontroll forurensningsregelverket	0	164	-164	0,0 %	100,0 %	-170	-239
Private planforslag	125	157	-32	79,6 %			
Byggesak	814	1 583	-768	51,5 %			
Oppmåling	410	607	-197	67,5 %			

1) Årets dekningsgrad før ev.avsetning/bruk av dekningsgradsfond.

2) Dekningsgradsfondene er bundne driftsfond. Disse kan kun benyttes til dekning av framtidige driftsutgifter på tilhørende selvkostområde. Dekningsgradsfond må benyttes innen en 3-5 års periode. På områder med pålagt selvkost (renovasjon), eller hvor kommunestyret forut for inntektsåret har fattet prinsippvedtak om egenbetaling ut fra selvkost, kan kommunen ha fremførbart underskudd. 3-5 års perioden kan fravikes hvis det er særegne forhold i kommunen og det er gjort vedtak i kommunestyret hvor disse særegne forholdene blir synliggjort.

Note 17 – Skattepliktig aktivitet knyttet til håndtering av næringsavfall

Kommunen har fra 2020 avviklet sin tjenesteproduksjon knyttet til innsamling av næringsavfall og overført dette til ReMidt IKS. Kommunen leverer tjenester til ReMidt IKS knyttet til innsamling av avfall, men dette anses ikke som skattepliktig virksomhet.

Note 18 - Spesifikasjon av vesentlige poster og transaksjoner

Inntekter knyttet til kraftproduksjon og utbygging

Type inntekt	2023	2022
Konsesjonsavgifter	3 655	3 655
Konsesjonskraftfordel	19 655	11 281
Naturressursskatt 1)	15 515	14 572
Eiendomsskatt kraftproduksjon	38 017	31 489
Eiendomsskatt kraftnett	11 178	8 926
Utbytte fra Sunndal Energi Holding AS	5 700	5 000
Avdrag på ansvarlig låan Sunndal Energi Nett AS	2 400	2 400
Sum	96 121	77 323

1) Naturressursskatten er inkludert i skatteutjevningen mellom kommunene

Eiendomsskatt Hydro Aluminium

Type inntekt	2023	2022
Eiendomsskatt jfr reglene for verk og bruk / særskilt grunnla	8 626	12 939
Eiendomsskatt næring	6 400	6 400
Kompensasjon i rammetilskudd for endring i regelverk	5 801	5 086
Sum	20 827	24 425

Eiendomsskatt fra Hydro Aluminium AS utgjør en vesentlig inntekt for kommunen. Fra og med 2019 ble kategorien "verk og bruk" tatt ut av eiendomsskatteloven. Det ble foretatt et takstmessig skille mellom gammel takst og ny takst basert på næringsbygg. En overgangsregel medfører at differansen i takstgrunnlag som skal reduseres med 1/7-del i 7 år. Kommunen kompenseres for noe av effekten gjennom et tillegg til rammetilskuddet fra staten.

Note 19 - Investeringsprosjekter

Prosjekt	Vedtatt utgiftsramme	Regnskapsført tidligere år	Årets budsjett (rev)	Regnskapsført i år	Sum Regnskapsført	Gjenstår av utgiftsramme
Sunndal Helsecenter	77 451	68 745	1 300	1 030	69 775	7 676

Note 20 – Vertskommunesamarbeid

Sunndal kommune har i 2023 kun ett vesentlig vertskommunesamarbeid. Det er NAV Indre Nordmøre med Tingvoll og Surnadal som deltakere.

IKT Orkide ble avsluttet 31.12.2022 og nytt vertskommunesamarbeid ble etablert fra 2023 med Kristiansund kommune som ny vertskommune.

NAV Indre Nordmøre:			
Driftsregnskap	Regnskap 2023	Rev. Budsjett	Regnskap 2022
Overføringer fra samarbeidskommuner	-30 787	-29 683	-20 389
Overføringer og tilskudd fra andre	-1 724	-1 550	-1 581
Sum driftsinntekter	-32 511	-31 233	-21 970
Lønnsutgifter	9 965	10 049	8 851
Økonomiske ytelser	21 502	20 190	12 404
Andre utgifter	1 044	994	716
Sum driftsutgifter	32 511	31 233	21 970
Totalt	0	0	0